

**VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTERAAD VAN
GEMEENTE DORDRECHT D.D. 9 JULI 2024**

Vergaderkamer: Raadzaal

Voorzitter: De heer Kolff

Raadsgriffier: Mevrouw Wepster

Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Mevr. Boom-Vos (VVD)

Dhr. Burakçin (GroenLinks)

Dhr. Van Dam Timmers (CDA)

Mevr. Van Engelen (GroenLinks)

Dhr. Groenewege (Partij voor de Dieren)

Dhr. Gündogdu (Op Ons Eiland)

Dhr. Hartmeijer (SP)

Dhr. Den Hartog (GroenLinks)

Dhr. De Heer (ChristenUnie/SGP)

Dhr. Den Heijer (VVD)

Dhr. Katif (Beter Voor Dordt)

Dhr. Klerk (CDA)

Mevr. Koene (Gewoon Dordt)

Mevr. Kruger (GroenLinks)

Dhr. Van der Kruijff (CDA)

Dhr. Kuhlmann (VVD)

Dhr. Laban (CU/SGP)

Dhr. Van der Meer (GroenLinks)

Dhr. Van der Net (VVD)

Mevr. Nieuwland-van den Bosse (ChristenUnie/SGP)

Dhr. Noldus (VVD)

Mevr. Pichel (Forum voor Democratie)

Dhr. Portier (SP)

Dhr. Safranti (DENK)

Dhr. Schalken-Den Hartog (Beter Voor Dordt)

Mevr. Schnabel (PvdA)

Mevr. Simon-van Waardhuizen (Fractie van Waardhuizen)

Dhr. Van der Spoel (Fractie van der Spoel)

Dhr. Stam (Fractie van Waardhuizen)

Dhr. Stolk (VSP)

Mevr. Stolk (VSP)

Mevr. Striebeck (VSP)

Dhr. Struijk (ChristenUnie/SGP)

Mevr. Van den Tol (VVD)

Dhr. Uysal (GroenLinks)

Dhr. In 't Veld (VSP)

Dhr. Venderbos-Lambinon (Partij voor de Dieren)
Mevr. Van Vugt-Roose (CDA)
Dhr. Wringer (Beter Voor Dordt)

Portefeuillehouders: wethouder M. Burggraaf, wethouder C. van Benschop,
wethouder R. van der Linden, wethouder P. Heijkoop, wethouder T. de Jonge,
wethouder Marc Merx

Opening

1. Opening en vaststellen agenda, mededelingen

De voorzitter: Goedemiddag allemaal. Even kijken, ben ik goed te verstaan? Ja. Hierbij is de vergadering geopend. De vergadering van dinsdag 9 juli 2024. Allemaal van harte welkom. Alweer de laatste vergadering voor het zomerreces. En ook wel een beetje weemoedig vanuit mijn kant, want dit is de laatste inhoudelijke raadsvergadering vanuit mij als uw voorzitter. Maar we hopen elkaar natuurlijk ook na het reces nog te zien bij de barbecue en bij de buitengewone raadsvergadering op 29 augustus. Even voor vandaag. Ik heb geen afmelding ontvangen, behalve zojuist vlak van tevoren van de heer Van Leeuwen. En ik begreep ook dat de heer Den Hartog van GroenLinks vandaag rond half zes echt moet vertrekken en dat ook zal doen. Had ik vorige keer al aangekondigd, maar nu is het voor het echie. Ik heb ook begrepen dat de heer Kuhlmann vanaf datzelfde tijdstip ongeveer afwezig zal zijn. En wethouder Heijkoop heeft aangegeven vanwege persoonlijke omstandigheden een deel van de middagvergadering te moeten missen, maar die zal dan, voor zover nodig, vervangen worden door een collega uit het college. Dan ga ik door naar de agenda. Kunt u deze vaststellen, zoals deze voor vandaag voorligt? Dat is het geval. Dan wil ik u daarvoor danken.

2. Vaststellen van de notulen van de Gemeenteraad van 18 en 19 juni 2024 en de Dordtse Dinsdagen van 4 en 11 juni 2024 Vergaderzalen 1, 3, 5

De voorzitter: En dan kunnen we door naar de notulen van de gemeenteraad van 18 en 19 juni en de Dordtse Dinsdag van 4 en 11 juni 2024, vergaderzalen 1, 3 en 5. Kunnen we die zo vaststellen? Dat is het geval. Dat gaat snel met die agenda. Straks kunnen we nog die halve finale van het EK vanavond met elkaar zien. Het is wel grappig dat tijdens die halve finale overigens het code oranje is in Nederland. Ik ben benieuwd of dat nog positief uitpakt voor het Nederlands elftal voor morgenavond.

Benoemingen/Aanwijzingen

3. Afscheid van de heer R. Portier

De voorzitter: Maar voordat het zover is, hebben we eerst nog een aantal andere dingen, waaronder het afscheid van de heer Portier. En daarvoor ga ik eventjes staan. Want helaas inderdaad ook nu al vandaag een afscheid. Het afscheid van ons raadslid Portier. En we wisten het al even, maar nu gaat het spijtig genoeg toch echt gebeuren.

Ik richt graag het woord tot de heer Portier, vanaf deze plek. Geachte heer Portier, beste Ronald, wie Dordrecht en SP zegt, zegt eigenlijk ook Ronald Portier. U hebt een belangrijke rol gespeeld voor de SP in onze stad. En dat is begonnen in 2013, 2014 toen u als lijsttrekker optrad bij de gemeenteraadsverkiezingen, waarna de SP in de Dordtse gemeenteraad kwam. Voor het eerst in de Dordtse raad en meteen ook met drie zetels. Dat was een mooi resultaat. En in die bestuursperiode tijdens het 2014-2018 was u fractievoorzitter. En dat was niet altijd gemakkelijk. Denk aan de FNV-actie in het stadhuis of het afsplitsen van één van de SP-raadsleden. Maar zoals we u ook kennen, u bleef altijd volhardend en vol voor de inhoud gaan. En de SP liet echt een ander geluid horen dan tot op dat moment in onze gemeenteraad werd gehoord. En zo hoort het ook in een democratie. En daarmee was de SP ook een aanwinst voor onze raad en voor onze stad. Bij de volgende verkiezingen, 2018, besloot u een stapje terug te doen. Uw drukke werkzame leven maakte dat u ervoor koos wat minder tijd aan de politiek te besteden. En u stond dan ook op nummer vijf op de kieslijst van de SP. En de partij behaalde twee zetels bij de verkiezingen. En ook die periode verliep niet alleen maar rooskleurig voor de SP. Eén raadslid splitste zich al snel af en er bleef één raadslid over. En hierna besloot u een klein jaar na de verkiezingen, februari 2019, de SP te gaan ondersteunen als commissielid. En zo kwam u weer in de fractie en heetten wij u weer welkom bij de commissievergaderingen. En toen het overgebleven raadslid eind 2019 om gezondheidsredenen haar zetel moest opgeven, bent u weer ingestapt en kwam u als raadslid en tevens fractievoorzitter weer terug in onze raad. En u had de smaak meteen goed te pakken. Want bij de afgelopen verkiezingen in '22 trad u weer op als lijsttrekker en kwam u weer in de raad. En dit keer als enige voor de SP. En in totaal hebt u acht jaar en zeven maanden voor de SP in de gemeenteraad gezeten en bent u ook nog negen maanden commissielid geweest. Ruim negen jaar politiek actief in en voor onze stad. En zoals iedereen u herkent, u was bepaald geen grijze muis. U stond en staat voor uw idealen. U laat zich niet uit het veld slaan. En kenmerkend voor u was uw scherpste op de inhoud, waarmee u vol overtuiging oppositie voerde. En soms ook een beetje een strijd waarbij u eigenlijk van tevoren al wist dat u hem zou verliezen, maar die wel gestreden moest worden, omdat het geluid gehoord moest worden. En daarbij speelde u wel, en dat vind ik heel mooi om te zien, altijd op de bal, nooit op de man of vrouw. U bleef rustig en u luisterde ook goed naar de meningen van anderen, om hier vervolgens weer in debat op te kunnen reageren. U laat zich niet van de wijs brengen. En u hield ook altijd vast aan uw idealen. En uw volharding is echt bewonderenswaardig. En als voorbeeld van die volhardendheid en gedrevenheid noemde uw collega SP-raadslid uit uw eerste periode u zelfs een pitbull. En gaf een voorbeeld. In juni 2014 had uw kersverse partij in de raad een amendement over de verordening leerlingenvervoer. Uit de eerste termijn bleek dat deze het niet ging halen. En u paste hem handmatig aan en diende de tweede versie in. Dat werd amendement A2. A2 werd A3. A3 werd A4. En u gaf het pas daarna ergens, ik weet niet, bij A26 of zo op. Het amendement heeft het niet gehaald, maar u blijft het wel proberen. En als voorbeeld noemde ik een verordening over het leerlingenvervoer. Maar u heeft zich in de negen politieke Dordtse jaren ingezet voor heel veel andere zaken in de stad. Denk aan het parkeren bij het ziekenhuis, privatisering van handhaving, dossier Chemours. Maar uw inzet voor de sociale woningbouw springt er natuurlijk wel erg uit. U liet geen gelegenheid voorbijgaan om hier aandacht voor te vragen of de besluitvorming te beïnvloeden.

Inhoudelijk gedreven. En zeker niet minder belangrijk, daarnaast bent u gewoon een heel vriendelijk en fijn persoon. Na een inhoudelijke bijeenkomst of een verhit debat was u altijd in voor gezellig samenzijn, met een drankje. En u stond ook zeker altijd voor de anderen klaar. Een voorbeeld dus. En toen vorig jaar tijdens de raadsdag één van de commissieleden viel, was u het die meeging naar het ziekenhuis en daar tot laat in de avond bleef. En de weken erna heel veel hand- en spandiensten hebt verricht. En dat siert u en dat zegt ook veel over uw sociale en betrokken hart. Geachte heer Portier, beste Ronald, u was een markant raadslid. En we gaan u missen. En tot slot wil ik u heel veel plezier en geluk toewensen in Hilversum, want daar gaat u wonen. Maar bovenal wil ik u heel hartelijk danken voor al uw inzet voor onze stad. En u ontvangt als teken van dankbaarheid, en ook herinnering aan ons, de mooie foto-ets van Wim van Broekhoven, die daarvoor een bekend beeld heeft gebruikt, namelijk de leeuw met opengesperde bek, bewaker van ons stadhuis, het hart van onze democratie, gecombineerd met de dichtregel van Jan Eikelboom. Zoals ieder exemplaar is ook deze handgemaakt. De heer Portier, een groot applaus voor u. Veel dank voor al uw inzet. Dan geef ik graag het woord aan de heer Portier zelf die het woord tot ons richt. Gaat uw gang.

De heer Portier: Beste collega's, ex-collega's moet ik bijna zeggen, want door mijn verhuizing ben ik direct uit de gemeenteraad geroyeerd. Zeventien jaar woonde ik in Dordrecht, met heel veel plezier in deze prachtige stad. En iets van tien jaar heb ik mij inderdaad in de politiek ingezet voor de bevolking, maar ook om een, wat mij betreft, echt onvervalst en onversneden socialistisch geluiden te laten horen. Want als SP'er zijn we actief vanuit bepaalde idealen die in ons partijprogramma's staan. Wat wij noemen menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid, solidariteit. En niet alleen belijden wij deze idealen in de raad, maar wij proberen ook mensen te organiseren, actief te maken, in wijken op het zoeken, om op die manier mensen het vertrouwen te geven dat zij de maatschappij en hun eigen positie ten goede kunnen veranderen. Natuurlijk als radicale socialist in de raad zitten we met heel veel collega's, die hele andere standpunten innemen. Maar ik moet zeggen dat ik de samenwerking met iedereen in deze raad als bijzonder prettig heb ervaren. Met alle verschillen die er zijn, ben ik ervan overtuigd dat de mensen die hier aanwezig zijn zich met hart en ziel inzetten voor onze stad. En dat heb ik ook enorm kunnen waarderen. Natuurlijk heb ik inderdaad vaak ook een kritisch geluid laten horen. En ik hoop dat dat toch ook wel enigszins gewaardeerd wordt. Ik heb de mooie woorden van de burgemeester gehoord. Dank daarvoor. Sowieso word ik er een beetje verlegen van, van alles wat er vandaag allemaal gebeurt. Natuurlijk zou ik mezelf niet zijn als ik niet ook vandaag een wat kritisch geluiden zou laten horen. Ik denk, er zijn natuurlijk heel veel dingen die ons als politiek overkomen. De ontwikkelingen van de wereldeconomie, de bezuinigingen die het Rijk doorvoert. Maar ik ben ervan overtuigd dat als we echt kritisch naar onszelf kijken en naar ons handelen en wat er in onze gemeente gebeurt, dat we toch wel dingen beter kunnen doen dan dat er nu gebeurt. Waarbij ik niets afdoe aan het feit dat iedereen vanuit de volle overtuiging voor zijn eigen standpunten staat en dat inderdaad iedereen het beste wil voor onze bevolking. Ik ga nu vertrekken uit Dordrecht. Ik ben daardoor ook vertrokken uit onze raad. Ik zal mij altijd in blijven zetten voor een meer rechtvaardigere samenleving, voor een socialistische samenleving. Want ik ben ervan overtuigd dat in deze wereld er voldoende is voor iedereen. Voor een rechtvaardige wereld.

Dat iedereen voldoende eten heeft, voldoende huisvesting heeft, een gelukkig bestaan kan leiden, ook met respect voor de natuur. Ik wens iedereen hier heel veel succes in het verdere werk. En ook met name mijn opvolger Raymond, hoop ik dat hij mijn werk voort kan zetten, met dezelfde gedrevenheid als waarmee ik hoop mij ingezet te hebben. Dank jullie wel.

De voorzitter: Dat was een terecht warm applaus voor u. En dank voor die mooie woorden. Ik vond u kritische geluid vandaag nogal gematigd eigenlijk. Dat had wel wat steviger gekund. Maar toch zullen we u herinneren zoals we net hebben verwoord. En we betreuren het dat u gaat. En hopen echt het beste voor u in het mooie Hilversum. Ik wil de vergadering kort schorsen, zodat wij met elkaar de heer Portier de hand kunnen schudden en afscheid van hem kunnen nemen. Vergadering is geschorst. Beste mensen, de vergadering is heropend. Neemt u uw plaatsen weer in, alstublieft. Dat was het terechte iets langer dan geplande afscheid van de heer Portier. Ik had het er net nog even met de griffier over. Toch nog één anekdote die ons van de heer Portier bijgebleven is. Dat was bij de introductiedagen van de nieuwe raad in Doorwerth destijds, waar we vakken hadden van voor en tegen. En dan moest je in het vak voor gaan staan of tegen als je bij een stelling voor of tegen was. Maar de heer Portier stond bij voorbaat al in het vak tegen. Dat viel ons op. En toch was het een zeer betrokken en constructief raadslid, blijf ik herhalen. Heel veel dank nogmaals.

4. Onderzoek geloofsbrieven de heer R. Hartmeijer

De voorzitter: We gaan over tot agendapunt 5. Toelating van de heer Hartmeijer tot lid van de gemeenteraad. De commissie geloofsbrieven heeft zich hierover... Ach sorry, agendapunt 4 is dit. Onderzoek geloofsbrieven. De commissie heeft zich hierover gebogen. De commissie bestond dit keer uit de heer De Heer van de ChristenUnie/SGP, de heer Schalken van Beter voor Dordt en de heer Van der Meer van GroenLinks. En de heer De Heer trad op als voorzitter. Ik geef hem graag het woord om de bevindingen met ons te delen.

De heer De Heer: Voorzitter, dank u wel. De geloofsbrieven van de heer R. Hartmeijer zijn in orde bevonden. De commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven constateert dat er geen beletselen zijn om de heer Hartmeijer toe te laten tot lid van de gemeenteraad. We beseffen ons dat de heer Hartmeijer een grote verantwoordelijkheid krijgt om de schoenen van zijn voorganger, de heer Portier, te vullen. Al helemaal omdat dit twee linkerschoenen zijn. We hebben er als commissie alle vertrouwen in dat dit hem gaat lukken en wensen hem veel wijsheid en succes. Dank u wel.

De voorzitter: Dank. En de heer Hartmeijer is natuurlijk ook geen vreemde voor ons, want hij is al flink wat tijd betrokken bij het raadswerk als commissielid.

5. Toelating van de heer R. Hartmeijer tot lid van de gemeenteraad – Raadsvoorstel

De voorzitter: En ik kijk rond of u met hetgeen wat zojuist door de heer De Heer is ingebracht, kunt instemmen met het benoemen van de heer Hartmeijer tot lid van de gemeenteraad. Dat is het geval. Dan wil ik graag de heer Hartmeijer naar voren roepen, zodat hij de belofte kan afleggen. En ik verzoek iedereen, voor zover mogelijk, daarbij te gaan staan. Hartelijk welkom. En ik zeg alvast, de heer Hartmeijer heeft evenals de heer Okkerse, die straks nog naar voren komt, aangegeven af te zien van bloemen en ook van de schorsing ter felicitatie. Dat rondje heeft u net al gehad. En de heer Hartmeijer gaan wij straks op afstand feliciteren. Ik lees de tekst van de verklaring en de belofte voor. Het enige wat u hoeft te zeggen straks is, dat verklaar en beloof ik. Ik verklaar dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in het ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen.

De heer Hartmeijer: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Heel hartelijk gefeliciteerd, vanaf deze kant.

6. Benoeming van de heer M. Okkerse tot commissielid – Raadsvoorstel

De voorzitter: En dan kunnen we blijven staan, want met de komst van de heer Hartmeijer als raadslid had de SP weer een vacature voor een commissielid. En deze zal worden ingevuld door de heer Okkerse. Ook al een oude bekende, want hij heeft het al eerder gedaan. Ik kijk even rond of we de heer Okkerse kunnen benoemen tot commissielid. Dat is het geval. En dan wil ik de heer Okkerse naar voren vragen voor het afleggen van de belofte. En verzoek u allen, voor zover dat nog niet het geval is, te gaan staan. Maar het is nog steeds het geval. Hartelijk welkom. Ook voor u lees ik de tekst voor. Dit keer gaat het niet over het raadslidmaatschap, maar over het commissielidmaatschap. Het enige wat u straks hoeft te zeggen is, dat verklaar en beloof ik. Ik verklaar dat ik, om tot commissielid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als commissielid naar eer en geweten zal vervullen.

De heer Okkerse: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Ook voor u, heel hartelijk gefeliciteerd en veel succes. Gaat u zitten. Beide heren wens ik nogmaals heel veel succes en ook veel plezier met hun rollen in de gemeenteraad en commissie.

Hamerstukken

De voorzitter: En dan gaan we door met de hamerstukken. En dat zijn er deze keer vier. Ik loop ze, zoals gebruikelijk, één voor één langs. En uiteraard bent u desgewenst in de gelegenheid voor een korte stemverklaring.

7. Afgeven verklaring van geen bedenkingen tegen intrekken vergunning windmolen Van Leeuwenhoekweg 33 (Krabbegors) – Raadsvoorstel

De voorzitter: Als eerste agendapunt 7. Het afgeven verklaring van geen bedenkingen tegen het intrekken van de vergunning windmolen Van Leeuwenhoekweg 33. Zijn daar stemverklaringen. Gaat uw gang?

De heer Hartmeijer: Voorzitter, het adres heeft inmiddels een andere invulling gekregen. Neemt niet weg dat er in de toekomst daar prima windturbines in de directe omgeving geplaatst zouden kunnen worden. Dank.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen nog? Dan is dit aangenomen met inachtneming van hetgeen daarover is gezegd. Was overigens geen maidenspeech, want dat geldt niet voor stemverklaringen. Maar die komt nog. We wachten in spanning af.

8. Beschikbaar stellen van een financiële bijdrage voor de Stichting Hanneken van Dordt – Raadsvoorstel

De voorzitter: Dan hebben we 8. Beschikbaar stellen van een financiële bijdrage voor de stichting Hanneken van Dordt. Gaat uw gang, mevrouw Schnabel, of niet? Nee? Niemand? Dan is dat akkoord.

9. Kennelijk niet-ontvankelijk verklaren bezwaar tegen amendement Marktverordening – Raadsvoorstel

De voorzitter: 9, kennelijk niet-ontvankelijk verklaren van het bezwaar tegen amendement Marktverordening. Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. We horen veel bezwaren van de markt en realiseren ons dat we wellicht niet goed hebben geluisterd in de commissie naar de bezwaren over de termijn voor ziekte en de gevolgen daarvan voor de markt wellicht over het hoofd hebben gezien. De consequenties waren ons niet geheel helder. We zouden daarom graag dit specifieke punt nog eens willen bespreken in de commissie. We dienen, en dat doen we hopelijk met andere partijen, na het reces graag een agenderingsverzoek in, om nog een keer in gesprek te gaan over de bezwaren rondom langdurig ziek zijn en de gevolgen daarvan op de weekmarkt.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen nog? Zo niet, dan is het akkoord met inachtneming van hetgeen daarover is gezegd.

10. Kennis nemen van Rekenkamerrapport 'De gemeente doet het vastgoed, onderzoek naar het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed' – Raadsvoorstel

De voorzitter: Dan 10, kennisnemen van het Rekenkamerrapport 'De gemeente doet het vastgoed, onderzoek naar het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed'. Gaat uw gang.

De heer Groenewege: Voorzitter, de Partij voor de Dieren is voor dit raadsvoorstel. Onderzoeksbureau Hiemstra & De Vries en zelfs de eigen ambtenaren van het college geven onomwonden aan dat het college nu onvoldoende capaciteit heeft om het klimaatdoel voor 2040 te halen. Hier moet het college echt mee aan de slag. Daarom voor dit raadsvoorstel.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen nog? Is niet het geval. Dan is dit ook aangenomen met inachtneming van hetgeen daarover is gezegd.

Stukken ter kennisname

De voorzitter: Dan hebben we de stukken te kennisname. De agendapunten 11 tot en met 16. Is er iemand die daar nog iets over kwijt wil? Zo niet, dan nemen we daar kennis van.

11. Raadsinformatiebrief over Voortgangsrapportage Dordthuis – Raadsinformatiebrief

12. Raadsinformatiebrief over Invoeren betaald parkeren Vogelbuurt e.o. – Raadsinformatiebrief

13. Raadsinformatiebrief over Beantwoorden motie 230411/M2A '75 Hofjeswoningen' – Raadsinformatiebrief

14. Raadsinformatiebrief over Deelmobiliteit in Dordrecht in 2023 – Raadsinformatiebrief

15. Raadsinformatiebrief over Nationaal Programma Dordt West – Raadsinformatiebrief

16. Raadsinformatiebrief over Stand van zaken programma participatie Dordrecht – Raadsinformatiebrief

Stukken ter bespreking

17. Vaststellen Dierenwelzijnsbeleid – Raadsvoorstel

De voorzitter: En dan gaan we naar het eerste bespreekstuk. Dat is het restantje, zeg ik dan maar even, van de vorige raadsvergadering. En dat gaat over het Dierenwelzijnsbeleid.

Hier heeft u tijdens de vorige gemeenteraad op 18 juni uitvoerig over gesproken. En bij de allerlaatste motie bij dat agendapunt, M23, staakten de stemmen 19-19. Betekent dat we daar vandaag opnieuw over gaan stemmen. En dat is de motie Uitklimbare kades. En al bijna een maand lang liggen de eendjes te wachten in het water tot ze de kade op kunnen klimmen. Ik denk dat het goed is als we er snel over gaan stemmen. Stemverklaringen zijn opnieuw toegestaan, want het is een herstemming. Als u wilt, kunt u opnieuw uw stemverklaring afleggen. En als dat niet het geval is, ik kijk even rond, dan gaan we meteen over tot de stemming. Motie M23 over de uitklimbare kades. Motie van Partij voor de Dieren en Op Ons Eiland. Voor is plus. Tegen is min. Motie is aangenomen. 20 stemmen voor en 18 stemmen tegen. Met dank aan DENK geloof ik. Die gaat nu een knuffel geven aan de Partij voor de Dieren. Ik krijg ook allemaal hele leuke appjes binnen van eendjes die eruit kunnen ineens. Dat is wel goed. Dan hebben we agendapunt 17 gehad.

18.Vaststellen Jaarstukken 2023 gemeente Dordrecht – Raadsvoorstel

De voorzitter: En gaan we naar 18. Vaststellen van de Jaarstukken 2023 gemeente Dordrecht. De jaarstukken heeft het college u in april in concept aangeboden. Op 4 juni heeft u een technische toelichting in de commissie gehad. En op 11 juni is het concept besproken in de Auditcommissie. Definitieve stukken zijn vervolgens eind juni door het college aangeboden en vorige week, 2 juli, besproken in de commissie. En daar lag ook het concept accountantsverslag voor. En over het voorstel is besloten dit als besprekstuk door te sturen naar de raad, waarbij alleen over moties en amendementen wordt gesproken en waarbij een spreektijd van twee minuten per fractie geldt. Ik heb een motie gezien, eentje, van Beter voor Dordt. En klopt het dat dat de enige motie of amendement is bij dit stuk? Ja, dat is het geval. Dan wil ik graag het woord geven aan Beter voor Dordt, bij monde van de heer Katif, om de motie in te dienen. Gaat uw gang.

De heer Katif: Dank je wel, voorzitter. Deze motie richt zich op het verbeteren van de financiële rapportage en een voorspellend vermogen binnen de gemeente Dordrecht. De aanleiding voor deze motie zijn recente bevindingen uit het jaarverslag aan onze accountant, waaruit blijkt dat de resultaten significant afwijken van de oorspronkelijke begroting. Zo was er een afwijking van 3,4 procent ten opzichte van de totale begrote lasten en een toename van een resultaat met 28,7 miljoen sinds de tweede bestuursrapportage. Deze trend van aanzienlijke afwijking is enkele jaren zichtbaar en wijst op een structureel probleem in een financiële planning en rapportage, voorzitter. Voorzitter, wij verzoeken het college om te werken aan het vergroten van het voorspellend vermogen en hierover aan de raad te rapporteren. Bijvoorbeeld binnen de verantwoording over Fundament op Orde en afspraken over tijdig melden van overschrijdingen van baten en onderschrijdingen van lasten en investering budgetten, kredieten uit te werken in de actualisatie van een financiële verordening en het besluit hierover voor 2025 af te ronden. Deze motie is getekend door Beter voor Dordt, Verenigde Senioren Partij, VSP, en DENK Dordrecht.

De voorzitter: Hartelijk dank. Als u die motie hier wilt brengen, dan noemen we die motie M1. En dan komt hij in het systeem te staan. Dan wil ik graag de raad de gelegenheid geven daarop te reageren. En als eerste de VVD-fractie het woord te geven.

De heer Van der Meer: Voorzitter.

De voorzitter: Gaat u namens de VVD spreken?

De heer Van der Meer: Nee, dat was niet mijn bedoeling, voorzitter.

De voorzitter: Ik dacht, de samenwerking wordt steeds inniger.

De heer Van der Meer: Ik wilde een punt van orde maken, als dat mag?

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Van der Meer: De motie is voor een belangrijk deel gebaseerd op het advies van de accountant. Zou het een idee zijn om eerst de wethouder te vragen om daar een duiding van te geven, zodat we die mee kunnen nemen in het debat?

De voorzitter: Als de gemeenteraad daar geen bezwaar tegen heeft, dan wil ik dat natuurlijk graag doen. Gaat uw gang, mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Bezwaar is een groot woord, maar ik vind dat we als raad iets mogen vinden en dat we niet elke keer het vraag- en antwoordspel met het college moeten houden.

De voorzitter: Er zijn voor-en tegenstanders. Wilt u erover stemmen of wilt u gewoon de gebruikelijke route hanteren?

Mevrouw Stolk: Volgens mij gaan we er toch wel wat over zeggen, toch, of niet?

De voorzitter: Natuurlijk. Dat was ook mijn idee. Alleen het voorstel werd gedaan om eerst het college te laten reageren, maar daar is niet iedereen het mee eens. Mijn voorstel is dan toch om maar gewoon het even rondje te doen, te kijken wat daar uitkomt en dan de wethouder het woord te geven. Geef ik het woord graag aan de VVD-fractie, bij monde van mevrouw Boom. Gaat uw gang.

Mevrouw Boom-Vos: Dank u wel, voorzitter. Dit is even onze spreektijd, maar wilden het ook gelijk even als stemverklaring gebruiken. Allereerst willen we nog wel de ambtelijke ondersteuning heel erg hartelijk bedanken voor de mooie jaarrekening. Ze hebben er hard aan gewerkt en het resultaat is zover dat we het als een hamerstuk kunnen agenderen. Dank u wel. Wat betreft de motie, wij zijn het ermee eens om de accountantsadviezen over te nemen. En het is belangrijk om als raad een beter weloverwogen besluit te kunnen nemen. Wij gaan er dan ook vanuit dat de wethouder hem omarmt, zodat we alles beter... En de basis op orde kunnen krijgen.

De voorzitter: Dank u wel. Dat was de termijn van de VVD. Dan ga ik naar GroenLinks. De heer Van der Meer, gaat uw gang.

De heer Van der Meer: Dank u wel, voorzitter. De aanbevelingen van de account, met name om realistischer te begroten en om tijdiger, vooral in de tweede helft van het jaar, eventuele over- en onderschrijding aan de raad te melden, zodat er bijgestuurd kan worden, lijken ons heel zinvol. In de motie worden deze voorstellen nog wat verder uitgewerkt. En over die uitwerking horen wij graag eerst de reactie van de wethouder, alvorens een definitief standpunt te bepalen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De woordvoering van Beter voor Dordt lijkt me evident met deze motie. Gaat uw gang, de heer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, dank je wel. Net als de VVD, allereerst voorzitter, wil ik graag onze waardering uitspreken voor iedereen die heeft meegewerkt aan de totstandkoming van deze jaarrekening. Dankzij hun inzet hebben wij wederom een jaarrekening met een goedkeurende verklaring van de accountant. En dat is een prestatie waar we trots op kunnen zijn. Voorzitter, vandaag spreken wij over de jaarstukken 2023 van onze gemeente Dordrecht. Uit deze jaarstukken blijkt dat wij afgelopen jaren telkens veel meer hebben overgehouden dan we hebben begroot. Hoewel het natuurlijk goed is dat we dat geld overhouden, komt dit vaak als verrassing. Dit komt doordat we pas in het voorjaar met de jaarrekening definitieve cijfers zien, terwijl de tweede bestuursapparaat ons alleen informeert tot aan de zomer. Onze accountant heeft aangegeven dat hier verbetering nodig is. We moeten ervoor zorgen dat we realistischer begroten en dat we gedurende het jaar een nauwkeuriger beeld hebben van onze financiën. Het is belangrijk dat de budgetten beschikbaar zijn en op tijd worden besteed, zodat wij onze taken en projecten efficiënt kunnen uitvoeren. Daarom vragen wij het college om te werken aan het verbeteren van ons voorspellend vermogen. Wij willen dat het college ons regelmatig rapporteert over de financiële stand van zaken, bijvoorbeeld binnen het programma Fundament op Orde. Daarnaast willen we dat de afspraak over tijdig melden van de overschrijdingen van inkomsten en uitgaven duidelijk worden vastgelegd in een geactualiseerde financiële verordening. Dit zou kunnen voor 2025 afgerond zijn. Voorzitter, deze afspraken moeten ervoor zorgen dat we als raad zowel achteraf als vooraf goed geïnformeerd zijn. Vooral in de tweede helft van het jaar willen wij in de positie zijn om bij te sturen als het nodig is. Alleen op die manier kunnen wij effectief kaders stellen en controleren, één van de primaten van deze raad. Het is een groot belang, voorzitter, als we als raad voldoende tijd en informatie hebben om goed onderbouwd beslissingen te nemen over het bestemmen van het jaarresultaat. Dit draagt bij aan een transparant en verantwoordelijk financieel controle- en besluitvormingsproces. Laten we in ieder geval zorgen als raad dat we optimaal in de positie worden gebracht om onze taken effectief uit te voeren. Op deze manier, voorzitter, en ik rond af, kunnen we samenwerken aan een beter, transparanter financieel beleid van deze prachtig mooie gemeente Dordrecht. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan ga ik naar de VSP-fractie. Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ook complimenten aan de ambtenaren voor de jaarrekening. Perspectiefnota wil ik zeggen. Voorzitter, zoals bekend staat de VSP voor een degelijk financieel beleid. Bij een degelijk financieel beleid hoort ook een tijdige en juiste financiële informatievoorziening.

Dit is een voorwaarde om als raad in positie te zijn, om zodoende de controlerende en taakstellende rol adequaat te kunnen uitoefenen. Helaas is met de jaarrekening 2023, net als met 2022, gebleken dat de financiële informatievoorziening nog volstrekt onvoldoende is geweest. Eind april 2024 is medegedeeld dat na verwerking van de decembercirculaire het begrotingsresultaat 2023 2,6 miljoen was. Heel groot was de verrassing dat een paar weken later sprake was van een jaarrekeningresultaat van zo'n 30 miljoen. Als VSP vinden wij dat het college de plicht heeft de raad tijdig te informeren, zodra het zich laat aanzien dat dergelijke grote afwijkingen mogelijk te verwachten zijn. Ook als deze afwijkingen wellicht nog niet 100 procent definitief zijn, maar zeer zeker wel tot de mogelijkheden gaan behoren. Kunt u zich voorstellen wat de reactie zal zijn als het onverhoopt een keer de andere kant opslaat en er opeens vanuit het niets een negatief jaarrekeningresultaat van 25 miljoen moet worden gepresenteerd, als een paar weken daarvoor nog een positief resultaat van 2 miljoen is gecommuniceerd? Met de krapte van de komende jaren is het een vereiste dat de financiële huishouding adequaat en tijdig inzicht biedt in de financiële ontwikkelingen, gedurende het gehele jaar. Dit om tijdig te kunnen bijsturen. Natuurlijk zijn er altijd stapjes, zijn er al stapjes gezet, maar er is zeker nog voldoende ruimte voor verbetering. Daarom dient de VSP de motie Beter weten en laten weten hoe het college budget besteedt mede in. Dit om eerder en beter inzicht te krijgen in de financiële ontwikkelingen gedurende het hele jaar. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de ChristenUnie/SGP-fractie. Gaat uw gang, mevrouw Nieuwland.

Mevrouw Nieuwland-van den Bosse: Dank u, voorzitter. De motie van Beter voor Dordt en VSP geeft ons in elk geval de gelegenheid om nogmaals de ambtelijke ondersteuning te bedanken voor alles wat ze hebben gedaan voor de jaarstukken. Tijdens de commissievergadering vorige week hebben we met elkaar en met de accountant gesproken over de jaarstukken. En de aanbevelingen die de accountant deed, zie ik ook terug in de motie die voorligt. We hebben bij mijn weten al een verzoek gedaan bij de wethouder om een memo te schrijven of en hoe we die aanbevelingen opgepakt gaan worden. Want voor ons staat voorop dat we die aanbevelingen heel erg onderschrijven. Deze motie geeft als het ware een invulling aan het hoe, in plaats van dat het de bal bij het college neerlegt om met een voorstel te komen. En ik vind het op dit moment nog moeilijk om te bepalen of de voorgestelde route ook de beste route is. En dat is de reden waarom ik graag eerst ook nog de reactie van het college af wil wachten.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de CDA-fractie. Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel, voorzitter. Ook wij hebben de jaarstukken met het nodige plezier wel gelezen. Het was goed leesbaar. Voor zover over de jaarstukken zelf. Het is voor ons even de vraag of deze motie echt bijdraagt aan een snellere en adequatere invulling van de taken van het college. Eigenlijk de titel alleen al veronderstelt dat het college budget besteedt. En daar gaan wij ons raad altijd nog over. Dat verwacht ik ook eigenlijk van een college, verwachten wij ook eigenlijk van een college dat ze met voorstellen komen. En die zijn altijd amendeerbaar. We gaan er uiteindelijk gewoon zelf over.

Wat ons betreft maakt deze extra tussenstap het onnodig complexer. En als ik dan kijk naar de voorbeelden die werden genoemd, die konden in feite ook niet eerder bekend zijn. Er zat inderdaad maar een paar weken tussen. Het versnelt niet. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Schnabel namens de Partij van de Arbeid.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Wij danken natuurlijk ook de ambtenaren voor alle inzet die ze hebben gepleegd. We zijn blij met de Dordtse indicatoren, die naast groen en sterk ook Dordrecht sociaal sterker maken. Zeker ook omdat we daarmee kunnen bereiken wat we beloofd hebben. Als het gaat over de motie, dan steunen we deze. We denken inderdaad dat het goed is om bij overschrijdingen van baten en overschrijdingen van lasten en investeringsbudgetten tijdig en nauwkeurig te worden geïnformeerd.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga naar Partij voor de Dieren. De heer Venderbos.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter, dank u wel. Ook onze waardering voor iedereen die meegewerkt heeft aan de jaarrekening. De Partij voor de Dieren kan zowel met het raadsvoorstel als met de motie instemmen.

De voorzitter: Hartelijk dank. DENK, gaat uw gang. De heer Safranti.

De heer Safranti: Dank je wel, voorzitter. Voorzitter, ook wij danken het ambtelijke apparaat hierin de geleverde bijdrage. En qua woordvoering sluit ik me aan bij de woorden van mevrouw Stolk van VSP en mijnheer Katif van Beter voor Dordt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Gewoon Dordt, mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dank, voorzitter. Ik heb hier eigenlijk helemaal niks over te zeggen.

De voorzitter: Dat hoeft ook helemaal niet. We merken het straks wel.

Mevrouw Koene: Ik vind het een fantastische jaarrekening en ik ben benieuwd wat de wethouder met de motie doet, wat hij al niet van plan was.

De voorzitter: Dank u. We gaan naar de overkant. De heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, voor de verandering ga ik me aansluiten bij mevrouw Koene. Dank u wel.

De voorzitter: De SP-fractie. Gaat uw gang, mijnheer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. Dat geldt ook eigenlijk wel voor mij. Volgens mij vraagt het dictum gewoon om een informatieverzoek. Het is niet zo heel spannend volgens mij. Ik sluit me aan bij mevrouw Koene en de rest.

De voorzitter: Dank. Mevrouw Pichel namens Forum voor Democratie.

Mevrouw Pichel: Dank, voorzitter. Ik sluit me graag aan bij de woorden van mevrouw Nieuwland van ChristenUnie/SGP.

De voorzitter: Dit gaat lekker vlot. We gaan naar de overkant. De heer Stam namens Fractie van Waardhuizen.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Ook allereerst dank aan de organisatie voor aanlevering op deze jaarrekening. Een jaarrekening is en blijft achterom kijken. Wij zijn meer dan tevreden over de jaarrekening die er ligt. Ik sluit me aan bij de woorden van het CDA met betrekking tot de motie. En daar wil ik nog bij aantekenen dat ik van mening ben dat die technische aspecten uitgebreid aan de orde zijn geweest in de Auditcommissie. Dat betekent wat mij betreft dat we die veel beter als Auditcommissie als advies neer hadden kunnen leggen in plaats van een motie in te dienen. Dat zie ik ook bij de Perspectiefnota op twee vlakken gebeuren. Wat dat betreft vinden wij dat ontzettend jammer en zullen wij tegen de motie stemmen.

De voorzitter: Dank u wel. En dan nog even terug inderdaad, de heer Safranti wijst me er terecht op en de griffier ook. De heer Hartmeijer heeft zojuist wel zijn maidenspeech gehouden. We kennen hem als kort en krachtig inmiddels. Wel fijn. Dan gaan we naar de Fractie van der Spoel. De heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dan sluit ik me aan bij de maidenspeech van de heer Hartmeijer.

De voorzitter: Geweldig. Dank u wel. Dan geef ik snel het woord aan wethouder Heijkoop. Gaat uw gang.

De heer Heijkoop: Voorzitter, en dat zonder interrupties, zoals het hoort. Al was die gelegenheid er ook niet echt. Dank, voorzitter. En dank aan de raad. En ook al klopt het staatsrechtelijk niet helemaal om de ambtelijke organisatie zo in het zonnetje te zetten, ik ben heel blij dat u het doet, want het is volkomen terecht. Het jaarrekeningteam heeft een fantastische prestatie neergezet. We weten ook nog dat we met elkaar hier een jaar geleden stonden en nog wel met wat in de problematische sfeer. En er is ongelooflijk hard aan getrokken. En ook dank aan uw raad voor de support. En in het bijzonder ook de Auditcommissie, die daar nadrukkelijk vinger aan de pols heeft gehouden. En we hebben denk ik alle afspraken die we met elkaar hebben gemaakt ook na kunnen komen. Voorzitter, dan de motie. Dat ziet eigenlijk al voor een deel op het Fundament op Orde, hoe we daarmee aan de slag willen gaan. En ook de aanbevelingen vanuit het accountantsverslag. En zoals een aantal van u hebben aangegeven, die aanbevelingen willen we natuurlijk ook recht doen. De samenwerking met de accountant is uitstekend verlopen. En de eerste evaluatie heeft al plaatsgevonden, want volgend jaar willen we het natuurlijk nog weer een beetje beter doen en nog weer een beetje strakker, zodat u nog weer een beetje beter in positie bent op het proces, maar zeker ook op de inhoud, waar deze motie met name op ziet. Vanuit het college kunnen we daar zeker positief tegenover staan.

Waarbij ik wel meevoel bij het punt van mevrouw Nieuwland van, laten we dan wel met elkaar kijken de wijze waarop we dat doen, dat we daar vanuit de ambtelijke organisatie voorstellen met u zullen delen en wellicht in de Auditcommissie met elkaar bespreken hoe u dan beter in positie kunt komen. Bij deze spreekt u de wens uit om hiermee aan de slag te gaan. En hoe we dat dan gaan doen, daar komen we bij u op terug. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even rond of er nog vragen zijn in de richting van de wethouder. Dat is niet het geval. Is er behoefte aan een tweede termijn? Is ook niet het geval. Dan kunnen we stemmen. En wij stemmen eerst op het voorstel zelf. Vaststellen van de jaarstukken 2023. Zijn er stemverklaringen bij het voorstel zelf? Niet bij de motie nog, maar bij het voorstel? Is niet het geval. Als u voor het vaststellen van de jaarstukken bent een plus. Als u daartegen bent een min. Voorstel is unaniem aangenomen. Dan hebben we de motie M1. Zojuist ingediend en besproken. Zijn daar nog stemverklaringen bij? De heer Katif, u bent voor?

De heer Katif: Voorzitter, dank je wel. Blij in ieder geval met de toezegging van de wethouder. En wij zullen de stemming even afwachten.

De voorzitter: Dank u wel. Gaat uw gang, mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Gezien de toezegging vinden we hem overbodig. We zullen tegenstemmen.

De voorzitter: De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Gezien de interpretatie van de wethouder kunnen wij instemmen met de motie.

De voorzitter: Dank. Anderen nog? Gaat uw gang, mevrouw Nieuwland.

Mevrouw Nieuwland-van den Bosse: Gezien de reactie van de wethouder zullen wij ook voorstemmen.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen nog? Dan kunnen we gaan stemmen. Als u voor de motie bent plus. Als u daar tegen bent min. Daar is het resultaat. De motie is aangenomen. 31 stemmen voor, 7 tegen. Tegen de fracties CDA, SP en Van Waardhuizen. De overige fracties voor. Motie is daarmee aangenomen.

19.Vaststellen Perspectiefnota 2025 – Raadsvoorstel

De voorzitter: Dan komen we bij agendapunt 19. Het vaststellen van de Perspectiefnota 2025. Op 18 juni hebben de algemene beschouwingen, zijnde eerste termijn van de behandeling, reeds plaatsgevonden. En vorige week heeft u in de commissie stilgestaan bij de aangedragen bespreekpunten, bij de ingediende moties en amendementen. En vandaag staat de tweede termijn van de behandeling centraal. Ieder heeft hierbij een spreektijd van vijf minuten. Althans elke fractie. Eventuele aanpassingen van moties of nieuwe moties of amendementen kunt u bij uw tweede termijn toelichten en indienen.

En ik verzoek u allen zo min mogelijk te herhalen. Dat is het herhalen wat we al bij de commissies hebben besproken. Dat is ook voor het toehorend publiek wel zo aangenaam. De spreekvolgorde is, zoals we met elkaar hebben afgesproken bij Kadernota en begroting. Dat is vastgelegd in artikel 19, lid 1, van ons Reglement van Orde. Daar heet het nog Kadernota. En bij een volgende RvO zullen we dat veranderen. Die volgorde is als eerste de grootste oppositiepartij. Dan de grootste coalitiepartij. En dan om en om. Het eerste geef ik graag het woord aan de fractie Beter voor Dordt.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter.

De voorzitter: En de heer Schalken krijgt dan het woord. Gaat uw gang.

De heer Schalken-den Hartog: Dat was eigenlijk nog niet mijn bedoeling. Ik wilde u eigenlijk een verzoek doen om wellicht wat meer duidelijkheid te krijgen over welke moties en amendementen in stemming worden gebracht, welke wellicht niet of worden teruggetrokken.

De voorzitter: Daar is de tweede termijn eigenlijk voor bedoeld, om daarin aan te geven dat sommige moties en amendementen in stand zullen blijven of juist niet. En vorig jaar hebben we ook geëvalueerd en gezegd, mogelijk is er nog dan een kleine korte derde termijn noodzakelijk om daar weer een duiding op te kunnen geven. Maar de tweede termijn is gewoon het moment om moties en amendementen in te trekken of juist te zeggen, die houden we in stand, of om nog iets toe te voegen.

De heer Schalken-den Hartog: Prima. Dan doen we het zo. Dank u wel, voorzitter. En beste collega's, kijkers en luisteraars, allereerst dank aan het college voor de antwoorden naar aanleiding van onze eerste termijn. En dank aan iedereen voor de constructieve bijdrage bij de commissiebesprekingen. In mijn eerste termijn gaf ik het ook al aan dat we als Beter voor Dordt constateren, en met genoeg constateren, dat heel veel zaken die de vorige periodes besloten zijn in gang zijn gezet, doorlopen en in uitvoering komen. Maar voorzitter, we hebben ook een aantal kritische opmerkingen gemaakt. Neem bijvoorbeeld daarbij het aan de voorkant meenemen van de raad bij mogelijke bestedingen van in dit geval het positieve resultaat van 2023 met betrekking tot participatie. Ik begon net een beetje te twijfelen, omdat ik het idee had dat we eerst nog nieuwe moties zouden kunnen gaan toelichten voordat ze ingediend werden. Maar wij hebben twee moties op het punt van de financiën. En dat is die motie de raad aan zet en grip op sturing. Ze zijn volgens mij al eerder verspreid, maar ik zal ze zo indienen. En voorzitter, met betrekking tot die bezuinigingen die in de lucht hangen, wil ik in ieder geval hier ook graag nogmaals benoemen dat het wat Beter voor Dordt betreft één van de speerpunten is en blijft dat we de lokale lasten zo laag mogelijk moeten blijven houden voor onze bewoners, ondernemers en organisaties. Wat ons betreft zijn lastenverzwaringen nog niet aan de orde. En ik heb gemerkt in de bespreking met elkaar dat daar een aantal partijen het ook met ons eens zijn daarin. Voorzitter, tijdens de algemene beschouwingen en ook in de commissie heb ik nadrukkelijk ook aandacht gevraagd over zorgelijke ontwikkelingen bij bijvoorbeeld het Lijnbaangebied.

Want het is duidelijk Beter voor Dordt wil graag op korte termijn weer een vorm van preventief kindwerk daar in de wijk zien, omdat we gewoon ook echt zorgwekkende signalen hebben gekregen. Ik had er eigenlijk een motie voor in voorbereiding, maar na contact met een aantal collega's en ook met de wethouder die heeft toegezegd er echt nu werk van te maken en daar bovenop te zitten, wachten we die ontwikkeling even af. Maar wat Beter voor Dordt betreft moet wel duidelijk zijn dat wanneer we daar toch weer iets gaan organiseren dat het iets is wat vanuit ons als gemeente moet worden georganiseerd, omdat het echt preventief is en we daarmee heel veel ellende en gedoe kunnen voorkomen, wat uiteindelijk veel meer geld kost voor ons als gemeente. Met betrekking tot leefbaarheid en veiligheid, voorzitter, we hebben het er hier over gehad en in de commissie over gesproken, over de schone stad. En na een kort overleg ook met de heer Gündogdu van Op Ons Eiland blijft die motie in stand. In de eerste termijn hebben we ook een reactie gekregen op wat wij aangaven met betrekking tot de straatintimidatieapp. En we gaan ervan uit dat echt op korte termijn iedereen weet dat die app er is en dat hij ook goed gebruikt gaat worden. We hebben ook nog een motie ingediend, en dat was motie 2, op duurzaamheid. En dat was een motie waarbij wij vonden dat we vanuit Dordrecht ons sterk moesten gaan maken voor een elektrolyser voor de opwekking van waterstof. De reactie van de wethouder, die gaf eigenlijk niet aan dat ze daarmee harder wilden gaan lopen of echt het voortouw wilden nemen, maar dat het iets is wat bij de innovatietafels zou liggen. Voorzitter, wij vinden het jammer, maar voor nu trekken we die motie wel in en houden we hem in onze achterzak. Als we geen voortgang zien hierop, dan kunnen we hem volgend jaar weer gewoon opnieuw indienen. En daar wil ik het even bij laten, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. En daarmee wordt motie M2 voor nu in ieder geval ingetrokken. Dan ga ik naar de VVD-fractie. Geef ik het woord aan de heer Den Heijer. Gaat uw gang.

De heer Den Heijer: Dank, voorzitter. Het Nederlands elftal staat inmiddels in de halve finale. En waar in andere steden relschoppers met elkaar of met de politie op de vuist gingen en verschillen tussen mensen alleen maar werden vergroot, deden we dit in Dordt op een enkel incident gewoon goed. En daar mogen we best ook weleens een beetje trots op zijn. Trotse Dordtenaren met veel Nederlandse en wat Turkse vlaggen die samen een voetbalfeest vierden. Veel dank ook aan de politie en handhaving, die de orde wist te bewaken. En morgen samen Nederland naar de finale schreeuwen. Laten we vandaag een beetje opschieten, voorzitter. De Dordtse VVD stemt in met de Perspectiefnota. We hebben een constructief debat gevoerd in de eerste termijn en in de commissies daaropvolgend. Het college heeft naar onze mening zich bereidwillig opgesteld naar de ideeën vanuit de raad. En namens onze fractie breng ik nog een aantal punten naar voren. Eerste punt is de Dordtpas. Inmiddels heeft de wethouder toegezegd dat de techniek van de Dordtpas en de beleidsinstrumenten die we daaraan hangen richting de Perspectiefnota net zo open op tafel komen te liggen als de rest. Ook heeft het college toegezegd dat er voorkomen wordt dat het structurele karakter van 2028 en eventueel 2027 niet in de begroting komt te staan. Dat is voor nu voldoende. En daar zullen we de begroting ook dan verder op toetsen. Dan onze motie over ozb behapbaar houden.

Zoals gezegd 300 euro extra lasten sinds 2018. Belastingcapaciteit toegenomen van 93 naar 99 procent van het landelijk gemiddelde. En dat is weliswaar een ingewikkelde rekensom, maar ook blijkt uit de beantwoording van de technische vragen, de omstandigheden en de sociaaleconomische positie van onze inwoners wordt niet meegenomen in dat landelijk gemiddelde. Ook hier is het laatste woord nog niet over gezegd, voorzitter. Dan de motie zelf. We danken het college en zien dat de wethouder meebewoog en geen extra ozb-verhoging om de ozb-bezwaren te dekken. De wethouder stelt vervolgens voor om het binnen de begroting op te lossen via bijvoorbeeld de areaaluitbreiding. Dat is voor ons een logische gedachte. Dat geldt overigens ook voor, wat ook het CDA suggereerde, om een incidentele tegenvaller gewoon te dekken uit de algemene middelen. Wat we doorgaans ook doen. Het kan wat onze fractie betreft zelfs nog wat simpeler. We halen al jaren meer geld op voor de ozb dan begroot. Daaruit kan het makkelijk gedekt worden, ook als de komende jaar hier het op nodig is. Kortom, we hebben een tegenvaller op de ozb. En die dekken we met de meevallers op de ozb. Daarom hebben we onze motie aangepast en willen we die in stemming brengen om het college richting te geven. Dan de verbonden partijen. We hebben een probleem met de positie van deze raad ten opzichte van het besluitvormingstraject van de begrotingen van verbonden partijen in relatie tot onze eigen bezuinigingsopgave in de Perspectiefnota en de begroting 2026. Er wordt namelijk eerder besloten over de begrotingen van de verbonden partijen dan wij besluiten over onze eigen begroting. We willen graag een toezegging van het college om in het traject richting de Perspectiefnota 2026 bij bijvoorbeeld een nota verbonden partij of in een aparte collegebrief uiteen te zetten hoe de raad in Dordt aan zet blijft richting de financiële keuzes binnen de verbonden partijen en die gelijktijdig financieel kan wegen richting de Perspectiefnota 2026. Dat geldt ook voor de vooruitlopende beleidsmatige keuzes die zich pas later financieel doorvertalen. Inspiratie is op te doen in Tilburg, geacht college. Dan het aspect doorbouwen. Dat er huizen gebouwd moeten worden, dat is volgens mij voor ons allemaal topprioriteit. En wat onze fractie betreft mogen andere doelstellingen daaraan ondergeschikt worden gemaakt en is flexibiliteit noodzakelijk. We hebben in de commissie besproken dat de projecten soms duurder uitvallen of onhaalbaar zijn. Dat baart ons zorgen. Maar de pragmatische aanpak van het college is in dat opzicht bemoedigend. Punt is wel dat de realisatie van sociale huurwoningen met 45 procent tot 2026 beduidend meer lijkt te worden dan de afgesproken 30 procent. Dat gaat ten koste van betaalbare koopwoningen. En daar moet de komende jaren focus op komen te liggen. En dit zullen we ook meewegen in de besluitvorming van de nieuwe plannen. Dan de motie betaalbare zorg voor iedereen. Die hebben we op enkele punten aangepast. En dat komt ook omdat we met elkaar dat gesprek in de commissie hebben gevoerd. De beoogde groep hebben we ook nader gespecificeerd. En we hopen om die reden uw steun natuurlijk te kunnen vergaren, zodat dat ook in het onderzoek meegenomen kan worden. Zodat ook de doorsnee Dordtenaren op lange termijn hun zorgkosten kunnen blijven betalen. Dan motie universiteit in Dordt. We hebben eigenlijk niemand gehoord die geen universitaire opleidingen in Dordrecht wil. Wel wekt het concept van een universiteit en de schaal daarvan wat discussie op. We hebben de motie wat aangepast. En we denken op deze manier de wethouder echt met een realistische opdracht op pad te kunnen sturen. Dan nog enkele andere moties. Motie vuurwerkvrij zones. Dat is toch een verrassende motie.

We hebben een mooi rondetafelgesprek achter de rug, waarin onder andere door hulpdiensten en professionals is aangegeven, het huidige beleid werkt, mede door goede onderlinge samenwerking. Dat zien we ook terug in de cijfers. Betere communicatie staan we achter. Maar extra niet handhaafbare gebiedjes aanwijzen en het alleen maar lastiger maken voor onze mensen op straat, dat is voor ons een reden om tegen deze motie te stemmen. Geldt niet voor preventie relatieproblemen. Daar zijn we positief over, zeker gezien de aanpassingen in de motie. We zullen wel uiteindelijk het resultaat financieel en inhoudelijk opnieuw wegen. Motie trafohuisje hebben we laat binnengekregen. Zijn we ook positief over, maar dan wel in de volgorde dat niet het proces van de inwoner centraal staat, maar het proces van het realiseren van die huisjes. En dat we vervolgens die dingen mooi maken, dat vinden we een hele mooie gedachte van het CDA. Daar willen we in mee. En amendement rattenbestrijding gaan we niet in mee. Het is gewoon een forse bezuiniging op rattenbestrijding. En als we geld overhouden, dan moeten we dat geld gewoon heel hard gebruiken om afvaloverlast en dierenoverlast aan te pakken in de wijken.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Voorzitter.

De voorzitter: Dat was het? Dank u zeer. U heeft geprobeerd het binnen de te halen. Lukte net niet helemaal. Mevrouw Van Vugt, gaat uw gang.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel, voorzitter. We hadden als CDA nog even een vraag over de zorg betaalbaar houden. Hoe groot denken we, is een schatting even, dat de groep mensen is waarover we het hebben? Want als we het hebben over de werkende armen, want dat spreekt ons ook heel erg aan, maar hebben die mensen bijvoorbeeld wel washulp of strijkhulp of dat soort algemene voorzieningen nodig? Dat vroegen we ons even af. Maken ze überhaupt wel gebruik van deze vorm van ondersteuning? En op het moment dat de uitvoeringskosten hoger zijn dan de mogelijke opbrengsten, want het gaat om een korting op iets wat nu wordt ingevoerd, dan is het voor ons geen meerwaarde. Misschien een indicatie?

De heer Den Heijer: Terecht punt wat het CDA maakt. En dat is ook de reden waarom we de motie echt wel op dat onderdeel aangepast hebben. Als je kijkt naar het NIBUD-onderzoek naar de koopkrachtafname van inderdaad de werkende armen is een gangbare term of Dordtenaren die gewoon werken voor een bescheiden inkomen, dan is die groep groter geworden. Het is niet zozeer dat we aan de voorkant zeggen, klik deze groep vast aan het kortingsregime. Doe eerst daar onderzoek naar en breng in kaart over wie we het precies hebben. Het kunnen enorm veel mensen zijn. Het kan ook een betrekkelijk aantal zijn. Of het zijn misschien verschillende groepen mensen. Maar dan kunnen we in ieder geval als raad daar later op wegen en ook in kiezen.

De voorzitter: Dank u zeer. Daar hebben we de tweede termijn van de VVD gehad.

De heer Groenewege: Voorzitter.

De voorzitter: Nog een interruptie van... Gaat uw gang, de heer Groenewege.

De heer Groenewege: Ik zit in een blinde hoek, vrees ik. De VVD gaf aan dat er niet moet bezuinigd worden op rattenbestrijding. En als dat al gebeurt, dat we dat geld moeten steken in schone wijken om rattenoverlast tegen te gaan. En laat dat precies de insteek zijn van ons amendement. Als de VVD instemt met de Perspectiefnota, zonder voor ons amendement te stemmen, dan wordt er 40.000 euro bezuinigd op de rattenbestrijding. Want dat heeft de wethouder gezegd in de commissie. Als de VVD wel instemt met ons amendement, dan wordt er geld geïnvesteerd in het voorkomen van rattenoverlast. Precies wat de heer Den Heijer zojuist aangeeft te willen. Beseft de heer Den Heijer dat?

De heer Den Heijer: Niet zozeer, want onze fractie heeft de wethouder daar echt op een andere manier beluisterd. En tegelijkertijd kiezen wij ook voor een aanpak die helaas ook ten koste gaat van het leven van de rat. En wat ons betreft mag ook die aanpak verder opgeschaald worden. En dat is bijvoorbeeld iets waar de Partij voor de Dieren bij voorbaat eigenlijk al afstand van neemt. Om die reden zien we daar nu geen aanleiding voor om voor dit amendement te stemmen. En als de wethouder daar verder nog wat duiding aan kan toevoegen, dan is dat natuurlijk altijd welkom.

De heer Groenewege: Voorzitter, ik vrees dat de VVD dan niet heel goed heeft zitten opletten tijdens de commissie. Want de wethouder heeft duidelijk aangegeven dat er een taakstelling ligt van het college van 40.000 euro op het budget voor rattenbestrijding. Gaat de VVD daar dan wel mee akkoord of stemt de VVD tegen de Perspectiefnota?

De heer Den Heijer: Daar ben ik in mijn tweede termijn heel helder over geweest.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Voorzitter, even een vraag. Want ik weet nog helemaal niet welke amendementen we het nu over hebben. Amendementen die eventueel aan de orde zijn geweest in de commissievergadering zijn nog niet ingediend. En die staan nog niet hier in de vergaderstukken. Tenminste bij mij niet in ieder geval.

De voorzitter: Volgens mij heeft de VVD niet echt nieuwe amendementen, hooguit wat aanpassingen op bestaande. En die zijn toegelicht, maar zo meteen komen ze in het systeem te staan.

Mevrouw Koene: Maar er was nog geen amendement ingediend. Maar hij is nog niet ingediend.

De voorzitter: Dit gaat over het amendement van de Partij voor de Dieren die nog ingediend gaat worden. Daar werd even het debatje over gevoerd. Die staat wel in het systeem, maar is formeel nog niet ingediend. Daar heeft u gelijk in.

De heer Den Heijer: Wat ik daar tot slot nog aan kan toevoegen, voorzitter, die 40.000 euro is al een besparing die ingeboekt is. En als je dan dat geld opnieuw aan iets anders uit gaat geven, dan moet je op zoek weer naar nieuwe 40.000 euro.

Dat is voor zover wij het in de commissie begrepen hebben. Als dat anders zit, dan zullen we dat opnieuw moeten beoordelen. Maar laat duidelijk zijn dat de aanpak van rattenoverlast voor ons gewoon een heel belangrijk onderwerp is.

De voorzitter: Dank.

De heer Stam: Voorzitter.

De voorzitter: Toch nog een interruptie van de heer Stam. Gaat uw gang.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor mijnheer Den Heijer zeggen, dan moet je toch weer op zoek naar 40.000 euro. Maar dan ga ik nog even terug naar de ozb, 2 miljoen reserveren. Iedereen wil graag lage lasten hebben, ook wij. Maar nu al 2 miljoen gaan reserveren om die lasten laag te houden, dan doet u eigenlijk hetzelfde. Want dan zeggen we eigenlijk op de taakstelling die er nu ligt van 30 miljoen, daar komt dan 2 miljoen bij, want die algemene dekkingsmiddelen vanuit de ozb gebruiken we niet. Ja, om de lasten laag te houden. Waarom wachten dan de indieners van de motie niet tot de bezuinigingen zijn geweest, om de inwoners geen worst voor te houden van lage lasten, terwijl we misschien aan eind van de rit moeten zeggen van, we hebben het wel geprobeerd voor u, maar dat gaat gewoon echt niet lukken, want die taakstelling is gewoon veel te groot. Hoe kijkt de heer Den Heijer daarnaar?

De voorzitter: De heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Er zijn twee aspecten, voorzitter, die voor ons daar van belang zijn. De eerste is dat we het hier over incidentele middelen, hebben waar ook incidentele financiering voor is. Dat is de andere opgave dan de ombuigingen en de structurele lasten en uitgaven omlaag brengen. En het tweede punt is gewoon echt een inhoudelijk punt. Ik vind dat de raad altijd kritisch moet zijn op het ophogen van de lasten, als dat gewoon in aanleg te voorkomen is door het uit het eigen begrotingsonderdeel te dekken. En als je meer ozb binnenhaalt en dat doe je al drie, vier jaar lang en je hebt vervolgens een incidentele tegenvaller en je oplossing is, gooi de belastingen maar omhoog, dan vind ik eerlijk gezegd dat een behoorlijk vreemd verhaal. En gelukkig vinden meerdere partijen dat. En dat proberen we op dit punt te herstellen, met uitzicht bovendien op het feit dat dit hele verdienmodel met die WOZ-bezwaren gewoon langzaam aan opdroogt. Het is een paar korte stuiptrekkingen die we nog pakken van incidentele aard.

De voorzitter: De heer Stam.

De heer Stam: Nog een kleine reactie, voorzitter. Twee jaar geleden bij de begrotingsvaststelling was er een overschot waarvan is gezegd, we gaan dat teruggeven aan onze inwoners. Uit mijn hoofd 750.000 euro. Toen hebben wij ook als fractie gezegd van, doe dat niet en hanteer gewoon realistische tarieven. Zover ik me kan herinneren was uw partij er ook geen voorstander van en wel voorstander van terugbetalen van het extra geld.

De heer Den Heijer: Voorzitter, overal waar de Dordtse VVD zowel incidenteel als structureel de kans ziet om de lasten zo laag mogelijk te houden voor de Dordtenaar... Want wij kijken niet vanuit het perspectief van een financieel expert of vanuit hoe uiteindelijk iemand hier om een bureau in het stadhuis daarnaar kijkt. Wij kijken vanuit het perspectief hoe die Dordtenaar uiteindelijk rond moet komen en wat voor geld die personen met een bescheiden inkomen met een koophuis... Waarvan we nu weten dat ook een groot deel van die huizen inmiddels wegzakt, waar ze ongelooflijk veel geld straks aan kwijt zijn om ook dat soort zaken te kunnen betalen, om hun huis te isoleren. Er komt een hoop op onze mensen af. En inderdaad als het verwijt dan vanuit andere partijen in de raad is, u kijkt op elk moment waar u de lasten zo laag mogelijk kunt houden, dan vind ik dat eerlijk gezegd geen verwijt, maar een groot compliment.

De voorzitter: Tot slot, de heer Stam.

De heer Stam: Laatste reactie, voorzitter. Ik vind het ontzettend knap van de Dordtse VVD dat ze het perspectief nu al kunnen inschatten dat ze die lasten zo laag mogelijk proberen te houden, want ik heb er geen zicht op met een bezuinigingstaakstelling die rond onze oren vliegt. Ik ben benieuwd naar de uitkomsten.

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer, tot slot.

De heer Den Heijer: Ik heb daar natuurlijk in mijn eerste termijn wel iets over gezegd. Het is natuurlijk zo laag mogelijk, maar ook binnen de opgave die we met elkaar hebben zie je dat de omvang van dien aard is dat dat inderdaad hele scherpe keuzes vereist. Ook waar de heer Stam terecht aan refereerde in zijn eerste termijn. En de vraag is even, in welke volgorde doe je dat? En kun je met elkaar, bijvoorbeeld ook in relatie tot de verbonden partijen, echt die financiële scherpte zoeken om uiteindelijk totaal uitlegbaar keuzes met elkaar te maken, waardoor op alle fronten pijn geleden gaat worden? Ook daar is de VVD zich van bewust.

De voorzitter: Dank. Zullen we doorgaan naar de volgende fractie? De heer Den Heijer had het al even over vlaggen in het begin van zijn betoog. Misschien leuk om even te vermelden dat de Dordtse vlag sinds vandaag ook in de raadzaal staat. Wederom een motie uitgevoerd, die door de raad is aangenomen. Misschien goed nog even als de VVD de moties en amendementen die aangepast zijn even komt inleveren. Dan ga ik door naar de volgende fractie. En dat is de VSP-fractie. Mevrouw Stolk, gaat uw gang.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dank. De tweede termijn vanuit de VSP op de Perspectiefnota 2025. En voorzitter, laten we positief starten. De VSP is aangenaam verrast met de mededeling over een Knarrenhof bij Amstelveen. En roept het college op voortvarendheid de vervolgstappen te maken. Het is nu aan het college om daadkracht en lef te tonen. Het realiseren van een Knarrenhof in Dordrecht voor het einde van deze periode moet toch mogelijk zijn. Daarnaast pleit de VSP voor meer sociale huur- en betaalbare koopwoningen, om te voldoen aan de behoefte van de huidige inwoners van Dordrecht en om te voorkomen dat er te veel woningen voor de happy few worden gebouwd. Voorzitter, er moet meer aandacht zijn voor onze senioren in Dordrecht.

Niet alleen op het gebied van wonen en zorg, maar ook om de toenemende problemen met babbeltrucs aan te pakken, waarbij senioren voor duizenden euro's worden opgelicht. Ook het recente voorval waarbij een 72-jarige man van zijn fiets werd getrokken op de brug lijkt op voorbedachte rade te zijn gebeurd. De VSP vindt dit onacceptabel en dringt aan op preventieve en actieve handhaving door het college om dergelijke incidenten in de toekomst kunnen voorkomen. Wij zouden van de portefeuillehouder graag vernemen wat hij hieraan concreet gaat doen. Buiten het feit dat deze daders, wat de VSP betreft, keihard gestraft moeten worden. Voorzitter, bij het zoeken naar ombuigingen vindt de VSP dat grote projecten en ook Agenda 2030 kritisch bekeken moeten worden bij de zoektocht naar mogelijke ombuigingen. Het kan toch niet waar zijn dat de zoektocht beperkt blijft bij de reguliere zaken en dat grote projecten en de Agenda 2030 met utopiaanse vormen en ambities buiten schot blijven. Hiertoe dienen wij dan ook een motie in samen met LSD, is volgens mij Leuk Sociaal Dordt, en andere partijen, voorzitter. Voorzitter, tot slot spreekt de VSP de uitdrukkelijke wens uit dat we in 2025, maar dat geldt zeker nu ook al voor 2024, eindelijk eens kunnen vertrouwen op tijdige en juiste informatie over de financiële ontwikkelingen die plaatsvinden. Dit om de raad optimaal in positie te brengen, om zodoende onze kaderstellende en controlerende taak goed kunnen in te vullen. Dit is dan ook de reden om de motie grip en sturing op risicovolle projecten mee in te dienen. Voorzitter, en laat ik afsluiten met een spreekwoord. Onze oud-fractievoorzitter is inmiddels twee jaar geleden overleden. Laat ik hem even eren. Want hij sloot altijd af met een gedichtje. Ik doe het nu in een spreekwoord. Voorzitter, het spreekwoord is, zuinigheid met vlijt, bouwt huizen als luchtkastelen. Kastelen voor de welgestelden hebben we in Dordrecht genoeg gebouwd. Nu komen, wat de VSP betreft, de gewone Dordtenaren aan de beurt. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan ga ik naar de overkant, ChristenUnie/SGP-fractie. Het woord is aan de heer Struijk.

De heer Struijk: Dank u wel, voorzitter.

De heer Van der Spoel: Voorzitter, volgens mij is GroenLinks aan de beurt, of niet?

De heer Struijk: Dat idee had ik ook. Ik was een beetje verrast.

De voorzitter: Ik zit op de verkeerde lijst te kijken. De heer Van der Spoel vindt het prima als we u overslaan, maar dat doen we toch niet. Het woord is aan GroenLinks. De heer Uysal, gaat uw gang.

De heer Uysal: Wat mij betreft mag inderdaad ChristenUnie/SGP ook eerst, maar volgens mij heeft u mij nu de beurt geven. Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, GroenLinks begon de eerste termijn met het belang van de sociale samenhang in de samenleving. En we zouden van deze gelegenheid gebruik willen maken om ook deze termijn hiermee te beginnen. Afgelopen week stond in het teken van Ketu Koti. En ook in onze stad is op verschillende plaatsen en momenten stilgestaan bij de afschaffing van de slavernij en is de vrijheid gevierd. Er werden toespraken gehouden. Er werd gezongen.

Tijdens de Dialoogtafel werden gesprekken gevoerd over de doorwerking van de slavernij. En hier en daar vloeiden er wat traantjes. Kortom, het was een gedenkwaardige Ketu Koti. En ik werd in het bijzonder geraakt door een van de verhalen van de nazaten van een tot slaaf gemaakte. Een beladen verhaal van een persoon die vanwege de huidskleur jarenlang werd geconfronteerd met uitsluiting, racisme en discriminatie. En die vervolgens het gevoel kreeg uitgespeeld te zijn in de samenleving. En met nadruk op uitgespeeld. En dat is precies de trend van de afgelopen jaren. Mensen haken af, verliezen hun vertrouwen in de overheid en hebben niet de overtuiging dat ze erbij horen en dat ze ertoe doen. En daarom waren de excuses o zo belangrijk. Want excuses helpen bij het herstellen van de waardigheid van de nazaat van tot slaaf gemaakte. Excuses vormen een brug tussen het verleden, heden en de toekomst. Excuses aanbieden is een daad van medeleven en verzoening. Het maakt de weg vrij voor een meer rechtvaardige, gelijkwaardige en inclusieve samenleving. Een belangrijke ontwikkeling voor de versterking van de sociale samenhang in onze samenleving, waar de mooie betrokken toespraak van de burgemeester onderdeel van was. En laten we het proces na de komma, na de excuses voor het slavernijverleden samen vormgeven. Voorzitter, in dat kader is GroenLinks ook verheugd met het nieuws dat inwoners nauw worden betrokken bij de bezuinigingsopgave. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan ons pleidooi voor participatie, waar we overigens niet alleen in staan. Denk aan onze collega's van de ChristenUnie/SGP bijvoorbeeld. Het zal draagvlak ten goede komen, maar bovenal zal het bijdragen aan het gemeenschapsgevoel. We kunnen deze klus alleen met ze allen klaren. En we moeten de mens niet alleen als individu, maar ook als lid van de gemeenschap beschouwen. En dat is wat GroenLinks betreft een noodzakelijke wisselwerking. Zonder individu geen gemeenschap en zonder gemeenschap geen individu. Tot slot, voorzitter, in de eerste termijn in de commissie heeft GroenLinks aandacht gevraagd voor de financiële middelen voor klimaatneutraal 2040. Veel partijen hebben aangegeven dat bij de bezuinigingen de meest kwetsbare mensen moeten worden ontzien. En laat het net zo zijn dat de negatieve gevolgen van de klimaatverandering juist deze groep mensen het hardste raakt. We zitten op het goede spoor met de verduurzaming van woningen. Maar daar moeten we ook na deze periode mee verder gaan. En hetzelfde geldt ook voor onze ondernemers en maatschappelijke organisaties, die voortvarend aan de slag zijn gegaan met de energietransitie, met de ondersteuning van onze gemeente. En het zou op zijn minst merkwaardig zijn als we in 2026 ineens moeten stoppen met al deze activiteiten. En daarom dienen we een motie in, waarin we het college vragen om een strategie te ontwikkelen voor de financiering van klimaatneutraal 2040. Dit was mijn woordvoering, voorzitter, maar ik wil ook nog een persoonlijk feit maken. De hele woordvoering van mij heeft hier in het teken gestaan van sociale samenhang. En ik vind dat wij ons daar als raad ook toe moeten verhouden. En ik zie hier in ons midden een raad zitten met oortjes in, als protest om niet te luisteren naar mij als persoon. En ik roep u ook op, voorzitter, om daar een punt van orde te maken. Ik vind het echt niet kunnen. Ik vind het niet noodzakelijk dat als in mij als persoon wordt geluisterd. Maar ik vind wel dat we met elkaar hier het respect moeten opbrengen tijdens de uitoefening van ons ambt als volksvertegenwoordiger. En ik vind het gewoon beneden alle peil. En ik hoop dat andere collega's hier mij ook zullen bijstaan.

De voorzitter: Dank u wel voor uw bijdrage. Ook voor uw punt wat u zojuist maakt. Wat mij betreft heeft u daar een terecht punt. Was mij niet opgevallen. Maar ik verzoek wel aan de raadsleden om goed naar elkaar te luisteren. Zo werkt dat in een democratie.

Mevrouw Koene: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Ik heb alles kunnen verstaan.

De voorzitter: Dank u. Dat is fijn. Dan gaan we door. En voordat ik de verkeerde het woord geef, moet ik wel op het goede lijstje kijken. Geef ik de Partij van de Arbeid het woord. Mevrouw Schnabel, gaat uw gang.

Mevrouw Schnabel: Voorzitter, dank. Allereerst, wij zijn ook blij met de betekenisvolle woorden en de daaruit voortvloeiende excuses die tijdens de Ketikoti herdenking voor het slavernijverleden door de burgemeester zijn aangeboden. De afgelopen jaren is er meer aandacht gekomen voor het koloniale slavernijverleden en de doorwerking daarvan in onze samenleving. Op scholen, in de zorg en op werkplekken is meer aandacht voor de doorwerking, maar het kan en moet veel beter. Begin deze maand verscheen via Autoriteit Persoonsgegevens een bericht van Aleid Wolfsen, voorzitter van het AGENDAPUNT, dat verschillende overheidsorganisaties nog steeds gebruik maken van onverdachte algoritmen, zonder onderbouwing en discriminatoir van aard. We moeten daar ook in Dordrecht heel alert op zijn. Het onrechtmatig gebruik van gegevens bij het opsporen van fraude bij DUO en het UWV en het onrechtmatig gebruik van de fraudescorekaart bij enkele gemeenten schijnen nog maar het topje van de ijsberg te zijn. Voorzitter, over de Perspectiefnota. We vinden de Perspectiefnota nog steeds te mager onderbouwd. Ook nu na de zinvolle bespreking van de moties en amendementen in de commissie. De hoeveelheid technische vragen, moties en amendementen laten zien dat we als raad niet genoeg grip op de Perspectiefnota hebben. De ChristenUnie/SGP verwoordde het treffend in de eerste termijn, achter deze cijfers schuilen mensen. De beslissingen die we maken en de bezuinigingen die we moeten doorvoeren, kunnen leed veroorzaken. En daarom zien we de Perspectiefnota als een startpunt en moeten we er vervolgens met de stad over in gesprek gaan. Drie punten naar aanleiding van de eerste termijn en de bespreking in de commissie. Onze oproep in de vorm van een motie om extra formatie voor Veilig Thuis te onderbouwen trekken we in. Geld mag, als het over veiligheid van kinderen en volwassenen gaat, nooit een belemmering zijn, maar een onderbouwing met cijfers is wel noodzakelijk om het juiste gesprek te voeren. We zijn blij met de toezegging hier in de commissie over verder te praten. We zijn ook blij met de toezegging van de wethouder dat we na de zomer specifiek over mbo-uitval, sociale en fysieke veiligheid op het Leerpark en ontmoetingsplekken voor en vooral met jongeren geïnformeerd te gaan worden. We kijken uit naar de aanvulling op de introductiedagen, waarbij werkgevers en jongeren over hun werkzaamheden vertellen. En dan als tweede, we dienen eenzelfde signaal in met een nieuw motiejasje, met betrekking tot het Huisvestingsfonds.

Bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2022 werd door vrijwel alle fracties aangegeven dat naast het afnemend vertrouwen van burgers in de politiek het tekort aan woningen één van de grotere problemen was. Met name het tekort van betaalbare woningen. Twee jaar later zien we nog steeds te weinig initiatieven van het college om aan dit tekort een eind te maken. Sociale huurwoningen worden vervangen, maar er vindt slechts een minimale uitbreiding van de voorraad sociale huurwoningen plaats. De woningnood lijkt enkel verder toe te nemen, met name de woningnood onder mensen met een relatief laag inkomen. En via deze motie voor een Huisvestingsfonds vragen we aandacht voor deze woningnood. Want een Huisvestingsfonds geeft ons de mogelijkheid net die extra stap te zetten om de dertig procent toevoeging aan de sociale woningbouwvoorraad... En dan als laatste, we dienen ook een motie in voor betere en veilige fietsroutes. Want fietspaden brengen ons, als het goed is, snel, veilig en milieuvriendelijk waar we willen zijn. We vinden dat de voortgang van het fietsnetwerk op dit moment nog te fragmentarisch tot stand komt. En daarom roepen wij door middel van een motie op om te onderzoeken hoe de gereserveerde middelen voor de op recreatiegebruik ingerichte infrastructuur van het Park XXL ingezet kunnen worden voor snelle, veilige en comfortabele fietsroutes voor dagelijks gebruik van huis naar werk, naar winkel, school en gewoon fietsroutes. En het wegnemen van de grote knelpunten in het fietsroutenetwerk. Dit kan vorm krijgen door een deel van het gereserveerde geld van het Stadspark over te brengen naar het Mobiliteitsfonds. De raad heeft onlangs besloten dat er een dergelijk Mobiliteitsfonds moet komen. En het is logisch dat er middelen voor dat fonds beschikbaar worden gesteld, zodat we vaart achter de mobiliteitstransitie kunnen zetten.

De heer Kuhlmann: Voorzitter.

De voorzitter: Bij interruptie, de heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Ik heb even een vraag aan mevrouw Schnabel over de motie die u zojuist toelichtte. Ik weet, waar de PvdA voorheen een voorstander was van het Stadspark XXL, is inmiddels een tegenstander. Ik snap een pleidooi om geen Stadspark aan te leggen. Alleen uw motie stelt voor om... Dat houdt het Stadspark in stand. Alleen zorgt dat er geen wandel- en fietspaden komen. Begrijp ik het goed dat de PvdA het een goed idee vindt om een Stadspark aan te leggen zonder paden erdoorheen?

Mevrouw Schnabel: Voorzitter, bedankt voor deze vraag. Wat we eigenlijk zeggen en wat ook in onze motie aangegeven staat, is dat we het hele fietsroutenetwerk handiger in willen richten. En nu lezen we, als het over fietspaden en infrastructuur in het Stadspark gaat, dat het eigenlijk vooral over recreatief gebruik gaat. En wij denken dat je een betere versnellingslag zou kunnen maken als je alles met elkaar gewoon beter in verbinding brengt en gewoon integraal kijkt. Dat is eigenlijk onze oproep.

De voorzitter: De heer Kuhlmann, nogmaals.

De heer Kuhlmann: Ik ben dan toch nog steeds een beetje aan het puzzelen, want het klinkt mooi integraal. We hebben natuurlijk ook de Fietsnota, waar het gaat om de fietspaden door de hele stad.

Maar als ik uw motie goed lees, is het bezuinigen op de fietspaden in het Stadspark, zodat je op andere plekken fietspaden kunt aanleggen. Maar nogmaals, als je het Stadspark aanlegt, dan horen daar toch ook gewoon fiets- en wandelpaden in te zijn? Daar kun je toch niet op bezuinigen?

Mevrouw Schnabel: Voorzitter, dank. Volgens mij kan ik inderdaad deze vraag beantwoorden. Maar we stellen ook niet dat je moet bezuinigen op de fietspaden. We stellen alleen voor om het met elkaar in verbinding te brengen. En daarnaast zijn we altijd tegen het grote XXL-park geweest. Dat klopt niet helemaal wat de VVD hier suggereert. Maar om verder te gaan, voorzitter, in de commissie werd duidelijk...

De voorzitter: Voordat u verder gaat, toch nog een andere interruptie. De heer Van der Meer, gaat uw gang.

De heer Van der Meer: Voorzitter, ik had nog een vraag aan mevrouw Schnabel. Zij stelt voor om geld wat gereserveerd is voor Stadspark XXL te gebruiken om fietsroutes te verbeteren. Dat is op zich een besteding waar je zinvol over na kunt denken. Maar we moeten veel meer afwegingen maken. Je kunt ook nadenken als je zegt, we moeten Stadspark XXL ter discussie stellen om meer geld aan vergroening en klimaatadaptatie in de wijken te besteden of nog andere zaken. Is het verstandig in uw ogen om daar nu op vooruit te lopen en los van andere belangen deze beslissingen te bepleiten, om het specifiek aan fietsroutes te besteden?

Mevrouw Schnabel: Voorzitter, dank. Wij denken dat het gewoon een goed idee is, omdat de fietsroutes te fragmentarisch worden aangepakt. En juist omdat we met elkaar hebben afgesproken, en dat stond ook in de Mobiliteitsnota, dat we meer van de auto af willen en willen stimuleren dat we met het ov gaan en met de fiets, lijkt ons dit een goed voorstel op dit moment.

De voorzitter: Gaat u verder.

Mevrouw Schnabel: Voorzitter, in de commissie werd duidelijk dat de wijkwens ook ss aan te wenden voor kunst en cultuur in de wijken. En dat de criteria van leefbaarheid, sociale samenhang en veiligheid mooi samenkomen met ons idee van community art projecten. We trekken daarom de motie, die we met GroenLinks hebben ingediend, in. We hopen dat buurtbewoners ook weet hebben van deze mogelijkheid. En vragen daarom om de toezegging dit duidelijk te communiceren bij de huiskamers in de wijk, de bibliotheek en via de wijkconciërge. En dan tot slot vragen we om de toezegging het culturele platform en onze inwoners te betrekken bij de gesprekken over de maatschappelijke effecten van de bezuinigingen op cultuur. En laten we, als we de cultuursector ook betrekken bij de stadsgesprekken over de andere bezuinigingen... Excuus, laten we dat dan doen. Want cultuur haakt in op onderwijs, het sociaal domein. En vindt haar werking als verbindings- en onderzoeksmiddel ook steeds vaker in de meer fysieke onderwerpen. Dan denken we aan wonen en schone en veilige wijken. Tot hier. Dank.

De voorzitter: Dank u wel. Nog even voor de duidelijkheid. U dient twee nieuwe moties in. Dat zijn de moties M19, huisvestingsfonds, en M20, betere veilige fietsroutes. Klopt het dat de andere twee moties die u had ingediend dat die beiden worden ingetrokken, 6 en 7?

Mevrouw Schnabel: Inderdaad. En de motie Huisvestingsfonds dienen we in samen met fractie Van der Spoel.

De voorzitter: Precies. Samen met Fractie van de Spoel. Dank u wel. Dan gaan we door. Nu echt naar de ChristenUnie/SGP-fractie. De heer Struijk, gaat uw gang.

De heer Struijk: Dank u wel, voorzitter. Nu echt inderdaad. Voorzitter, we zijn als raad enkele weken geleden in debat geweest over de Perspectiefnota en een aantal ingediende amendementen en moties. Het college heeft daarop gereageerd. Vorige week hebben we in de tweede termijn in de commissie boeiende debatten gehad. We gaan dat vandaag niet overdoen. Vandaar dat ik het kort kan houden en alleen aangeef welke moties wij denken te gaan steunen. En ook zal ik enkele woorden besteden aan de nieuw ingediende dan wel aangepaste moties. Motie M4, ozb behapbaar houden. Het lijkt ons rechtvaardig de kosten van de bezwaarschriften te betalen uit de meeropbrengsten. Vandaar dat we deze motie mede indienen. Motie M8 is een motie van onze fractie. Die is aangepast. En ik geef graag even het woord erover aan degene die dat heeft gedaan. Mevrouw Nieuwland.

De voorzitter: Mevrouw Nieuwland, gaat uw gang.

Mevrouw Nieuwland-van den Bosse: Dank u wel, voorzitter. Naar aanleiding van de bespreking in raad en commissie, wat ook waardevolle input opleverde, hebben we een gewijzigde motie, meer preventie bij relatieproblemen. We hopen met deze motie te bereiken dat de bestaande initiatieven voor hulp aan relatieproblemen beter vindbaar gemaakt worden. En daarnaast vragen we het college om te onderzoeken of het nuttig is om de taakopdracht van het Adviespunt SKO uit te breiden naar hulp bij relatieproblemen in plaats van alleen hulp bij echtscheiding.

De voorzitter: Dank u zeer. De heer Struijk gaat weer door, denk ik. Gaat uw gang.

De heer Struijk: Ik ga weer door, voorzitter, dank u wel. Ook de volgende motie, M9, is onder andere van onze fractie, samen met GroenLinks en de Partij voor de Dieren en Forum. Een motie die oproept tot meer vuurwerkvrije zones en betere communicatie. Met klem nog maar eens een keertje erop wijzen dat deze motie niets afdoet aan de vuurwerktraditie die er is. Maar dat er alle reden is toch om een klein onderzoekje te doen naar voor de hand liggende locaties waar iets meer rust gewenst is voor mens en dier tijdens de jaarwisseling, want die locaties zijn er echt wel. Motie M11 over esthetisch passende transformatorhuisjes. Na de aanpassing, waardoor gegarandeerd is dat plaatsing geen vertraging oplevert, steun van onze kant. Wat de mogelijkheden zijn, dat zien we t.z.t. wel. Motie M12, zwerfafval hoort niet bij Dordrecht. Als ik het college goed begrepen heb, vraagt deze motie wat al gedaan wordt. Als dat zo is, dan hebben we natuurlijk geen enkele reden om niet voor te stemmen.

En misschien kan de motie dan gezien worden als een kleine stok achter de deur. Motie M15, we doen nu nog niets wat later kan. We hebben begrepen van de wethouder dat dit al de bedoeling is. Als dat niet zo is, dan horen we graag wat de impact gaat zijn van deze motie. Dan is er een motie grip een sturing op risicovolle projecten van Beter voor Dordt en de VVD. Dit is een motie die eigenlijk conform de afspraak die gemaakt is in de Auditcommissie. En daar waren wij ook wij betrokken. Steun van onze kant. De motie financiering klimaatneutraal na 2026, van onder andere GroenLinks, die dienen we mee in. En uiteraard steunen we die ook. Voorzitter, dan kan ik nog heel kort iets zeggen over een paar andere moties die ingediend zijn. Allereerst de motie van de partij voor Partij voor de Dieren over voorkom rattenoverlast. Dit amendement is dat... Excus, klopt. En besparen op de bestrijding. Die besparing van 40.000, daar hebben wij van begrepen dat die allang is ingeboekt. Die is niet zomaar beschikbaar. Is net ook al over gediscussieerd. Wat ons betreft geen steun, tenzij de wethouder zo meteen met een heel ander verhaal komt, wat ik niet verwacht. De motie raad aan zet van Beter voor Dordt vraagt heel erg veel. En de slotzin, het streven naar transparanter en een inclusiever proces, komt ons niet zo heel sympathiek over, eerlijk gezegd. Dat riekt een klein beetje naar wantrouwen. Is misschien niet de bedoeling, maar zo kwam het even over. Motie het lot van oude bomen, van de Partij voor de Dieren. Als je per boom een afweging moet gaan maken om budget vrij te maken en aan de raad voor te leggen, dat gaat ons veel te ver. En niet elke oude boom is overigens ook monumentaal. Sommige boomsoorten hebben gewoon een beperkte levensduur. De motie van Partij van de Arbeid. Twee moties. Die doen allebei een graai in de kas van het Stadspark. En daar zijn wij vooralsnog absoluut niet voor. Die gaan we niet steunen. En dat geldt om dezelfde reden ook voor de motie herziening Agenda 2030 van DENK en de VSP. Wij wachten rustig de evaluatie t.z.t af van Agenda 2030. Voorzitter, ik dank u.

De voorzitter: Hartelijk dank.

De heer Struijk: Hij is niet eens ingediend. Dan is het helemaal makkelijk.

De voorzitter: Precies.

De heer Struijk: Maar ik had nog wat tijd over.

De voorzitter: Heel goed. We gaan door naar de volgende fractie. Dat is de Partij voor de Dieren. De heer Groenewege, gaat uw gang.

De heer Groenewege: Dank u wel. Voorzitter, stelt u zich eens voor, de helft van de monumentale kastanjes aan de Wolwevershaven krijgt bloedingsziekte. Wel behandelbaar, maar in het Bomenprogramma is daar geen geld voor. Het collegebesluit daar stond, de bomen te kappen en te vervangen. Een letterlijk eeuwen durend litteken resteert op de aanblik van onze monumentale havens. Dit klinkt misschien radicaal, maar dit is gewoon het staande bomenbeleid, zoals de raad dat heeft vastgesteld. Direct rooien en vervangen is de aanpak bij bomen die een steuntje in de rug nodig hebben. Een schandalige manier om met oude bomen om te gaan, als je het de Partij voor de Dieren vraagt. Om te voorkomen dat monumentale bomen het onderspit delven, moeten we actie ondernemen.

Mochten dit soort situaties zich voordoen, dan moet de raad de gelegenheid krijgen om budget uit te trekken voor het behoud van deze bijzondere bomen. Vandaar onze motie, het lot van oude bomen in handen van de raad. Dan ratten, voorzitter. Maar liefst 120.000 euro geeft de gemeente jaarlijks uit om ratten te bestrijden. Een kostbare kortetermijnoplossing, want zolang onze wijken open afvalbergen zijn, is het dweilen met de kraan open. Een berg nodeloos dierenleed en zonde van het geld. Het college wil 40.000 euro minder uitgeven aan rattenbestrijding, zo onthulde de wethouder plotsklaps in de commissie, door efficiënter in te zetten op locaties waar de meeste overlastmeldingen binnenkomen. Laten we een deel van die 40.000 euro steken in de preventie van rattenoverlast. Door in te zetten op gedragsverandering, zoals opgenomen in het Dierenwelzijnsbeleid, dat de raad unaniem heeft aangenomen. In schone wijken is namelijk geen rattenoverlast. Inzetten op schone wijken is een investering in een leefbare stad en in de toekomst, omdat we dan rattenpopulaties op een verstandige manier op normale niveaus houden. En dat levert een besparing op, die we vervolgens kunnen steken in het Dierenwelzijnsbeleid, totdat dat volledig gedekt is. Wat overblijft is een bezuiniging die kan oplopen tot 50.000 euro per jaar. Zelfs meer dan de 40.000 van het college. Voorzitter, dit is echt win-win-win. Win voor de gemeentekas. Win voor de bewoners van Crabbehof. Win voor de ratten. En win voor andere dieren. Vandaar ons amendement voorkomt rattenoverlast en bespaart op bestrijding. Dan voorzitter, ons derde en laatste onderwerp, maar wel een lange, de informatie vanuit het college. Om dit punt toe te lichten is een korte geschiedenis nodig. Op 18 juni stelde de Partij voor de Dieren een technische vraag over het budget dat de gemeente jaarlijks uitgeeft aan de bestrijding van dieren. En de dag voor de commissievergadering kregen we antwoord. 200.000 euro per jaar, waarvan 120.000 euro voor ratten. Wat een berg geld, dachten wij. En we hebben een amendement opgesteld. Maar al snel bleek dat ons cruciale informatie was onthouden. In de commissie onthulde de wethouder opeens een taakstelling van 40.000 euro per jaar die het college wil bezuinigen op de rattenbestrijding. Een derde van het budget. Of we daar even rekening mee konden houden? En afgelopen zondag kreeg ik er nog een mail van de wethouder achteraan met nog een nieuwe onthulling. Namelijk dat die 40.000 euro al is ingeboekt als bezuiniging. Lekker dan. Twee dagen voor de raad, terwijl ons amendement al was besproken in de commissie. Want ik zal u eens een overzicht geven van bronnen waar deze cruciale informatie niet te vinden is. Allereerst de Perspectiefnota zelf. Volgens de wethouder zit deze bezuiniging verstopt in de pot onderbesteding van budgetten van 3 miljoen euro. Maar dat staat nergens. En weet u waar deze informatie ook niet stond? In de beantwoording van de technische vraag van de ChristenUnie/SGP over wat er allemaal in die pot van 3 miljoen euro zit. Toen het college die vraag beantwoordde, zat deze bezuiniging er kennelijk nog niet in. Want hij staat niet in dat overzicht. Kennelijk is deze bezuiniging later bedacht en mentaal toegevoegd. En weet u waar deze informatie ook niet stond? In de beantwoording van onze eigen technische vraag over het budget voor rattenbestrijding. Voorzitter, drie kansen om deze cruciale bezuiniging te specificeren. Maar nee, we horen het twee dagen voor de raad in een mailtje. Dit is toch niet werkbaar? Dit is toch niet de raad in staat stellen mee te denken over bezuinigingen. Als dit de route wordt naar de Perspectiefnota 2026 dan wordt het een lange weg. En bij deze Perspectiefnota moeten we kennelijk concluderen dat we als raad geen idee hebben met welke bezuinigingen we instemmen.

Welke verborgen bezuinigingen zitten er nog meer verstopt in de Perspectiefnota? Dit document omvat in de ogen van het college kennelijk allerlei bezuinigingen die niet op papier staan en die zelfs niet worden onthuld als een coalitiepartij er een directe technische vraag over stelt. Voorzitter, dat is echt een bizarre werkwijze waar de raad nooit akkoord mee kan gaan. Wat ons betreft kunnen we als raad niet accepteren dat deze Perspectiefnota een soort Dungeons & Dragons wordt, waarbij het college zijn eigen avontuur en zijn eigen bezuinigingen mag verzinnen, zoals de last minute bedachte bezuiniging op de rattenbestrijding. En voorzitter, laten we het geld dat we nu uitgeven aan rattenbestrijding op een veel verstandigere manier uitgeven, door een deel te investeren in preventie, in gedragsverandering, in een schone stad. Daar wordt echt iedereen beter van. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank.

De heer Kuhlmann: Voorzitter.

De voorzitter: Interruptie van de heer Kuhlmann. Gaat uw gang.

De heer Kuhlmann: Ik ben toch wat teleurgesteld over de opstelling van de Partij voor de Dieren rondom de afvalproblemen en ook het rattenprobleem waar een aantal wijken in onze stad echt last van hebben. En nou begrijp ik dat het antwoord van de Partij voor de Dieren is, we moeten natuurlijk geen ratten afmaken. Daar denken we anders over, maar dat begrijp ik wel. Wat me alleen zo teleurstelt voorzitter, is dat van de Partij voor de Dieren eigenlijk heel veel dingen niet kunnen. En als enige antwoord is, we moeten wat meer aan preventie en voorlichting doen. Want wat het is, het is niet rattenvallen inzetten. Het is niet het goede initiatief waar Wouter van der Spoel eerder mee kwam, om de bakken open te zetten. Daar was de Partij voor de Dieren ook tegen. Het is niet het goede idee om bijvoorbeeld camera's in te zetten, op die plekken waar wij en ook bijvoorbeeld Beter voor Dordt eerder voor hebben gepleit. Op al die dingen is het nee. En het enige, en dat vind ik heel triest voor de bewoners in Wielwijk, in Crabbefhof, in Krispijn en al die andere wijken die hier echt serieuze problemen mee hebben, is van, we moeten wat meer aan preventie doen. En dan is mijn vraag aan de heer Groenewege, denkt hij werkelijk dat dat de oplossing is voor het afvalprobleem in die wijken?

De heer Groenewege: Voorzitter, de heer Kuhlmann sleept er van alles bij. Maar laten we eens kijken naar wat er voor ons ligt. Er ligt een Perspectiefnota voor ons die 40.000 euro bezuinigt op het bestrijden van ratten. Dat is een bezuiniging waar de VVD de intentie van heeft uitgesproken om daarmee in te stemmen. En met die boodschap gaat de VVD straks naar Crabbefhof. Een bezuiniging waar niks tegenover staat. Als het amendement van de Partij voor de Dieren wordt aangenomen, dan gaan we een deel van dat geld investeren in preventie. Wij hebben een beter verhaal voor de mensen in Crabbefhof dan de VVD op dit punt.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan gaan we door naar de volgende partij. Dat is de fractie van het CDA. Mevrouw Van Vugt, gaat uw gang.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Sorry hoor, voordat u verder gaat nog even het amendement graag inleveren en motie. Motie M21 wordt dat en amendement A1. Mevrouw Van Vugt, gaat uw gang.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Ik wil graag mijn drie seconden terug dan.

De voorzitter: Die gaat u krijgen.

Mevrouw Van Vugt-Roose: In de eerste termijn zijn er aardig wat onderwerpen aan bod gekomen, die vaak gaan over de korte termijn. En een aantal van die onderwerpen lijken zich ook te richten op de eigen achterban. We zouden graag willen waken voor te opportunistische politiek, waarin we vooral willen pleasen. Het is wat ons betreft nu toch echt de tijd om eerlijk te zijn over wat er misschien ook niet meer mogelijk is. En zijn we als raad niet vaak te afwachtend. Wat we van moties en amendementen vinden, hoeft geen vraag- en antwoordspel met het college te zijn, zei ik net ook al even. We zijn het onszelf en anderen verplicht om ook zelf een eigen afweging te maken. Enkele weken geleden heb ik de richting aangegeven die het CDA Dordrecht voor zich ziet. Niet alleen voor nu, maar ook voor de komende jaren. Als CDA kiezen we ervoor om te gaan voor een sterke samenleving, waarin we kwetsbare groepen ondersteunen en waarin we mensen met elkaar verbinden. Dat maakt deel uit van onze visie en het bepaalt ook onze eigen focus. Er is nog steeds sprake van eenzaamheid onder ouderen, maar zeker ook onder jongeren. Er zijn mensen zonder netwerken die daardoor heel makkelijk aan de zijlijn van de maatschappij komen te staan. Tegelijk zien we ook een tendens waarin er continu de verwachting is dat de lokale overheid de problemen oplost en de taken overneemt die gewoon al worden gedaan. Wij denken dat het mogelijk is om kwantitatief te bezuinigen op ons ambtenarenapparaat. En dat vraagt omdenken in onze ambities. Uit al aangereikte bouwstenen blijkt dat we in Dordt heel erg veel ambities hebben die uitgewaaierd zijn over een heel breed scala. Momenteel ontbreekt wat het CDA betreft de gezamenlijke focus in de raad. We willen evenementen, topsport, breedtesport, een Dordthuis, een Stadspark, een Maasterras, duurzaam vastgoed, een fietsstad, klimaatneutraal. Dat willen wij ook, maar we beseffen dat al die ambities tegelijkertijd misschien ook niet houdbaar zijn. We beraden ons als fractie op het gesprek over onze gezamenlijke focus als raad van Dordrecht. Het is mogelijk om met een kwalitatief goed ambtenarenapparaat in afgeslankte vorm te investeren in organisaties als Humanitas, sportverenigingen, wijkactiviteiten, zoals het Houthavenplein, in vindplaatsen, in buurthuizen, kerken, moskeeën en al die mensen die voor de sociale samenhang in onze maatschappij zorgen. We willen voorkomen dat we als lokale overheid in de weg lopen van al die initiatieven die er in onze wijken zijn. Geef ze juist de ruimte om het op de eigen manier te doen. En laten we hierbij niet vergeten hoe ook onze ondernemers goed voor onze stad zorgen. Dordtse ondernemers ondersteunen goede doelen en evenementen. En ze zorgen ook voor de werkgelegenheid. In de afgelopen week was dit goed zichtbaar. U heeft ook alle logo's in de kranten zien staan van al die bedrijven die Big Rivers bijvoorbeeld mogelijk maken. We zijn desalniettemin blij met wat er aan beleid wordt doorgezet.

Het armoedebelief vindt doorgang, vergroening schoolplein, investering sportende kinderen, mantelzorgers waar aandacht voor is, de woningbouw die goed op gang gekomen is. En zo is er nog meer te noemen. We zijn ook blij met de toezegging op de voortgang richting het Knarrenhof. Maar in een toezegging kun je nog niet wonen. Met dank aan, Jan. Tot slot onze moties. De eerste, M10, hebben we samen met DENK ingediend. Die gaat over de zorg die de gemeente heeft om inwoners te informeren over risico's, vanwege de blootstelling aan stoffen als PFAS, luchtvervuiling, fijnstof, et cetera. Het gaat wat ons betreft niet om het niet kunnen, maar wel over het niet willen, als we dit als raad naast ons neerleggen. Er zijn genoeg mogelijkheden om de informatie op papier te verstrekken. Kan heel eenvoudig. Kan zelfs worden toegevoegd aan andere informatie die ook huis-aan-huis wordt verspreid. Een QR-code, bijvoorbeeld op een sticker, die je kan opplakken kan ervoor zorgen dat de website ten alle tijden geraadpleegd kan worden en dat elke inwoner over de nieuwste informatie beschikt.

De heer Den Hartog: Voorzitter.

De voorzitter: Bij interruptie, de heer Den Hartog. Gaat uw gang.

De heer Den Hartog: Dank u, voorzitter. Hoe denkt het CDA over zaken als bij de verspreiding, dat er vele nee-nee-stickers of het ontbreken van ja-stickers op brievenbussen zitten, waardoor je mensen niet bereikt? En bovendien dat de motie eigenlijk alleen maar gaat over de gemeente Dordrecht en we die mensen bereiken, terwijl het natuurlijk een veel wijder regionaal, zelfs landelijk probleem is.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Voorzitter, dat zijn twee vragen. De eerste gaat over, hoe bereik de mensen die een nee-nee-sticker hebben. Heel eenvoudig. Alle gemeentelijke post is geadresseerd en die gaat door de brievenbus, ook al staat daar nee-nee op. Dat probleem is er in feite niet. Het andere probleem vind ik een probleem wat niet ons probleem is. Wij gaan over de gemeente Dordrecht. En wat Sliedrecht doet en wat Hardinxveld doet en alle plaatsen hieromheen, Papendrecht, mogen ze zelf weten. Misschien zijn we daarin het goede voorbeeld. Als wij ons burgers goed informeren en goed op de hoogte kunnen houden op die manier over wat er in Dordrecht speelt en daarbuiten.

De heer Den Hartog: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Den Hartog.

De heer Den Hartog: Is mevrouw Van Vugt dan niet van mening... Informatievoorziening kan op verschillende manieren. Dat juist die website die voor iedereen bereikbaar is en waar, en daar ben ik verheugd om, sinds de vorige raad die grote blauwe knop op de startpagina weer staat, heel makkelijk te vinden is. Dat je daarmee een groter bereik hebt en dat dat eigenlijk te prefereren is?

Mevrouw Van Vugt-Roose: U geeft terecht aan dat het een goede website is. We hebben gewoon in de afgelopen week, want we hebben daar wel degelijk goed naar geluisterd, gewoon her en der eens gevraagd aan onze burens en kennissen van, hebben jullie daar weleens gekeken? En pas als je erop wijst dan zien ze het. Maar hoeveel makkelijker zou het zijn... Bijvoorbeeld, wij hebben op de wc zo'n magneetbord. Als je daar een QR-code hebt en dat je af en toe eens even scant, wat is het laatste nieuws op het gebied van PFAS, luchtverontreiniging, fijnstof. Dan kan je het continu up-to-date houden. Ik zou het zo zonde vinden als we als raad onze taak daar laten liggen. Stukje zorg voor de inwoners.

De voorzitter: Gaat u verder.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Ik ga verder. De andere motie, M11, gaat over de transformatorhuisjes. Op zich is dat natuurlijk niet een heel belangrijk onderwerp. Maar het is wel zo'n onderwerp waarmee je mensen kunt verbinden en waarmee je de, in mijn ogen, spuuglelijke gebouwtjes ook kunt mooi maken met initiatieven uit de wijk. Het voegt iets toe aan onze wijken. En we hebben inderdaad de wijziging doorgevoerd dat het het proces van het plaatsen niet vertraagt, maar dat het ook gewoon daarna kan worden opgepakt. Verder. We zijn voor de moties 4, 8, 10, 11. We twijfelen nog over 5, 15 en 16. We vinden 12 en 13 overbodig. En de rest zijn we op dit moment tegen.

De voorzitter: Twee aangepaste moties worden nu ingediend. Dan gaan we door naar de volgende fractie. Dat is DENK. De heer Safranti, gaat uw gang.

De heer Safranti: Dank je wel, voorzitter. Voorzitter, tijdens mijn eerste termijn heb ik aangegeven dat er zware tijden op komst zijn. Niet alleen financieel, maar ook wat betreft alles wat in de wereld afspeelt. Binnen een week heb ik kunnen lezen dat de Canadese premier zich zorgen maakt over een eventuele burgeroorlog in Amerika. De hoogste generaals van Nederland, maar ook van Europese landen voorbereiden op een oorlog en de code staat op oranje. Tot slot, voorzitter, het nieuwe kabinet heeft een stevige wensenlijst bij de Europese Unie neergelegd. Dat heeft wel wat wenkbrauwen doen optrekken in Brussel. Tevens zeggen topdiplomaten dat Nederland een loyale bondgenoot is. Maar nu horen ze oorlogszuchtige taal vanuit Den Haag. Dit zijn ernstige uitspraken, waar een normale burger zich voor zijn of haar toekomst terecht zorgen om maakt. Vanuit DENK gaan wij voor de bestaanszekerheid van onze inwoners. Daarom komen wij samen met bijna alle andere oppositiepartijen met een motie. Daarbij hebben we meerdere moties mede ingediend. Tijdens de commissie van vorige week hebben wij aangegeven hoe belangrijk de speeltuinen zijn in de maatschappij. En wat de effecten hiervan zijn. We willen het college bedanken voor de toezeggingen en meedenken rondom de speeltuinen. Tot slot, voorzitter, de Ketikoti. De eerste viering van de Ketikoti is nu een feit. De motie van DENK, samen met VSP en PvdA, was de aanleiding hiervan en heeft een belangrijke bijdrage eraan geleverd. Ik wil de burgemeester hierbij bedanken voor de excuses die zijn aangeboden. Deze is zeer gewaardeerd door de bewoners van onze stad. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Als het goed is, had u nog een motie die u zou indienen. Klopt dat of wordt die niet ingediend?

De heer Safranti: Wij hadden een motie voorbereid. Alleen die hebben we samengevoegd met de motie van mijnheer Van der Spoel.

De voorzitter: Helder. Dank u wel. Dat blijft dan zo. Dan gaan we naar Gewoon Dordt mevrouw Koene, gaat uw gang.

Mevrouw Koene: Dank, voorzitter. Voorzitter, wij kunnen instemmen met de Perspectiefnota, zoals die er ligt. Dan zou ik nu gelijk kunnen stoppen met mijn woordvoering. Dat is op zich voor sommige mensen misschien fijn. Maar ik wil toch nog over een aantal moties iets zeggen. Eentje die wij in ieder geval zullen steunen, is motie 11 over de transformatorhuisjes. En zoals mevrouw Van Vugt net zei ook, dat voegt iets toe aan de omgeving. Dat ziet er allemaal leuker uit. En wij verwachten dan ook wel met een knipoog één transformatorhuisje met een relatie tot mijnheer Van Dam. Even een aantal andere moties waar we wat over willen zeggen. Dordt heeft recht op een universiteit. Prima hoor, als dat uiteindelijk zou kunnen. Maar volgens mij heeft ook de wethouder de vorige keer al gezegd, en herhalen wij dat in ieder geval nu, dat het wellicht een idee is om eerst te zorgen dat het hbo sterk is. En dat is nog niet het geval. De associate degrees die aangeboden worden, die zijn nog niet echt heel erg in trek. En volgens mij kunnen we ons beter daarop focussen. Dan zijn er nog een aantal moties of dat moet nog ingediend worden, waarbij gesuggereerd wordt om geld te halen uit de Agenda 2030. Die kunnen wij niet steunen. Voor structurele uitgaven moeten we geen incidenteel geld gebruiken. Maar we moeten kritisch gaan kijken hoe we het wel met elkaar kunnen oplossen.

De heer Van der Spoel: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: De laatste zin die mevrouw Koene net uitspraak, daar kan ik mij helemaal in vinden. En ik denk de rest ook. Althans van de mensen, de partijen die de motie in hebben gediend. Maar waar leest mevrouw Koene dat deze partijen van mening zijn dat de oplossing ligt in incidenteel geld? Want wij zijn ons allen ervan bewust dat dit niet de oplossing is voor de structurele tekorten.

Mevrouw Koene: Voorzitter, ik kreeg het idee dat in de moties wordt aangehaald dat er minder uitgegeven zou moeten gaan worden aan grote projecten bijvoorbeeld. En dat dat gedeeltelijk uit de Agenda 2030 te halen is. En dat is incidenteel geld.

De voorzitter: Gaat u verder.

Mevrouw Koene: Wij gaan er overigens ook van uit dat die grote projecten zoveel mogelijk doorgang vinden. En we vinden het al teleurstellend, en dat heb ik in mijn eerste termijn al gezegd, dat op een heleboel ambities al is ingeleverd. Voorzitter, even over het amendement van mijn buurman van de Partij voor de Dieren. Wij zijn wel nieuwsgierig naar de reactie van de wethouder met betrekking tot het amendement over het voorkomen van rattenoverlast.

En met name eigenlijk omdat in het amendement en in de toelichting wordt genoemd dat preventie uiteindelijk zorgt voor lagere bestrijdingskosten. En daar kunnen we ons wel degelijk wat bij voorstellen, want dat is ook het geval bij hele andere onderwerpen, zoals bijvoorbeeld laaggeletterdheid of voortijdig schoolverlaten. Wij willen eigenlijk, ondanks dat ik het niet kan vinden in de Perspectiefnota, maar het wel aan de orde is geweest, wel duidelijkheid daarover hebben van de wethouder. En wij verwachten dan ook daar een klip en klaar antwoord op. En dat was hij even voor nu.

De voorzitter: Hartelijk dank. Ik zie verder geen interrupties. Gaan we naar Op Ons Eiland. De heer Gündogdu, gaat uw gang.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank je wel. Voorzitter, om te beginnen wil ik met een mooie spreuk van Johan Cruijff, om even in voetbaltermen te blijven, winnen doe je samen. Voorzitter, en dat geeft mij aanleiding om de stap die het college nu gaat zetten even onder uw aandacht te brengen. We hebben recent kunnen lezen dat het college in conclaaf wil met de stad rondom bezuinigingen. Vanuit Op Ons Eiland kunnen we deze stap van harte toejuichen. Dit is een voorbeeld van samenwerken en relatie opbouwen met onze inwoners. Het democratisch proces betekent in onze ogen dat wij altijd op zoek moeten naar inbreng van onze inwoners en ondernemers. Juist nu, voorzitter, moeten we niet willen volstaan met de gedachte dat de inwoners één keer per vier jaar hun stem mogen laten horen tijdens de verkiezingen. Echter voorzitter, we hebben natuurlijk ook wel wat kanttekeningen. Mag ook van ons verwacht worden. Voorzitter, deze manier van werken, wat aanstaande is, zien wij graag niet alleen maar in moeilijke tijden dat onze inwoners worden geraadpleegd, maar juist een werkwijze wat standaard zou moeten zijn. In den lande zijn daar namelijk diverse voorbeelden van. Ik meen dat Nijmegen een groot project heeft gedaan, een aantal jaren geleden, Q1000, dacht ik. Waarom zou dat niet standaard kunnen zijn in Dordrecht? En daarnaast, voorzitter, ook nog heel belangrijk, niet al onze inwoners zijn gewend aan deze manier van werken. Ik begreep dat 1.000 Dordtenaren worden opgeroepen om hun mening te laten horen, wat vervolgens zal inslinken naar 100 mensen die daar concreet mee dan vervolgens aan de slag gaan om ons, de raad, te adviseren over mogelijke bezuinigingsrichtingen. Maar wederom, niet alle Dordtenaren zijn met deze gedachte of deze werkwijze gewend. En we hebben ook te maken met eenvoudige mensen die laaggeletterd zijn en die bij wijze van spreken niet geheel kunnen begrijpen wat van hen wordt verwacht. Graag aandacht voor deze groep. Voorzitter, vanuit Op Ons Eiland willen we ook een pluim geven richting het college. En een mooi voorbeeld om onze burgers nog meer te betrekken bij ontwikkelingen in onze stad, heeft recent wethouder Van der Linden gegeven, voorzitter. Die heeft namelijk namens het college een aantal rijschoolhouders ontvangen om over verkeerssituaties in onze stad van gedachten te wisselen. Onze complimenten. En dat is de werkwijze zoals wij die graag vaker willen terugzien. Voorzitter, over de motie zwerfafval. Sommigen noemen dat de motie voor de Bühne. Sommigen noemen dat motie overbodig. Voorzitter, volgens mij in al die jaren dat ik inmiddels in de raad zit, is dit onderwerp zo vaak aan de orde gekomen. Dat zwerfafval of afval überhaupt, grondstoffenbeleid, het is een doorn in de ogen van vele Dordtenaren.

En juist de ambitie vanuit niet alleen het college, maar ook deze raad, we willen een mooie stad zijn. Die ambitie hebben we. We willen een leefbare stad zijn. En afval op straat hoort niet op ons eiland.

De heer Safranti: Voorzitter.

De voorzitter: Bij interruptie, de heer Safranti.

De heer Safranti: Mijnheer Gündogdu geeft aan dat hij al enige tijd in de raad zit. En dat hij diverse periodes heeft meegemaakt, ook als coalitiepartner toentertijd. Nu in de oppositie. Mijn vraag is nu aan mijnheer Gündogdu, heeft het afvalproject of -traject, hoe u het ook wil noemen, gefaald in uw ogen als we achteraf kijken naar tien, vijftien jaar terug en wat we nu op dit moment hebben qua afvalproblematiek?

De heer Gündogdu: Voorzitter, de gemeenteraad heeft, naar ik meen, vorige periode een grondstoffenbeleid aanvaard, aangenomen. Dat is, zoals het is. En als we het hebben over zwerfafval of afval wat naast containers ligt, dat is inderdaad niet van alleen maar deze periode. Dat heeft ook in de vorige periode heel veel aandacht gekregen. Maar het is natuurlijk wel als je kijkt naar de ambitie van deze raad en het college om juist te investeren in deze stad, ook het uiterlijk van deze stad, gewoon een doorn in onze ogen waar blijvend aandacht besteden en ook concreet stappen in dat kader, dat is geen overbodige luxe. Vandaar dat wij wederom, en wij gaan ervan uit dat deze motie unaniem wordt aangenomen, het is niet voor de Bühne, het is niet om het college af te vallen, want we zijn namelijk... En dan ga ik even verder met mijn woordvoering. Zelfs mijnheer Merx namens het college is zondagavond bereikbaar om appjes te beantwoorden met foto's die ik naar hem toe stuur over vervuiling in onze stad. Voorzitter, deze motie is eigenlijk een oproep vanuit deze raad om meer ruimte te geven om de strijd voortvarend aan te gaan met zwerfafval. Voorzitter, er is zojuist ook door mijn collega's van het CDA gerefereerd aan...

De heer Kuhlmann: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Kuhlmann, bij interruptie. Gaat uw gang.

De heer Kuhlmann: Voorzitter, over de motie rondom zwerfafval. Die oproep aan het college, in het bijzonder wethouder Merx, om door te gaan, die kunnen we natuurlijk steunen. Maar ik heb nog even een vraag over het laatste gedachte streepje in het dictum van de motie. Daar wordt namelijk opgeroepen om als uitgangspunt te hanteren, de vervuiler betaalt. Ik denk dat u, maar dat wil ik even checken, daarmee natuurlijk bedoelt dat de afvaldumper, degene die zo heel asociaal zijn zak naast de container zet, dat die een dikke boete verdient. Dat die mag gaan betalen. Maar dat het niet een verkapte oproep is om diftar te introduceren. Begrijp ik u goed?

De heer Gündogdu: Bedankt voor deze vraag, mijnheer Kuhlmann. Uiteraard, de vervuiler betaalt. Dat zou u natuurlijk moeten aanspreken. Daar gaan we zeker voor.

Voorzitter, er is zojuist ook door mijn collega's van het CDA gerefereerd aan, en nog een aantal andere partijen, Agenda 2030. Voorzitter, wij hebben in 2021 de agenda vastgesteld, met dien verstande dat we het verdienmodel van deze stad willen vergroten. We hebben ambities om te groeien, om een mooie stad te zijn en die leefbaarheid te bewerkstelligen en natuurlijk ook door te bouwen. Echter voorzitter, de tijd waarin wij zitten, noodzaakt deze gemeenteraad om ook kritisch te kijken naar de financierbaarheid van onderdelen van deze agenda op korte, middellange en lange termijn. Er is door wederom meerdere partij hieraan gerefereerd. En ik ben even benieuwd wat voor reactie de oproep vanuit deze raad, althans vanuit een aantal andere partijen, gezien deze beraadslagingen, oproept. Graag even een reflectie vanuit het college. Voorzitter, we hebben diverse moties beoordeeld. En straks bij de stemmingen zal ik een stemverklaring afleggen bij voors of tegens. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan ga ik naar de SP-fractie. De heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. Wij vinden het teleurstellend dat we in deze raad en bij dit college niet wat meer vuur zien, wat meer verzet, bereidheid richting het Rijk, die van mening is zo'n drie miljard te moeten bezuinigen op het Gemeentefonds. Waarvan een stukje ook uiteraard hier landt. Ik heb de wethouder wel wat chagrijn horen uiten over de bezuinigingen. Ravijnjaar werd gemunt. Diepe put was denk ik niet beeldend genoeg. We moeten echt ons voorbereiden op een ravijn. Maar het nieuws vanuit het Rijk werd toch vooral opgevat als een opdracht. Het zou ons gezamenlijk allemaal gaan lukken. Maar het nieuwe kabinet kan ook keuzes maken, op zoek naar miljarden. Bijvoorbeeld een bijdrage vragen van de grote vermogenden en multinationals in ons land, waardoor gemeenten niet op deze manier hoeven te bloeden. Maar er wordt nul euro gevraagd. Terwijl de winsten in Nederland voor grote bedrijven nog nooit zo hoog waren als nu. Ik zou als college van verbazing van mijn stoel vallen en meteen het kabinet van een fel weerwoord voorzien, maar we horen het niet. Gelukkig is er ook al wat in gang gezet. Manifest Raden in Verzet van de Vereniging Raadsleden, waarin duidelijke nee klonk. VNG, die stevig protest aantekende tegen de bezuinigingen. We moesten de barricades opgaan. Prima teksten. Hartstikke goed. Maar dat protest is vervolgens weinig van waarde als je alsnog in gemeenteland exact gaat doen wat het Rijk wenst. Die reactie van de VNG heeft ons juist nog sterker overtuigd van ons voorstel. Gemeenten als Zoetermeer en Utrecht hebben al aangekondigd niet zomaar akkoord te gaan,. En Dordrecht zou zich in dat rijtje moeten aansluiten. Want met deze bezuiniging kan het zomaar zijn dat we slechts een uitvoerorgaan van het Rijk worden. Onze wettelijke taken moeten immers gewoon vervuld worden. Maar dat de kans groot is dat allerlei zaken die wij belangrijk vinden voor onze inwoners, dat daar voorlopig geen budget meer voor is. En dan gaan we de komende jaren het college aankijken, maar die kunnen er dan ook niks meer aan doen. We hebben de Agenda 2030, de Eneco-gelden. Daar zit onder andere Stadspark XXL in. Daar is een klein stukje al van gerealiseerd. Maar wat daar nog voor op de rol staat, moet toch echt opnieuw beoordeeld worden, als onderdeel van de bezuinigingsopgave. We dienen een motie hiervoor mede in. Het college heeft dat wel al gecommuniceerd voor begin 2025. Prima.

Want ook al ziet mijn fractie niets in het zomaar accepteren van de plannen van het Rijk, wij snappen ook wel dat je tegelijk al op zoek moet gaan naar gebieden waar het minder kan of waar je wellicht inkomsten kunt vergroten. Wij zien dat niet per se als een tegenstelling. Kortom, college, doe mee aan verzet, wat bij woord al ingezet is door in feite alle gemeenteraden in het land. En daarmee komt u op voor de inwoners van Dordrecht. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dit lijkt eigenlijk meer op een maidenspeech. Vandaar het applaus. De maidenspeech was formeel net al, maar dit is natuurlijk een echt betoog. Dank daarvoor. Dan gaan we naar de overkant. Mevrouw Pichel, Forum voor Democratie. Gaat uw gang.

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik zie de afgelopen weken verschillende dingen voorbijkomen. Meningingen van fracties waar we het geld wel aan uit moeten geven. Meningingen van fracties waar we het geld niet aan uit moeten geven. Voor een buitenstaander volkomen willekeur en puur afhankelijk van welke kant de meter uitslaat, na een hoop gekibbel en het stemgedrag. Geacht college, ik filter uit al deze gesprekken graag een kader, waarvan ik hoop dat u die met mij ziet. Willen we zaken bewerken aan de voorkant of willen we aan de achterkant pleisters plakken? En ik merk dat de wens van zowel college als raad is om niet alleen symptomen te bestrijden, maar dingen bij de kern aan te pakken. En als we met elkaar bepalen waar we de focus willen leggen, dan heb ik er vertrouwen in dat de uitwerking tot het gewenste resultaat zal leiden. En dit kader zal het college met de ambtelijke ondersteuning ook de ruimte geven om invulling te geven vanuit een visie. En daarmee te komen tot een totaalplaatje dat bijdraagt aan een beter Dordrecht. Voorzitter, de herhalende boodschap is, we moeten bezuinigen. En in één adem horen we hier en daar opmerkingen dat de belastingen omhoog moeten. Maar dat is niet bezuinigen. Bezuinigen is minder geld besteden op plekken waar iets minder oplevert dan wat je erin stopt. En de overheid heeft natuurlijk ook veel geld in potjes die we wettelijk niet mogen overhevelen. En ik snap echt wel hoe dat werkt. Maar dan nog zeggen we dat het geld wat de overheid zegt tekort te komen aangevuld moet worden door de inwoners. Terwijl er geld is op plekken waarvan de overheid zelf zegt dat het niet gebruikt mag worden om tekorten aan te vullen. Stel ik heb heel veel geld op een exotische spaarrekening waar ik niet aan wil komen. En als ik dan geld tekortkom voor het extravagante leven dat ik wil leiden, dan moet iemand anders dat voor mij betalen. Tot slot, voorzitter. En dit laatste stuk van mijn betoog is wellicht niet voor iedereen. Dit is ook voor mensen die het willen en kunnen horen. Laat je niet gek maken door angst dat er een tekort is. We worden gedragen en we worden gesteund. Kijk terug in de geschiedenis en zie dat vlak voor iedere oorlog een depressie was uitgebroken. Diepe inflaties en lasten die het volk moet dragen. Geld wordt gevraagd om de problemen van het volk op te lossen. En in alle gevallen is er ineens een groter belang. En dat is oorlog voeren. Wat zogenaamd in ieders belang is. Er wordt een realiteit gecreëerd waarbij mensen denken dat ze moeten vechten om vrij te zijn. We zijn al vrij. Het licht heeft al gewonnen van de duisternis. Vraag en gij zult ontvangen. Geloof erin en het is al gedaan. Verander jezelf en de wereld om je heen verandert. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan gaan we naar de Fractie van Waardhuizen. De heer Stam, gaat uw gang.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Wij als fractie vinden het toch wel jammer dat het college heeft nagelaten een voorschot op de bezuinigingen te nemen, waardoor je nu voorstellen ziet die financiële gevolgen hebben die later in feite niet meer terug te draaien zijn, zonder je inwoners nu een worst voor te hebben gehouden die er in de toekomst misschien niet meer is. Elke organisatie of vereniging die te maken heeft met kuilen en ravijnen neemt daar tijdig een aantal veiligheidsmaatregelen voor, om ongelukken of grote ongelukken te voorkomen of de risico's te verkleinen. De vraag daarbij is of we met zijn allen goed beseffen hoe nijpend onze financiële situatie vanaf 2026 eruitziet. Het is geen ravijnjaar, maar een ravijnperiode, wat in de eerste termijn ook door de wethouder is bevestigd. De meeste moties die nu voorliggen, laten enerzijds niet zien wat de kosten zijn, laat staan wat een eventuele dekking is. Of er wordt geschoven met middelen die vooralsnog niets opleveren dan een hogere taakstelling. Dit kan nooit een signaal naar de stad en inwoners zijn. Kijk eens wat we doen. Maar we weten dat we toch met meer dan onvriendelijke boodschappen terugkomen bij u. En daarbij zien we dat er op een aantal fronten wordt geanticipeerd op taakstellingen. Ook bijvoorbeeld op internet is te lezen, het wegenonderhoud kan minder en wordt uitgevoerd op basis van de beschikbare capaciteit. Of woorden van die strekking. Is dit dan de boodschap voor alle beleidsterreinen? Wat betreft Fractie van Waardhuizen steunen wij geen geld kostende moties, maar wel moties met een boodschap naar de toekomst en bezuinigingsvoorstellen in de breedste begrotingszin. Vanuit dat oogpunt dienen wij dan ook een motie mede in om naar alle bestaande ambities te kijken en de mogelijkheden van bezuinigingen te onderzoeken. Wij zullen in onze stemverklaringen aangeven waarom wij tegenstemmen bij de moties.

De voorzitter: Hartelijk dank. Microfoon mag nog even uit. En dan ga ik tot slot naar de heer Van der Spoel, Fractie van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. Om heel eerlijk te zijn, ik ben het overzicht nogal een beetje kwijt wat betreft alle moties. Ik ga in mijn tweede termijn of met mijn stemverklaring wel aangeven of ik een motie steun of niet. En ik ga nu vooral in op motie 15 die we 18 juni, samen met de PvdA, hebben ingediend. Want ik vind het nogal opmerkelijk dat dit college benadrukt hoe belangrijk participatie bij de komende bezuiniging is, maar tegelijkertijd vergeet de wethouder dat wij, de gemeenteraad, als hoogste orgaan van de gemeente eerst goed in positie moeten worden gebracht. Daarom heb ik dan ook vorige week een pleidooi gehouden in de commissievergadering waarin we het college eigenlijk verzoeken een goed overzicht te bieden. Want het valt mij op dat dit college, en in dit geval wethouder Heijkoop, ook weer in het interview met de Club van 100, die straks geraadpleegd gaat worden, dat daar continu de opmerking wel tot drie keer toe in datzelfde interview wordt gemaakt, de gemeenteraad gaat er uiteindelijk over. Maar dat ik eigenlijk vind dat wij tekort worden gedaan, omdat er een bepaald overzicht ontbreekt. En nadat pleidooi heb ik het er met een aantal fracties over gehad. En dat heeft vanochtend geleid tot een samengevoegde fractie. Want sommige fracties hebben ook een conceptmotie voorbij zien komen van DENK en de VSP.

Daarover hebben we gebeld. En inmiddels zijn er acht fracties, de helft van het aantal fracties in deze gemeenteraad, die deze motie hebben ondertekend. En wat ik net al zei tegen mevrouw Koene, iedere fractie is zich ervan bewust dat dit niet een oplossing is voor het tekort op structureel gebied, maar dat dit inderdaad incidenteel geld is. Neemt niet weg dat als er flinke bezuinigingen aan gaan komen, en iedereen herkent dit ook wel in zijn eigen huishouden, dat je dan gaat kijken naar je eigen grote uitgaven die je gaat doen. Als jij je dakkapel hebt gepland en een hele uitbouw en je gaat minder verdienen, dan denk je daar wel twee keer over na. En dat is wat we eigenlijk dit college vragen. En de vorige keer heeft de wethouder ons gezegd, wacht eens eventjes, er komt al heel veel aan. En ik wil mijn ambtenaren aan het werk houden op dat gebied. Er komt heel veel aan. Er komen allemaal nieuwe stukken waar we een oordeel over kunnen vellen. Maar dat is een gigantische hoeveelheid aan informatie. Wat wij eigenlijk met deze acht fracties vragen, kom nu met een goed overzicht over die Agenda 2030 waarin wij kunnen kijken, in een goed overzicht kunnen zien, wat gebeurt er nu als we bijvoorbeeld, het is al een paar keer gevallen, een Stadspark XXL... Stel we halen daar onderdeel uit, wat betekent dat als we daar met dat onderdeel stoppen? Of bijvoorbeeld met het Maasterras? Er is een tijdje geleden bekend geworden dat het station, zoals die bedacht was, niet door kan gaan. Wat betekent dat, dat dat vervolgens niet doorgaat, voor die langere termijnvisie op het gebied van het Maasterras? Dat is wat we vragen. En daarom ben ik zo blij, en ik heb sommige partijen nog niet gesproken, met een woordvoering van de VVD. Die zegt zojuist dat ze altijd kijken vanuit het perspectief van de Dordtenaar die rond moet komen. Dat betekent ook als daar dan bijvoorbeeld geld overblijft, omdat wij als raad daarin keuzes kunnen maken, dat we Dordtenaren wat minder kunnen gaan belasten in de toekomst, omdat we zelf de oplossing in huis hebben om misschien met geld te gaan schuiven. En dan stop je incidenteel geld in een structurele begroting. Dat klopt. Maar dat is een keuze die wij als raad kunnen maken. En ook die Club van 100 leg je iets voor waarin zij daadwerkelijk keuzes zien van, hierin kunnen wij kiezen. En dit zijn de grote projecten. En dat is wat wij dit college vragen. Ik wil iedereen ook verzoeken om deze motie gewoon te steunen, want wij hebben behoefte aan dat overzicht.

Mevrouw Koene: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Koene, bij interruptie.

Mevrouw Koene: Ik hoor wat de heer Van der Spoel zegt. Naast wat hij net zei, ziet hij ook andere keuzes die gemaakt kunnen worden wel in de structurele dienstverlening en dergelijke? Want nu lijkt de focus volledig op wat we extra gaan doen, vanuit die Agenda 2030. Maar van wat we al gewoon doen, zijn daar nog mogelijkheden?

De heer Van der Spoel: Voorzitter, daar zullen vast mogelijkheden in zijn. En ik heb dit jaar ervoor gekozen om op deze manier met deze motie te komen. Daar wil ik nu de nadruk op leggen. En de komende maanden krijgen wij allemaal keuzes voorgeschoteld. En dan zal ik inderdaad ook voorstellen doen van, het lijkt me handig om daarop te bezuinigen. Dat gaan we de komende maanden doen. En ik begrijp deze vraag naar mij.

En ik wil eigenlijk ook direct daarover zeggen dat ik het ook wel heel erg jammer vind dat ik dit college heel weinig keuzes zie maken en continu tegen ons zegt, de raad gaat erover. Want bij ieder mooi plan waar dit college trots op is daar roepen ze heel hard, dat hebben we toch met dit college gedaan. Maar wanneer er moeilijke keuzes moeten worden gemaakt, het is aan de raad. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank. Dan hebben we daarmee ook de tweede termijn van de raad gehad. Motie M15 wordt nog vervangen door motie M15A. Vergadering gaat gewoon door hoor mensen. Graag een beetje stilte in de zaal. We gaan door met de beantwoording van eventueel gestelde vragen, reacties op moties, amendementen die zijn gewijzigd, door het college. Zoals gezegd, wethouder Heijkoop is er niet. Maar die zal vervangen worden door wethouder Van der Linden voor wat betreft alle financiële vragen, of als wethouder financiën. En dan zal wethouder Van der Linden ook de paar vragen of opmerkingen die in zijn richting zijn gemaakt als portefeuillehouder meenemen. Betekent dat de tijd voor wethouder Van der Linden gaat lopen. Volgens mij krijgt u dan tien minuten, als ik het goed heb.

De heer Van der Linden: Lekker hoor.

De voorzitter: Wethouder financiën. Tien minuten. Gaat uw gang.

De heer Van der Linden: Dank u wel, voorzitter. Ik sta hier omdat collega Heijkoop vorige week ook in de commissie niet aanwezig kon zijn. Toen heb ik een aantal moties al in eerste termijn namens het college mogen behandelen. Daarom vervang ik hem vanmiddag ook even. Ik ga eerst even in op de moties die zijn portefeuille betreffen. Daarna nog op een paar opmerkingen die over mijn portefeuille zijn gemaakt. Het betreft er vier. Motie 4A is enigszins gewijzigd. Ik zal even kijken. Die gaat over de ozb. Ook vorige week al in de commissie gezegd, die kunnen we zeker in behandeling nemen. Advies is dan wel om hem voorlopig alleen over '25 toe te passen, zodat we ook kunnen zien wat dit doet. Maar dan geef ik hem verder oordeel raad. Motie 14. Even kijken.

De voorzitter: Even voor de helderheid, iedereen heeft in de mailbox, als het goed is, al een overzicht van moties en amendementen die aangepast en geüpdatet zijn.

De heer Van der Linden: Dit was over motie 4A. Motie 14, niet meewerken aan bezuinigingen van het Rijk. Is vorige week ook al even over gewisseld. Die willen we toch echt ernstig ontraden. Er wordt gevraagd om bezuinigingsplannen te beperken tot wat mogelijk is, door efficiënter te werken. Dat doen we eigenlijk al. Maar daarnaast gaan we natuurlijk een heel ander traject in, waar we u als raad, maar ook samen met de stad, kom ik zo nog op terug, natuurlijk over een aantal andere ontwikkelingen gaan praten die de kosten beperken ofwel andere opbrengsten genereren. Daar moeten we gewoon mee doorgaan. En kortingen op het Gemeentefonds niet in de begroting verwerken, dat is vrij simpel, dan gaat de provincie ons geen goedkeurende begroting geven. Dat moet je niet willen. Die motie zou ik willen ontraden. Motie 15, we doen nu nog niets wat ook later kan. Sorry, 15A. Er staan nu meer logo's boven. Dat klopt. Een deel van de discussie hebben we natuurlijk vorige week ook al gehad. Misschien eerst even over een paar van uw opmerkingen.

Het is niet zo dat de honderd Dordtenaren die we met zijn allen willen betrekken bij de gesprekken gaan bepalen wat er gaat gebeuren. Want uiteindelijk gaat de raad daar toch echt zelf over. Maar we willen wel nadrukkelijk het beeld in de stad ophalen van, waar kunnen we aan denken? Wat is een goed soort van gesprek.

De heer Van der Spoel: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Als ik het interview goed heb gelezen, dan is wat die 100 mensen gaan adviseren een zwaarwegend advies. En de gemeenteraad kijkt in dit voorbeeld dan ook naar de bredere betekenis van wat zij eventueel zouden voordragen, wat dat zou betekenen voor de stad. Als dat een zwaarwegend advies is, dan moeten we ze toch ook een goed overzicht geven?

De heer Van der Linden: Ja, dat lijkt mij zeker. Misschien is het goed om het blokje, hoe zien we de participatie voor ons, even collega Tanja de Jonge het woord te geven. Dat mag van mijn spreektijd af gaan, voorzitter. Is dat akkoord, Tanja?

De voorzitter: Of dat de wethouder dat straks even meeneemt in haar beantwoording, dan komt dat straks nog even terug.

De heer Van der Linden: Dat lijkt me heel goed.

De voorzitter: Gaat u verder met uw betoog.

De heer Van der Linden: Verder, u doet dat nog een beetje voorkomen alsof het college tot nu toe vooral gezegd heeft als er iets goed gaat dat dat dankzij het college is of misschien zelfs dankzij de coalitiefracties. Als ik kijk naar de stemverhoudingen ten aanzien van een aantal grote voorstellen in de afgelopen twee jaar, wordt dat toch heel vaak echt goed gedragen door een grote meerderheid van de raad. Het is niet zo dat als dingen leuk lopen dat we dat onszelf aanrekenen en als we dingen ingewikkeld vinden dat we die dan vooral bij u neerleggen, zodat u er een keus in kunt maken.

De heer Van der Spoel: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Van der Spoel, u ziet dat natuurlijk anders.

De heer Van der Spoel: In die zin, dat hoeft u voor mij niet in te vullen, voorzitter. Ik zou daar graag eigen woorden aan willen geven.

De voorzitter: En dan had u in de eerste termijn ook aangegeven, vandaar.

De heer Van der Spoel: Ik ben gelijk van mijn à propos, merk ik. Wat ging ik ook alweer zeggen? Waar het mij vooral om gaat, als ik in een interview tot vier, vijf keer lees dat wij er als raad over gaan en dat ik nu samen met acht fracties aangeef, luister, wij hebben een beter overzicht nodig, dat ik het dan teleurstellend vind dat in de vorige commissievergadering vorige week dan deze motie wordt ontraden.

Dat ik het teleurstellend vind dat in de gemeenteraad van 18 juni een wethouder zegt, sorry, mijn ambtenaren zijn ergens anders mee bezig en ik vind het nu nog niet de tijd. En als er acht fracties aangeven dat wij daar behoefte aan hebben, dan vraag ik me echt af waarom... Dat moet het college eigenlijk als cadeautje zien van, wat goed dat jullie dat aangeven. Want als het voor jullie niet duidelijk is, laat staan dat het duidelijk is voor die Club van 100 straks. Reageert u daar eens op. Kan de wethouder daarop reageren, zodat ook voor die Club van 100 dat nuttig wordt.

De heer Van der Linden: Dank u. Nuttig. Dank. Is iets helderder wat u nu als aanvulling op uw woordvoering aangeeft. U verzoekt het college om bij de vierjaarsevaluatie van die monitor, Agenda 2030, de kansen en risico's te schetsen bij het stoppen of afslanken van deze ambities per project. Een paar jaar terug hebben we over die Agenda 2030 heel veel discussie gehad en ook heel veel onderliggende stukken gehad. En we hebben die projecten afgesproken. Ook met het idee om een hele lange termijnvisie voor de stad uit te gaan werken. Ik denk dat het wat ingewikkeld is om nu al zoveel diepte op die analyse te geven van, dit gaat misschien niet werken of dat zien we nu opeens heel anders. Dat lijkt me ingewikkeld. Het gaat volgens mij erom dat we voldoende weten van elkaar wat we over Agenda 2030 kunnen meenemen bij de gesprekken over de Perspectiefnota '26. Die evaluatie gaat daar inzicht in geven. Dit roept emotie op.

De heer Van der Spoel: Voorzitter.

De voorzitter: Heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Wat mij niet eenmaal duidelijk is, waarom dat zo moeilijk is als je toch die evaluatie al gaat maken om het vervolgens in zo'n vat te gieten dat het voor ons als raad overzichtelijk wordt, dat het straks voor die Club van 100 ook overzichtelijk is. Dat hoeft toch helemaal niet moeilijk te zijn. Dat is toch een kwestie van eventjes gas geven?

De heer Van der Linden: Er is toegezegd een evaluatie van 2030 op te leveren. En die kunnen we betrekken bij de Perspectiefnota '26. En of die evaluatie voldoende diepte geeft of moeten we ietsje meer dit of ietsje meer dat, dat kan ik nu niet beoordelen. Die evaluatie wordt opgesteld. En u vraagt nu om hem in Q '24 te hebben. Wat ik terug hoor, is dat dat niet gaat lukken, maar dat we hem op tijd hebben om bij de Perspectiefnota '26 te betrekken.

De heer Van der Spoel: Voorzitter, want waar het ons als acht fracties om gaat, is dat dat een helder overzicht geeft. Wat ik heel graag als toezegging zou willen hebben van deze wethouder is dat als er acht fracties dit vragen om daar goede keuzes in te maken voor de bezuinigingen die straks plaats moeten vinden, dat er dan wordt gezegd, dat gaan we voor deze gemeenteraad leveren. Want het is belangrijk dat u als raad de juiste keuze kan maken. Dat wij als college u als raad in positie brengen. En wij als raad, althans acht fracties daarvan, en ik ga ervanuit dat er nog een paar extra fracties bij komen die dat gaan ondersteunen, die geven aan dat dit belangrijk is. Dan is dat toch niet zo heel moeilijk om te doen. Dan mogen wij dat toch aan het college vragen als hoogste orgaan van deze stad? Geef die duidelijkheid.

De heer Van der Linden: We hebben niet voor niks afgesproken een evaluatie te leveren. Als een evaluatie geen duidelijkheid geeft, en dat kan ik nu niet voorspellen, maar als een evaluatie geen duidelijkheid geeft, heb je een slechte evaluatie.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Stolk, gaat uw gang.

Mevrouw Stolk: Ik wil de heer Van der Spoel toch even ondersteunen. Want wat gaat het college doen met die Club van 100? Als je het aan ons niet kan leveren, hoe kan je dan de bezuinigingen ingaan met die Club van 100? Als wij geen inzicht hebben of het college geen inzicht heeft, hoe kan je dan met die Club van 100 aan de slag gaan? Dat is onmogelijk. Die ga je dan een worst voorhouden. En dat wordt dan een bindend advies, zegt u. Volgens mij zijn wij nog altijd het hoogste orgaan hier en gaan wij over de keuzes die er gemaakt worden.

De heer Van der Linden: Even, ik heb het woord bindend advies niet gebruikt. Ik heb gezegd dat we de 100 betrekken om het beeld op te halen in de stad. En u bent het hoogste orgaan. Dat staat volgens mij ook in het interview.

De heer Safranti: Voorzitter.

De heer Van der Linden: U bent het hoogste orgaan. Dat eventjes voor de helderheid. Ik wil even mijn zin afmaken over wat de heer Van der Spoel mij vraagt. Dat gaat misschien helpen. U heeft drie dingen gevraagd. U wil een evaluatie die helderheid geeft. Ik weet niet wat er in die evaluatie gaat staan. Het gaat om complexe sporen die we willen bewandelen met elkaar. Ik hoop dat er een evaluatie op tafel komt te liggen die helderheid geeft over de keuzes die je kan maken. Maar we hebben toegezegd in de loop...

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De heer Van der Linden: Mag ik even mijn zin afmaken. Dat helpt, denk ik, hoop ik. We willen hem betrekken bij de Perspectiefnota '26. En veel eerder gaat niet lukken. Punt.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Stolk en daarna de heer Safranti. Gaat uw gang.

Mevrouw Stolk: Dan nog één keer de vraag. Probeer ik het nog een keer. Welke keuzes gaat u dan voorleggen? Want als u keuzes gaat voorleggen of mee laat praten in die Club van 100, waarvoor kunt u het ons dan niet voorleggen?

De heer Van der Linden: Wij gaan het u wel voorleggen. Ik bedoel, daarom hebben wij een aantal discussies nodig met elkaar over Agenda 2030, over wat we in heel die RIB hebben opgenomen over wat we nu in de begroting hebben zitten en ook wat het beeld in de stad gaat opleveren.

Ik denk dat collega De Jonge straks iets meer kan zeggen over het traject met de Club van 100. En als het goed is, levert dat via heel gescheiden trajecten voldoende informatie op, op basis waarvan we volgend jaar bij de Perspectiefnota die keus kunnen maken en de afweging kunnen maken.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, even een vraagje nog, kort.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Wanneer gaat dan die Club van 100 beginnen?

De heer Van der Linden: Ik denk dat collega De Jonge dat straks wat meer in detail kan toelichten. Dank u. Even kijken.

De voorzitter: Dan de heer Safranti nog. Gaat uw gang.

De heer Safranti: Dank je wel, voorzitter. Ik wilde mijn mond houden tot mevrouw De Jonge aan het woord was, maar de discussie laait toch deze kant op. Vandaar dat ik dan toch wel even een en ander wil verduidelijken, zeker rondom die groep van 100. Stel je voor dat deze mensen juist vragen wat wij in deze motie hebben gevraagd. Of ze zeggen, weet je, dat verduurzamen is prima, maar op dit moment willen wij heel wat anders. Wat dan? En wij gaan hier andere dingen beslissen. Houden we die mensen dan niet voor gek? Ik begrijp dit even niet.

De heer Van der Linden: Laatste keer. Het traject Club van 100 wordt zo meteen nader toegelicht. En ik denk dat het altijd zo zal zijn. Als je een aantal mensen vraagt om na te denken over hoe we de komende jaren in een krappere wordende tijd met het huishoudboekje van de stad om willen gaan. Ik weet één ding heel zeker. Mensen gaan ook dingen zeggen die elkaar uitsluiten. De één zal zeggen, eindelijk eens serieus investeren in veel meer geld uitgeven. En de ander zal zeggen, wat je ook doet, stop met geld uitgeven. Dat zul je toch houden. Waar het om gaat, is dat je een proces op gang brengt, waarbij je zoveel mogelijk geluid hoort uit de stad, dat ook met elkaar in verband kan brengen. En een paar sporen ontdekt waarvan je zegt, inderdaad, sommige mensen zeggen, doe krap aan. Anderen zeggen, blijf investeren in dat wat nodig is. En probeer daar dan met zijn allen in deze raad het gesprek over te voeren en de keus te maken.

De heer Safranti: Voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Safranti: Nog even een laatste woord hierover. Ik denk dat we dan in onze eigen vingers gaan snijden. De bedoeling van deze groep van 100 is dat we juist de participatie opzoeken, juist mensen benaderen richting de politiek. Maar als wij straks toch anders gaan beslissen, dan hebben zij helemaal geen vertrouwen in ons.

De heer Van der Linden: Dat denk ik niet dat dat zo is. Anders moet u zeggen, we leveren onze zetels in en we gaan wel horen wat de stad gaat zeggen. Maar daar gaat variatie in zitten. En u bent geroepen, leuk of niet, ook in moeilijke tijden, om de keuze te maken tussen al die variatie die er in zo'n discussie naar voren kan komen. Daar zijn we voor besteld met zijn allen.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ik vind het beetje een zwak argument wat de wethouder aangeeft. Natuurlijk weten we dat wij ook keuzes moeten maken in moeilijke tijden. Maar wat de heer Van der Spoel ook aangeeft in zijn betoog is natuurlijk altijd van, als het allemaal positief is, dan is het hosanna in de media en dan is het het college die het gedaan heeft. En nu is de raad aan zet en de Club van 100. Dat is lekker zeg. De keuzes leggen we nu neer bij de Club van 100 en de raad, terwijl het college zelf niet de hand in eigen boezem steekt.

De heer Van der Linden: Dit is een beetje gek. Ik zit al een jaar of tien in deze ruimte.

De voorzitter: Ruim tien jaar.

De heer Van der Linden: Ruim tien jaar. En bijna altijd als het college met een moeilijk voorstel komt, dan komt ergens wel het geluid, hier hadden we graag meer over willen horen vooraf. Dit wordt de ingewikkeldste discussie die we de afgelopen jaren hebben gevoerd, het komende jaar. Daarom nemen we daar ook tijd voor. En dan zeggen we uiteraard, hier moeten we niet zomaar even vanaf de collegetafel het eindvoorstel maken. Dat moeten we op gaan werken met zijn allen. Ook met de stad. En dan vindt u hem ingewikkeld. Dat snap ik niet helemaal.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, als ik daarop mag reageren? Volgens mij heeft de VSP al jaren aangegeven met de begrotingen dat we tekorten hadden en dat er geplukt is uit de algemene reserves en opgevoerd is. Dat als we wat te besteden hadden. Dat is al jaren. Volgens mij roepen we dat al acht jaar. En nu zegt u, nu worden er ingewikkelde keuzes gemaakt. Dat had u ook jaren geleden.... Als u een beetje naar de lijn en het stabiele beleid van de VSP had geluisterd, had u dit al jaren aan zien kunnen komen.

De heer Van der Linden: Als ik het goed begrijp, bent u blij met ons voorstel. Dat vind ik goed om te horen. Ik ga door naar motie 16.

De heer Van der Spoel: Voorzitter.

De voorzitter: Heer Van der Spoel. En dan gaan we daarna door.

De heer Van der Spoel: Ik ga toch nog één poging wagen. Want er zijn acht fracties die aangeven, luister, voor ons is het moeilijk. Wij zien dat overzicht niet. Hoe moeilijk kan het dan zijn voor een wethouder, voor een college om te zeggen, wat goed dat jullie dat aangeven.

Weet je wat, dat traject, die Perspectiefnota, wij gaan die kansen en risico's inderdaad schetsen bij het stoppen of afslanken van deze ambities per project. Want jullie hebben daar behoefte aan. En wij stellen jullie in positie om die moeilijke keuzes te maken. Kan de wethouder ons gewoon toezeggen, luister jongens, ik hoor jullie, ik zie jullie en ik ga ervoor zorgen dat dat op die manier voor jullie in kaart wordt gebracht, want ik zie dat het belangrijk is voor jullie.

De heer Van der Linden: U vraagt om een evaluatie, zoals we die al hebben toegezegd. Alleen u wil hem niet in de loop van de eerste paar maanden '25, maar u wil hem per eind '24. Dat kan ik niet toezeggen.

De heer Van der Spoel: Deel is dat waar, wat de wethouder zegt. Ja, dat vraag ik. Maar ik vraag ook de wijze waarop. Een duidelijk overzicht, waar we ook kunnen zien van, wat betekent dat als we daarmee stoppen en daarmee stoppen. Wanneer kan de wethouder het wel toezeggen? Kan dat januari 2025?

De heer Van der Linden: Ik weet niet hoe ver de evaluatie is. En ik weet ook niet wat er precies uit gaat komen. Maar mij lijkt een evaluatie waar je niks mee kan geen goede evaluatie. Uiteraard kunt u op basis van de evaluatie constateren hoe geweldig goed of redelijk goed of niet zo heel goed een bepaald traject loopt. En dat kunt u ook betrekken bij de discussie over de Perspectiefnota '26. De facto zitten we zo dicht mogelijk op wat u in de motie vraagt. Alleen eind '24 lukt niet. En het is een technische vraag waard om te kijken wanneer het dan wel lukt. Maar ik weet niet of ik het op een week nauwkeurig kan aangeven.

De voorzitter: Waar het op neerkomt, zeg ik dan maar even als voorzitter van de raad, een paar dingen. Al staan er tien fracties boven een motie, als die motie het haalt, haalt hij het en als hij het niet haalt, haalt hij het niet. Voor alle daar duidelijkheid. Dat is één. Twee, de raad krijgt een hele belangrijke positie als het gaat om dat bezuinigingstraject. Sterker nog, het laatste woord, want de raad moet uiteindelijk de keuzes maken wat er wel en niet kan worden geschrapt, waarmee we wel of niet geld kunnen besparen. Dat kun je alleen maar van de raad vragen om dat te doen als de raad ook in positie wordt gebracht en tijdig beschikt over de juiste informatie om die afwegingen te kunnen maken. Eigenlijk wat de wethouder hier zegt, in het dictum van de motie staat eigenlijk alles wat ik het ook samenvat, alleen de timing is niet haalbaar voor het college. Het gaat om de timing. Niet zozeer om wat er verder in die motie staat. Zo heb ik het begrepen. Ik probeer even tot een conclusie te komen van dit debatje. Maar volgens mij is dat het. En het college heeft de dure plicht en de zware verantwoordelijkheid om de raad in positie te brengen, ook om tijdig geïnformeerd te zijn om die afwegingen goed te kunnen maken. Dat kunt u ook als toezegging noteren, schat ik zo in toch?

De heer Van der Linden: Zeker. Maar dat hebben we al drie keer gewisseld, volgens mij.

De voorzitter: Jawel, maar dan is het ook even in deze raadsvergadering vastgelegd.

De heer Van der Linden: Zo is het. Nog één.

De voorzitter: Ik zie nog een vraag van mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank, voorzitter. Als aanvulling daarop, want ik hoor ook wat de wethouder zegt. En ik denk ook, of dat is in ieder geval voor mijn fractie het geval, en dat zien we nu ook, er zijn heel veel discussies over wat moeten we doen? Zoveel mensen, zoveel meningen. En ik denk wat deze motie ook oproept, is dat vanuit het college gewoon een wat dieper inzicht kan komen. Want dat is ook wat de voorzitter net aangeeft. Als een motie op een gegeven moment gewoon wordt... Als er meerderheid van stemmen is, wordt hij aangenomen. Maar ik denk vooral ook in het kader van de bezuiniging dat we gewoon graag zien, weloverwogen, wat ziet het college? En laat het ons zien. Bied het ons aan. In plaats van dat we inderdaad met allerlei moties en ideeën, die elkaar zo enorm tegenspreken... Laten we dat gewoon in een heel goed vat gieten. En ik snap ook dat wellicht Q4 2024 wat te snel is. Maar dat is in ieder geval voor mij ook onderliggend aan deze motie om daar wel gewoon goede kaders aan te geven.

De heer Van der Linden: Nogmaals, en wie weet voor de laatste keer, zoveel mogelijk informatie die u in staat stelt om die keus te maken in de richting van de Perspectiefnota '26, maar Q4 lijkt mij onhaalbaar. Maar ik wil best straks even technisch checken wat de eerste datum of de eerste maand is dat het wel haalbaar is. Want ik heb die planning niet in mijn hoofd.

De heer Stam: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Stam, bij interruptie.

De heer Stam: Toch nog een kleine vraag. Ik snap wat u zegt. Maar waar ik een beetje naar zoek... We horen natuurlijk al een hele periode, er komt een ravijnjaar op ons af. En als er dan een vraag komt van acht partijen inderdaad van, kan het in Q4 '24, dan geeft u aan, dat gaat waarschijnlijk niet lukken. Mijn enige vraag is dan eigenlijk, hoe heeft het college dan geanticipeerd op dat ravijnjaar wat ze eigenlijk al bijna een jaar weten? Want als je daar vroegtijdig op had geanticipeerd, dan had je misschien nu wel kunnen zeggen van, we hebben tachtig procent van die informatie wel en de rest volgt.

De heer Van der Linden: Wij hebben natuurlijk al een aantal maanden geleden de eerste RIB gestuurd over het traject om te komen tot een goede afweging. We hebben in de Perspectiefnota natuurlijk ook een eerste serie, laten we zeggen, kostenbesparingen opgenomen die we sowieso willen doen. Maar we hebben bewust gezegd, de grote ingrepen die je gaat doen in de begroting, die vereisen diep doordenken. Zelf weten wat de consequenties zijn, maar ook het goede contact met de stad en ook het keuzetraject met de raad. Dat hebben we denk ik in die eerste RIB al aangegeven. Verder weet u zelf ook dat er de afgelopen twee, drie jaar in alle VNG-commissies over dit onderwerp gesproken is en dat ook alle betrokkenen die contact hebben met het Rijk wel hebben aangegeven, hoor eens, op deze manier lukt het niet. In het sociaal domein lukt het niet. We zien grote vragen op ons afkomen als het gaat om woningbouw, om realisatie van een aantal infraprojecten..

En ook het Rijk is de afgelopen anderhalf jaar natuurlijk niet de superstabiele omgeving geweest waar je op rekt als je dit soort gesprekken voert. Dit is een positief neutrale opmerking. Dank u. Ik ga door naar motie 16, grip en sturing op risicovolle projecten. Dit is eigenlijk al een toezegging die eerder dit jaar vanuit de Auditcommissie is gedaan en ook is opgepakt. Eigenlijk is deze motie overbodig. En daarmee zou ik hem willen ontraden. Motie 17. Even kijken hoor. Die ben ik kwijt, zoals het er nu naar uitziet. Interessant. Ik moet even bladeren. Motie 17. Is het raad aan zet? Wacht even. Ik kan hem helemaal niet meer vinden. Hier. Motie 17 gaat over het verwachte jaarresultaat. Daar hebben we het vorige week ook over gehad. En daar is in de commissie al wel vanuit verschillende fracties aangegeven, maar ook vanuit onze positie als college, wat je natuurlijk altijd doet met een jaarresultaat, is het voorleggen aan de raad. En u heeft vervolgens alle instrumenten die nodig zijn, vragen stellen, moties of amendementen indienen of zelfs met voorstellen komen. En dat doet ze ook weleens. Omdat voorgestelde besluiten ten aanzien van het jaarresultaat, om daarop in te grijpen. En door het jaar heen hebben we natuurlijk de diverse P&C-producten, zoals Buraps, enzovoorts, die al een beetje aankondigen hoe het met een jaarresultaat zal gaan. Deze zou ik ook willen ontraden.

Mevrouw Boom-Vos: Voorzitter.

De voorzitter: Bij interruptie, mevrouw Boom

Mevrouw Boom-Vos: Ik zag de heer Katif ook. Is het voor de plaatsvervangende wethouder mogelijk om te duiden hoe het college staat om het gesprek aan te gaan voor de mogelijkheden van reserves. Als ik als voorbeeld mag geven, dit jaar wordt een behoorlijke duit in de reserve van de ontheemden gedaan. Dat heeft het college gemotiveerd. Maar stel dat we volgend jaar weer zo'n mogelijkheid hebben, dan zouden wij graag het gesprek aan willen gaan om bijvoorbeeld de grondexploitatie van de Stadsas meer dekkend te krijgen. Staat het college open om zulke gesprekken te voeren in de commissie?

De heer Katif: Voorzitter, mag ik een aansluitende vraag... Dan kan hij die in één keer even beantwoorden.

De voorzitter: Aanvullende vraag, heer Katif.

De heer Katif: De praktische voorbeelden zijn daar. En wat de motie eigenlijk vraagt, is heel simpel, wij willen van tevoren weten wat er verwerkt wordt in de Perspectiefnota. Wij willen gewoon betrokken worden van het begin af aan. En als wij in de Perspectiefnota zijn, dan zijn we het ook met elkaar eens of oneens. Maar we weten in ieder geval van elkaar wat we van elkaar kunnen verwachten. En dat is eigenlijk het dictum, zoals die staat namelijk in de motie.

De heer Van der Linden: Het staat u vrij om op dit moment, zowel als het gaat om een Perspectiefnota als dat het gaat om besteding jaarresultaat, om in te grijpen, eventjes zo, op wat wordt voorgesteld.

Als u nu zou zeggen, we zien dat het jaarresultaat voor een belangrijk deel tot stand is gekomen uit een potje wat we eigenlijk op een hele andere manier willen besteden, dan kan u daar natuurlijk op ingrijpen. En ik denk dat het best lastig is om in zo'n complex jaarproces, wat ook steeds de periodieke notities weer uit het Rijk heeft ten aanzien van allerlei posten in de begroting die door het jaar heen wijzigen, septembercirculaire, decembercirculaire, voorjaarscirculaire, dat heeft allemaal impact op zo'n jaarresultaat en ook op de begroting.

De heer Katif: Voorzitter, dat is precies het probleem.

De heer Van der Linden: Maar dat is toch goed?

De heer Katif: En daar hebben we ook die motie even ingediend, omdat we graag eerder betrokken willen worden bij datgene wat het college in principe gaat voorstellen. En als ik achteraf in de Perspectiefnota dingen heb, natuurlijk heb ik een motie, natuurlijk heb ik een amendement. Maar ik wil constructief met u samen namelijk naar de Perspectiefnota gaan. Dat is wat ik wil. En ik zou graag van u een handreiking waar u aangeeft, natuurlijk raad, wij gaan u van tevoren informeren en daarna gaan we met elkaar samen de Perspectiefnota tot een goed einde brengen. Dat zou ik van u willen.

De heer Van der Linden: De aanloop naar een Perspectiefnota begint, ik weet niet eens precies wanneer die begint, maar de eerste cijfers heb je natuurlijk al in februari. Maar daarna komt er nog van alles bij en er gaat nog van alles af. En je hebt ook een aantal ontwikkelingen in de GR-en. Dat hele pakket is er niet op het moment dat u dat gesprek graag wilt. Het heeft niet zoveel zin om in januari al te zeggen, we denken wel dat er dertig miljoen over zal zijn, weet je wat, daar gaan we vast over praten. Want drie maanden later, als je de eerste optelsom maakt, is er een veel groter of een veel kleiner overschot of een tekort. Ik zie niet goed in hoe je dit in een zo complex proces als het P&C-proces door de jaren heen op een zinvolle manier wil doen.

Mevrouw Pichel: Voorzitter.

De voorzitter: Bij interruptie. Even, wie roept mij?

Mevrouw Pichel: Ik riep, maar ik weet niet of de heer Katif nog wilde reageren.

De voorzitter: Mevrouw Pichel. Ik zie de heer Katif geen aanstalten maken. Gaat uw gang, mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Wat ik even aan de wethouder wil vragen. Want ik denk ook natuurlijk dat er wel een verschil is tussen een reguliere P&C-cyclus, waarin de raad geïnformeerd wordt en dergelijke. Maar waar we nu natuurlijk ook naar kijken, is dat er moet worden gekeken naar bezuinigen en de komende jaren een sluitende begroting te maken. En nou gaat het mijn fractie er niet zozeer om om te zeggen, laten we die grote projecten stoppen. Totaal niet. Maar ik denk vooral ook om de argumentatie van, om deze reden kunnen we wel doorgaan met deze projecten. En dat daar een argumentatie bij zit.

En gewoon een soort, ik noem het dan eigenlijk advies, waar zouden jullie de besparingen zien en waarom zou iets wel door moeten gaan of waarom zou iets niet door moeten gaan? En nogmaals, niet per se december 2024. Maar ook in deze discussie, want ik vind het gewoon echt een verschil tussen een normale cyclus en de tijden wanneer dingen binnenkomen of dat we met elkaar moeten gaan bekijken van, waar gaan we uiteindelijk het geld vandaan halen of waar moeten we op gaan besparen? En daar horen we graag over.

De heer Van der Linden: Dank u. Het lijkt dat deze vraag vooral slaat op de vorige motie. Want de motie waar de heer Katif een vraag over stelde, is natuurlijk de raad aan zet. Het gaat over een procedure die eigenlijk ingrijpt in de totstandkoming van het raadsvoorstel jaarrekeningresultaat. En dan stelt u eigenlijk voor, ik ga hem toch even voorlezen dan, jaarlijks voor de maand juni een raadsinformatiebrief met agenderingsverzoek aan te bieden als basis voor een consultatie van de raad. En hierin een overzicht te geven van de verschillende alternatieven voor de bestemming van het verwachte positieve resultaat. Ik denk dat die alternatieven... Stel we zouden dit hebben gedaan. En we zien aankomen, er komt best een mooi overschot aan. Stel bijvoorbeeld dertig miljoen. En stel dat we dan zouden zeggen, wat gaan we daar eens mee doen? We hebben een leuk plan. We gaan extra investeren in het Maasterras of we gaan iets moois doen in een ander project of we stoppen een aantal van de tekorten in het sociaal domein wat extra geld toe. Dat zijn aparte voorstellen waar u vervolgens iets van gaat vinden. Maar dan vermeng je toch de discussie over wat je van de jaarrekening vindt met inhoudelijke voorstellen? Dat lijkt mij niet werkbaar. En nogmaals, als u zelf zegt op basis van het jaarresultaat wat hier voor u ligt, maar nu zien we eindelijk ruimte om iets te doen in het sociaal domein of iets te doen in de binnenstad, dan lijkt me dat een amendement waard.

De heer Katif: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: Bij interruptie. Ik ga niet onderhandelen, maar ik heb overlegd met de indieners. Dat zit u waarschijnlijk dwars, de tweede bullet binnen de motie. Dat is wel een beetje een hele moeilijke. Dat snap ik ook wel. Als de fracties bereid zijn om die tweede bullet überhaupt even weg te halen, bent u vooralsnog bereid om de motie te over te nemen? Ik zie het probleem wel hoor. Of we zien het probleem wel, werd me ingefluisterd.

De heer Van der Linden: Maar we zijn niet aan het onderhandelen. Dat is fijn. Als ik de motie zo mag lezen dat u zegt, eigenlijk willen we in de aanloop naar een jaarrekening, waarin ook een jaarrekeningresultaat staat, waarin we ook een periode hebben waarin we een aantal moeilijke jaren voor de boeg hebben, dan willen we tijdig in positie komen. Dat snap ik. Dat is een hele goede vraag. Daar sluit ook de voorgaande motie heel erg op aan. Ik zou me kunnen voorstellen dat je met zijn allen al besluit, je wil al in maart bijvoorbeeld van een jaar beeldvormend praten over, wat zien we op ons afkomen?

Maar ik zie niet gebeuren, technisch niet, maar ook bestuurlijk niet qua, wat ga je precies aanbieden, dat je dan al zegt, hier is alvast het jaarrekeningresultaat plus of min twee procent. En nou kunnen we eens even lekker gaan praten over de bestedingen. Het lijkt mij best zinvol. Daar gaat u zelf ook over. Sorry, ik zeg het weer. Daar gaat u zelf over. Als u beeldvormend zegt, we staan aan het begin van een jaar. Het is bijvoorbeeld maart. In de meerjarenbegroting zie je een aantal jaren waarin het heel spannend wordt. We willen alvast weleens beeldvormend het gesprek aan met de portefeuillehouder om aan te zien komen, waar moeten we rekening mee houden? Dat hebben we bijvoorbeeld in de afgelopen jaren ook vaak gedaan rond de parkeerexploitatie. Dat is natuurlijk een apart gezette pot met geld, waar we her en der zo de gesprekken over hebben gehad van, dit komt er op ons af. Dit valt eigenlijk wel mee. De bezoekerscijfers zijn heel goed. De opbrengsten nemen toe. Dat lijkt mij een beeldvormend overleg waard. Maar het lijkt me niet goed om daar allerlei stukken onder te leggen waarvan je weet, over twee maanden zijn ze weer gewijzigd. Het zou meer een benen-op-tafelachtige sessie moeten zijn dan. En ik zou zeggen, als u dat wilt, dan moet u daar gewoon beeldvormend volgend jaar in februari, maart van zeggen, we willen dat graag een keer voeren.

De heer Stam: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Stam.

De heer Stam: Nog even een aanvullende vraag. Maar dat is meer een toetsvraag bij de wethouder. Als ik deze motie zie, dan heb ik er ook wel moeite mee om... Je moet goed onderscheid maken tussen proces en techniek. En we hebben natuurlijk ook een technische adviescommissie, zijnde de Auditcommissie, waarin die voorlopige jaarresultaten regelmatig op tafel komen. Is dat dan niet de adviescommissie waar je op voorhand dit soort voorstellen zou kunnen maken, waar vanuit die Auditcommissie juist een voorstel komt? Want ik denk, als we dat hier elke keer in de gemeenteraad gaan bespreken, dan kunnen we per maand nog wel zeven vergaderingen toevoegen.

De heer Van der Linden: Ik stelde een beeldvormend overleg voor. Maar ik zou me kunnen voorstellen dat je dat beeldvormend overleg in de Auditcommissie eigenlijk nog beter kan voeren. Heb je denk ik ook iets beter inzicht in wat er door het jaar heen al aan RIB's en overzichten is geproduceerd. Maar ik zou willen voorkomen dat je een tussenstapje maakt met weer een stuk eronder waar allerlei zekerheden of juist onzekerheden in moeten worden benoemd. Dat is alleen maar meer werk. En twee maanden later heb je toch de jaarrekening voor je neus.

De heer Katif: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: Ik wil niet vervelend doen, maar de Auditcommissie is namelijk geen politiek orgaan. Het is een adviesorgaan of een adviescommissie van de raad. En die is over het algemeen vrij technisch. En dat benadrukken we iedere keer weer.

Als we dat moeten doen, moet dat in een aparte commissievergadering en niet in een Auditcommissie.

De heer Van der Linden: Ik denk dat we dat moeten doen. Maar u bent heel goed in staat denk ik om aan de hand van wat we het komende jaar gaan zien, zeker gezien de hitte die begin volgend jaar zal ontstaan, om zelf te zeggen, weet je wat, wij willen los van stukken, los van hoe hoog het jaarrekeningresultaat wordt of los van circulaire die zich nog aandienen, gewoon eens beeldvormend met de portefeuillehouder om de tafel. Dat kan ik me heel goed voorstellen. En dan is de vraag, wat denkt u, mijnheer de portefeuillehouder? Wat denkt u, geacht college? Is er heel veel ruimte, absoluut geen ruimte of moeten we echt nog veel meer ingrijpen dan wat we tot nu toe al dachten? Daar kun je denk ik best een gesprek over hebben. Maar daar zou ik dan geen stukken en geen procedure omheen willen hangen, want dat heeft niet zoveel zin.

De heer Safranti: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Safranti.

De heer Safranti: Die hitte is hier ver te zoeken, voorzitter. Alleen wel nog een vraag richting de wethouder, in dit geval. Keurig dat hij aangeeft, we willen wel voortijdig informeren. Alleen zien we wel dat er acht miljoen achteraf is overgeheveld naar 2025, waar we ook achteraf geïnformeerd zijn. Dan ontkent de wethouder toch zijn eigen verhaal of kan ik het dan niet meer volgen?

De heer Van der Linden: Daar moet u me even helpen. Want ik heb dat niet in mijn hoofd. Maar volgens mij zit daar een besluit onder. Dat staat toch in de jaarrekening? Maar over de jaarrekening heb je zelf discussie gehad en toelichting in de commissie en daarna een besluit genomen.

De heer Safranti: De vraag of de opmerking in dit geval is, want mijn voorgangers hebben dat ook duidelijk een paar keer aangeven, mijnheer Van der Spoel, maar ook mijnheer Stam, mevrouw Pichel, mijnheer Katif, het gaat erom dat wij voortijdig geïnformeerd willen worden. Of dat december dit jaar is of januari volgend jaar, maakt mij dan ook niet uit, alleen wij willen voortijdig betrokken zijn in deze casus.

De heer Van der Linden: Maar daar hebben we het natuurlijk de afgelopen twintig minuten over gehad. Afgelopen tien minuten, zie ik op de klok. Die toezeggingen zijn gedaan en dat proces is uitgelijnd. En straks gaat mevrouw De Jonge nog iets zeggen over de 100 te betrekken Dordtenaren. Tot zover even over het portefeuilledeel van collega Heijkoop. Dan ga ik nog twee dingen...

De voorzitter: Eigen portefeuille nog inderdaad.

De heer Van der Linden: Eigen portefeuille nog even.

Mevrouw Schnabel: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Er is volgens mij ook nog de motie die we hebben ingediend over huisvesting. Valt denk ik ook onder de portefeuille van de heer Heijkoop.

De heer Van der Linden: Die valt deels onder de portefeuille van collega Heijkoop, maar deels ook onder de portefeuille van collega Burggraaf. Die gaat hem zo meteen beantwoorden.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel.

De heer Van der Linden: Dan is er van mijn portefeuille, na intrekking van een paar andere moties, nog één motie over. De motie relatieloket. Ik heb daar een toezegging op gedaan en ook wat informatie bij geleverd. Ik stel voor dat u dat meeneemt in uw afwegingen. En ik denk dat we al best veel doen. Dat we voldoende weten wat we willen weten voordat je zo'n keus maakt. Maar mocht u hem aannemen, dan is dat een extra ondersteuning van die gedachtevorming bij ons. Die is wat mij betreft dan oordeel raad. Er was nog een vraag vanuit de PvdA, over het betrekken van bijvoorbeeld het Cultureel Platform bij de gesprekken over bezuinigingen. Dat lijkt mij logisch dat je ook het Cultureel Platform op enig moment, ik kan niet zeggen wanneer, maar op enig moment daar het gesprek, ook over de bezuinigingen die zich wel of niet gaan voordoen binnen de cultuur, gaat voeren.

De heer Kuhlmann: Voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang, de heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Zover ik weet is wethouder Van der Linden ook verantwoordelijk voor het verkeer en de fietsroutes in onze stad.

De heer Van der Linden: Dat is volledig correct.

De heer Kuhlmann: Vandaar dat ik even benieuwd was of eigenlijk verrast dat ik het college nog niet motie M20, om het Stadspark aan te leggen zonder wandel- en fietspaden, dat u dat nog niet stellig heeft ontraden.

De heer Van der Linden: Ik ga u niks verklappen. Maar zo meteen komt onder andere portefeuillehouder Burggraaf denk ik nog aan het woord over deze motie, over het Stadspark. Maar kan ik ook wel doen. Ik zou deze motie willen ontraden. En ik weet dat u zeer hecht aan fietspaden. Dat weet ik. En ik weet ook dat u zeer hecht aan het plan dat we hebben vastgesteld rond Stadspark XXL, waarin heel afgewogen is wat je voor het geld wat daar ingestopt wordt, wat een serieus bedrag is, wat ervoor gaat gebeuren, wat er ook voor nodig is om dat tot een niet alleen heel mooi en groen, maar ook toegankelijk Stadspark te maken. Ik zie niet voor me hoe je daarop gaat inleveren, zonder het gesprek over de kwaliteit die je hebt beoogd...

Mevrouw Schnabel.

De heer Van der Linden: Ik maak even mijn zin af. En daar ligt een raadsbesluit onder. Ik zou deze willen ontraden.

Mevrouw Schnabel: Voorzitter.

De voorzitter: Dank. Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Er wordt hier een idee geschetst dat totaal niet klopt, door de VVD. Alsof wij zouden besparen op paden in Stadspark XXL. Wat heel duidelijk in onze motie verwoord staat, is dat we willen onderzoeken hoe we functioneel fietspaden kunnen aanleggen, zowel in als om het Stadspark. En hoe we ervoor kunnen zorgen dat mensen snel en makkelijk en veilig van A naar B kunnen gaan. En daarop willen wij dan graag investeren.

De heer Van der Linden: We hebben natuurlijk vorig jaar, even kijken, dat was november, een vierenhalf uur durend debat gehad over een aantal uitgangspunten rond de Mobiliteitsvisie. Dat was een mooi debat, met een aantal uitgangspunten die heel erg richtinggevend zijn geweest voor de verdere uitwerking. Die Mobiliteitsvisie zelf heeft u inmiddels ook op tafel liggen. Die gaan we in september verder bespreken. We hebben vorig jaar ook best lang gesproken over het fietsplan, wat wat ons betreft compleet is qua netwerk. En natuurlijk, je gaat over vijf of tien jaar echt wel weer verder met dat netwerk, want de stad is nooit af en het fietsnetwerk ook niet. Maar ik zie op dit moment geen aanleiding om dat opnieuw ter discussie te stellen. En ik denk dat de rest van de ontwikkelingen rond mobiliteit in de stad, beter dan alleen fietsen, kunnen we goed meenemen in de discussies die we gaan hebben over de Mobiliteitsvisie in september.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan gaan we door naar de volgende portefeuillehouder, volgens mij. En dat is wethouder Burggraaf. Gaat uw gang.

De heer Burggraaf: Dank u wel, voorzitter. Dat kan ruimschoots binnen de 5 minuten, want ik heb geconstateerd dat er slecht 1 motie is die mijn portefeuille raakt. En dat is die met betrekking tot het Huisvestingsfonds van de Partij van de Arbeid. En die motie ontraden we, om de reden dat u sowieso vraagt om een onttrekking uit de reserve van het Stadspark. Als je dat doet, betrek het dan bij de evaluatie waar mijn collega het net over heeft gehad. Dan heb je een totaalbeeld. Kan je dingen ook tegen elkaar afwegen. Het andere aspect is dat als u kijkt naar wat u vraagt hier voor de programmering, dat dat ook echt niet klopt met de praktijk waar we nu staan. U heeft als raad ons opdracht gegeven om 11.000 woningen te bouwen. Daarbinnen 2.000 in het sociale segment. Daarvan zijn er 1.000 om de sloop en verkoop te compenseren. En de andere 1.000 om de sociale woningvoorraad te laten toenemen. En als je nu kijkt wat we aan planvoorraad op lange termijn hebben, dan zit dat al op 2.644 stuks. Dat is niet allemaal hard. Maar als je daar dan door de oogbaren naar kijkt, dan zit je gewoon echt heel goed op koers wat dat betreft. Je zou volgend jaar een discussie kunnen hebben wel over de wijze van financiering, wat je doet met betrekking tot onrendabele toppen. Nu is het heel vaak zo dat als de Grex worden geopend en er zit een negatieve stand in, dan wordt dat bij u opgehaald ter dekking uit het jaarrekeningresultaat of uit de algemene reserve. Je zou natuurlijk ook kunnen kiezen om daar een specifiek fonds voor te maken. Die gedachte. Maar dat is dan meer een discussie die u beter kunt betrekken, nogmaals, bij de discussie die volgend jaar plaatsvindt.

Mevrouw Schnabel: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Deze motie is ook een signaal eigenlijk, omdat we merken dat steeds als we het hebben over de berekening van dertig procent sociale huur, ook de vervanging van de sociale woningbouw wordt meegenomen. En dan van de honderd huizen die gesloopt worden, worden er honderd huurwoningen voor in de plaats teruggebouwd, en een beetje meer. Maar wij denken dat het simpel zou zijn om dat beetje meer, dat dertig procent te maken. Dertig procent op de toevoeging. Want anders is het gesprek niet eerlijk als we het hebben over dertig procent sociale huurwoningen. Hoe denkt de wethouder daarover?

De heer Burggraaf: Voorzitter, zoals ik vaak ook met uw raad heb besproken, is er een woningbouwprogramma die voor zeg de komende 10, 15 jaar door u aan ons is meegegeven. Daarvoor kijken we goed hoe we dat vervolgens over de projecten heen, over de periode heen weten te realiseren. Daar zit, nogmaals, die 2.000 in. Dat zijn gewoon harde aantallen. En daarvan moet 1.000 gewoon zuivere toevoeging aan de woningvoorraad zijn. En die andere is nogmaals ter compensatie van sloop en verkoop. Daar monitoren we ook goed op. Daar krijgt u ook de realisatiemonitor één keer per jaar en de vooruitkijk op de tweede helft van het jaar. En vervolgens ga je per project kijken wat binnen die projecten dan een goede programmering is om uiteindelijk ook een kwalitatief goed programma te maken. En ik heb u ook verteld in de commissie, je ziet tegenwoordig veel plekken waar bijvoorbeeld sociale huurwoningen worden gesloopt, omdat ze inmiddels gewoon echt verduurzaamd moeten worden en dan nieuwbouw het beste is. Dat bij al die projecten er uiteindelijk meer sociale huurwoningen worden teruggebouwd dan er gesloopt worden. Daar is altijd ook op die plekken weer door verdichting sprake van een toename van het aantal sociale huurwoningen.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Burggraaf: Dat was hem, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik door.

Mevrouw Schnabel: Excuus, zou ik nog een laatste vraag mogen stellen?

De voorzitter: Van mij wel. De wethouder zit nog net niet. Dat kan. Mevrouw Schnabel, gaat uw gang.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Met in het achterhoofd ook meenemend, er zijn natuurlijk 17.000 mensen die willen een sociale huurwoning. En die groep is natuurlijk heel erg verdeeld. Maar het geeft wel aan dat blijkbaar het woningbouwprogramma het niet aankan om die mensen een woning te bieden. Dan wordt er wel aangegeven van, we bouwen genoeg, maar blijkbaar niet genoeg om te kunnen voldoen aan de vraag die er is.

De heer Burggraaf: Voorzitter, als het gaat over de woningmarkt, lees de kranten in Nederland, dan is het gewoon een gegeven dat in heel Nederland er sprake is van krapte op de woningmarkt. Het aantal wat u noemt, 17.000 en dat daar behoefte aan zou zijn voor sociale huurwoningen, dat klopt echt niet. Dat er veel mensen zijn die woonwensen hebben of verhuishwensen zijn, dat klopt. Maar over de verschillende segmenten is dat. En dat varieert van mensen die echt een woning nodig hebben tot aan mensen die zeggen, ik woon nu op een plek en ik zou eigenlijk ook wel weer eens een keer ergens anders willen wonen. Laten we ook oppassen dat we... Ik zeg niet dat er geen woningkrapte is. Dat beeld zien we in heel Nederland. Maar het is ook niet zo dat alle woningzoekenden met een woningprobleem zitten. Er zitten ook heel veel mensen bij die gewoon een andere woonwens hebben en kijken van, wanneer die kans zich voordoet, dan zou ik wel willen verhuizen. Maar dat zou echt de problematiek te groot maken op het moment dat u zegt dat dat allemaal op korte termijn opgelost zou moeten worden.

Mevrouw Schnabel: Voorzitter, nog een laatste vraag. Dan lijkt het ons goed, en ik weet niet of dat een toezegging kan zijn of hoe dat dan vorm moet krijgen, maar om inspanning te leveren om te duiden hoe die 17.000 woningzoekenden precies in elkaar zitten. En om te kijken van, wie heeft wat eigenlijk nodig en wie staat waar?

De heer Burggraaf: Voorzitter, dat zit gewoon in de reguliere cyclus die we doorlopen rondom het woonbeleid, bij collega Heijkoop. Er zal na de zomer ook wel weer een geactualiseerd RIGO-onderzoek zijn. Dat zit gewoon in de reguliere verversing. Het heeft geen zin om dat jaarlijks te doen, maar dat doen we eens in de zoveel jaren. Zorgen we dat we weer opnieuw kijken hoe de stand van de woningvoorraad en de woningbehoeftes zijn. En je moet ook altijd in dat soort discussies goed kijken naar, wat voor woonbehoeften heb je aan te voldoen? Niet alleen voor de zittende, voor bestaande mensen in de stad. Maar natuurlijk ook kijken, waar wil je als stad naartoe groeien en wat moet je dan voor aanbod maken? Dat zijn twee kanten van de medailles die je daarin goed moet wegen. Maar er zal zeker in de tweede helft van dit jaar weer een geactualiseerd onderzoek komen. En dan komen we er zeker ook weer met u over te spreken.

De voorzitter: Dank. Volgens mij gaan we dan door met de volgende portefeuillehouder. En dat is wethouder Van Benschop.

Mevrouw Van Benschop: Dank u wel, voorzitter. In mijn portefeuille twee moties die de vorige keer al zijn ingediend, deze keer zijn aangepast. Onder andere het universitair onderwijs naar Dordrecht halen. En de motie is aangepast, waarbij het niet meer gaat over de focus leggen op. Want de focus ligt voor nu echt op het mbo en het hbo, wat we net naar de stad hebben gehaald. Het gaat nu over een inspanningsverplichting. En de tweede bullet... ik zit hem weer even te zoeken hoor. Sorry. De tweede bullet is eentje waar ik me helemaal in kan vinden. Heb ik eerder ook al toegezegd. Dat als de kans zich voordoet dat we die direct aangrijpen. En dat we eventueel met een voorstel zullen komen, als dat nodig zou zijn. De eerste vraagt om ons in te spannen. En als dat gaat over echt direct het land in, om actief gesprekken te gaan voeren om te kijken of we hier iets naartoe kunnen halen, dan is dat uiteindelijk alsnog een focus die je legt. En is het meer dan alleen een inspanning.

Dan nog steeds geldt wat ons betreft dat we de focus willen leggen op die opleidingen die we nu hebben, die nog niet voldoende stevig staan om ook echt zeker te weten dat ze goed zullen landen en zullen blijven. Maar nogmaals, als de kans zich voordoet, als wij een signaal krijgen van, er is een universitaire opleiding die hier zou passen en daar is een gesprek mogelijk, dan zullen we dat doen. Maar zoals het hier staat, is het voor ons nog iets te fors qua inzet.

De heer Den Heijer: Voorzitter.

De voorzitter: Heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Ik dank het college voor ook de toelichting en het advies op deze motie. En daar waar het gaat over de duiding van de inspanningsverplichting zien we eigenlijk ook eerlijk gezegd meer voor ons dat deze wethouder heeft gewoon heel veel contacten binnen en buiten de stad met onderwijsinstellingen. Gaat daar waarschijnlijk met een bepaalde voorbereiding en bullet points naartoe. En het zou mooi zijn als dit punt op een van die bullets erbij komt als bespreekonderwerp. En verder kan ook deze wethouder niet over water lopen. Dat zien wij ook. Als de wethouder die inspanningsverplichting op die manier tot uitdrukking geeft, dan zal dat onze volledige steun genieten.

Mevrouw Van Benschop: Voorzitter, natuurlijk kan ik het punt meenemen. Het is ook niet dat we dat nu niet doen. Wat dat betreft als dat de inspanning is, zeker. Als het een gespreksonderwerp is in de contacten die wij hebben, dan is dat geen enkel probleem. En dan de andere motie. Die gaat over de zorg betaalbaar voor iedereen. Even kijken. Die is zodanig aangepast dat ik wil aan de voorkant meegeven dat wat hier gevraagd wordt uiteindelijk geld gaat kosten. Of in die zin minder besparing op gaat leveren. Wat we in de Perspectiefnota hebben opgenomen, is dan een eigen bijdrage toerekenen aan de algemene voorziening. Want daar gaat het hier over. Het gaat niet over de maatwerkvoorzieningen. Daar wordt een inkomensafhankelijke bijdrage mogelijk, hoogstwaarschijnlijk vanaf 2026. Dit gaat over de algemene voorzieningen. Als ik moet gaan toetsen wanneer iemand wel of niet recht zou kunnen hebben op een tegemoetkoming, dan maken we aan de ene kant ontzettend veel uitvoeringskosten. En aan de andere kant gaat de besparing die we binnenhalen door het toerekenen van hun eigen bijdrage vanzelfsprekend naar beneden, want minder mensen gaan die eigen bijdrage betalen. Dat neemt niet weg dat hier gevraagd wordt om in de verkenning eigenlijk, die we doen naar het mogelijk maken van die korting voor de minima, ook aan te geven wat het zou betekenen als je dat voor een ruimere inkomensgroep doet. Ik heb er geen probleem mee dat op papier te zetten. Maar ik geef wel aan de voorkant mee dat ik verwacht dat het misschien zelfs wel meer gaat kosten dan dat we nu als besparing hebben opgenomen in de Perspectiefnota. Ik laat het oordeel raad.

Mevrouw Boom-Vos: Voorzitter. Karin.

De voorzitter: Gaat uw gang, mevrouw Boom.

Mevrouw Boom-Vos: Mag ik daar een verkennende vraag over... Want als ik de Perspectiefnota lees, dan is wel de taakstelling om een bijdrage te doen aan de algemene Wmo-voorzieningen. Maar staat er een optie om mogelijk een korting te geven. En daar wilde u naar gaan kijken. Die is toch nog niet ingeboekt? Dit komt zeker nog langs de raad. En dan zou het sowieso geld gaan kosten, als we een korting geven. Klopt dat?

Mevrouw Van Benschop: Het is een beetje een definitiekwestie van, kost het geld of levert het minder op? De bedragen die nu in de Perspectiefnota zijn opgenomen, dat zijn de bedragen die we binnen zouden krijgen op het moment dat we een eigen bijdrage gaan rekenen en daar de minima voor uitsluiten, noem ik het maar even. We hebben daar rekening mee gehouden. Op het moment dat we een grotere groep korting zouden geven, gaat het bedrag wat nu is opgenomen in de Perspectiefnota als inkomsten vanzelfsprekend naar beneden. Waar de uitvoeringsverschillen in zitten, is dat de minima, de mensen met een Dordtpas, tot 140 procent WSM, die van het wettelijk sociaal minimum, die mensen zijn bij ons bekend. Die kunnen namelijk al een Dordtpas aanvragen. In sommige gevallen krijgen ze hem vanzelf, omdat ze onder een bepaald minimum leven. Als het gaat over die groep die wat ruimer wordt in het voorstel wat hier ligt, of in ieder geval om die verkenning te doen, dan gaat het over mensen die nog niet bij ons bekend zijn, die nog niet een Dordtpas ontvangen, die nog niet binnen de minimaregelingen vallen. En dan moeten we daar toetsen op gaan doen. Dan moeten we gaan vragen naar, wat is uw inkomen? Dan moeten we breder gaan kijken naar iemand die gebruik wil maken van een algemene voorziening. En dat is eigenlijk waar de crux een beetje zit. Bij een maatwerkvoorziening kun je dat doen, want iemand moet sowieso langs de Sociale Dienst voor een indicatie, om gebruik te kunnen maken van een maatwerkvoorziening. Het hele principe van een algemene voorziening is dat dat indicatieloos gebeurt. Dat iemand daar gewoon gebruik van kan maken, zonder dat hij door een heel proces moet om getoetst te worden. Ga je deze groep toevoegen aan die korting, zal je ook een toets moeten gaan toepassen op de algemene voorzieningen. En ik voorzie dat dat echt flinke uitvoeringskosten met zich mee zal brengen. Maar dat zei ik al, het neemt niet weg, er wordt niet gevraagd om het in te voeren, er wordt gevraagd om dat in de verkenning mee te nemen. En dat zou kunnen.

Mevrouw Boom-Vos: Voorzitter. Sorry, wat mij heel erg onduidelijk is, tijdens de commissies begrepen wij dat de korting op de minima nog een mogelijkheid was. Ik heb de tekst letterlijk doorgelezen. Daar staat, ook kunnen wij korting geven aan minima. Dan lees ik daaruit dat dat nog een mogelijkheid is. En nu hoor ik dat dat eigenlijk al een besluit is.

Mevrouw Van Benschop: Voorzitter, dat is geen besluit. Wat er staat, staat er. Wij hebben alleen een schatting moeten maken van wat de inkomsten zouden zijn. En wat je niet wil, is dat je nu inkomsten opschrijft drie ton, ik noem maar wat, en dat als je dadelijk wel tot een besluit zou komen om de minima uit te zonderen, want er staat letterlijk in de Perspectiefnota, we onderzoeken de mogelijkheid om minima een korting te geven of uit te zonderen, tenminste in ieder geval, we onderzoeken... We hebben niet gezegd, dat doen we. Dat besluit moet wel degelijk nog genomen worden.

De voorzitter: Gaat u verder.

Mevrouw Van Benschop: Ik was klaar.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Voorzitter.

De voorzitter: Dat mag u niet, want mevrouw Van Vugt had nog een interruptie. Gaat uw gang.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel. Voorzitter, wij zitten als fractie nog even met de vraag, er zijn werkende mensen die ook via de Dordtpas een bepaalde vorm van ondersteuning krijgen. Die mensen zijn toch ook in beeld? En dan is toch ook in beeld wat ze aan hulp gebruiken. Bij de algemene voorzieningen heb ik het dan over. En als dat zo is, is het dan nog steeds heel bewerkelijk en is er dan ook enig beeld van hoeveel mensen er op dit moment al gebruik maken van zorgoppas, van strijken en van wassen en dat soort voorzieningen?

Mevrouw Van Benschop: Voorzitter, dat is weer een definitiekwestie. Er wordt hier gezegd, de minima en lagere inkomens. Werkenden met een lager inkomen. Wat we in Dordt verstaan onder de minima die een Dordtpas krijgen, zijn mensen onder de 140 procent van het wettelijk sociaal minimum. Dat betekent niet dat die mensen niet werken. Die mensen kunnen prima werken, maar een lager inkomen hebben. Als u mij vraagt, wat is de grens van waar we zouden kijken naar een korting op de algemene voorzieningen, dan zou dat gaan om mensen tot 140 procent van het wettelijk sociaal minimum. Want dat is namelijk de groep die een Dordtpas ontvangt. Precies zoals u zegt, dat zijn niet alleen de mensen in de bijstand, dat zijn ook mensen die gewoon een baan hebben, maar minder verdienen dan die 140 procent.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Bedankt. Dit is heel helder.

De voorzitter: Volgens mij kan de wethouder nu wel gaan zitten. Dank. Dan ga ik naar onze vierde wethouder in de lijn. Dat is wethouder Merx. Gaat uw gang.

De heer Merx: Dank u wel, voorzitter. Ik heb nog wat tijd over van vorige keer. Of had ik te veel opgesnoept? Ik weet het ook niet meer. Ik heb twee moties.

De voorzitter: Maar wel gewoon die vijf seconden kwijt.

De heer Merx: En ik heb één puntje, kort op ingaan. Dat is de motie afval. Dank u wel. Een steun in de rug, zo heeft de heer Gündogdu het genoemd. Dat vind ik heel prettig. En niet alleen ik, alle mensen die in de organisatie daarmee werken, maar ook daarbuiten. Zijn vele vrijwilligers die elke dag hiermee bezig zijn, maar ook andere professionals. Waar ik me niet helemaal in herken, maar dat laat ik dan maar voor wat het is, is dat niet alleen meerdere raden hier zich druk over hebben gemaakt, maar ook meerdere colleges. Het is een hardnekkig probleem, zoals al eerder is gebleken. En dat er geen maatregelen worden genomen, staat ergens in de overwegingen. Daar herken ik me dan ook niet in. En we doen al wat u vraagt.

En we komen natuurlijk na de zomer met onze voortgangsnotitie. En ik zou het erg op prijs stellen als we die ook met elkaar eens bespreken, om het daar met elkaar over te hebben, waar zijn we niet meer bezig, wat hebben we gedaan en vooral, wat gaan we doen en wat zit er nog in de lijn? Want ik denk dat er langzamerhand naar steeds meer onorthodoxe maatregelen moeten gaan. Voor wat betreft de bomenmotie, noem ik het maar even, motie 21. Ik snap de motie. Toen ik hem las dacht ik ook even, wat zou ik doen als in de museumtuin de bomen moeten worden gekapt? Ik denk dat ik dan hier gevild zou worden, als niet de raad daar even over had geïnformeerd. Ik denk dat ik die motie wel kan volgen, alleen niet in de manier zoals hij nu is opgeschreven. Want nu, welke boom? En dan laten we het aan het college over welke boom wij van waarde vinden. Het college vindt elke boom van waarde. Om dan met een formatje u te informeren. En ik wil eigenlijk een ander voorstel doen. Ik wil u voorstellen dat wij in onze voortgangsrapportage over het bomenbeleid een paragraafje opnemen... Want als het goed is kunnen wij voorzien welke veteranen en dan echt de enkele veteranenbomen die wij hebben, die ook nog monumentaal zijn, heel beeldbepalend zijn, in die combinatie. Dat we die opnemen in die raadsinformatiebrief en zeggen, die staan volgend jaar, als er niks gebeurt, op de nominatie om geveld te worden. En dan kunt u die raadsinformatiebrief met elkaar agenderen en zeggen, ik ben het er helemaal niet mee eens. En ik heb geld gevonden om dat te voorkomen. Daarbij moet ik wel zeggen of kan ik u ook toezeggen, moet ik zeggen, dat op het moment dat wij van die 1,5 miljoen per jaar, die we nu hebben volgens programma C, geld overhouden. Ik ga u niet blij maken, want dat gebeurt zelden namelijk in het bomenonderhoud. Maar mocht het zo zijn dat we geld overhouden en we hebben een veteranenboom en we zeggen, dat is mooi, want dan kunnen we daarin investeren om deze boom nog een langer leven te geven, dan zullen we dat ook zeker doen. Maar maakt u zich niet al te blij, want we houden niet zo heel vaak geld over. En nog een laatste opmerking over deze motie. Ik snap hem, maar we moeten ook proberen te voorkomen dat we via dit soort moties van niveau C naar B en dan naar A proberen te gaan, want dat is ook niet wat we hebben afgesproken in deze raad. Hoe vervelend het ook is. Nog één opmerking. En dat gaat over het Lijnbaangebied.

De heer Groenewege: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Groenewege, gaat uw gang.

De heer Groenewege: Begrijp ik het goed dat hetgeen de wethouder nu voorstelt als toezegging wordt genoteerd?

De heer Merx: U mag hem wat mij betreft als toezegging noteren. Jazeker.

De voorzitter: Dat is al gebeurd.

De heer Groenewege: Dan gaan wij even nadenken over wat we doen met de motie, want ik ben blij met die toezegging. En dan komen we daar in derde termijn op terug, kort.

De heer Merx: Dank u wel. Lijnbaangebied. Voorzitter, de fractie van Beter voor Dordt zei in een tussenzin, ik ben blij dat de wethouder er nu wel bovenop zit. Die vind ik wat aanmatigend, omdat het college op elke wijk er bovenop zit. En we hebben een raadsinformatiebrief gestuurd met wat we allemaal al doen in deze wijk. En dat is niet misselijk. En tegelijkertijd kan ik niet zoveel met, we hebben signalen. Ik wil graag die signalen concreet hebben. We hebben het er ook over gehad. En daar gaat u ook uw best voor doen. Ik heb inmiddels via een andere fractie, en ik kijk hem nu aan, maar ik noem geen namen, al wat mensen doorgekregen met wie we ook in gesprek gaan hierover. Dat om aan te tonen dat we echt... Maar of dat het Lijnbaangebied is of ergens in Krispijn, maakt mij niet uit. Ik wil gewoon weten wat er speelt. En ik wil het concreet hebben. En als u signalen krijgt, ik hoor ze echt heel graag. Maar dan wel concreet met naam en toenaam, want anders kan ik er gewoon, niet omdat ik het niet wil of omdat ik u niet vertrouw, maar ik kan er niet zoveel mee. Ik hoop dat u daar een beetje begrip voor heeft. En dat we met elkaar werken aan een betere, leefbare en veiligere stad. Dank u wel.

Mevrouw Schnabel: Voorzitter.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Bij interruptie, eerst mevrouw Schnabel en dan mevrouw Koene.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Stolk, bedoel ik. Excuus. Mevrouw Schnabel, gaat uw gang.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel, voorzitter. Wij vroegen nog om een toezegging, aangaande de wijkwens. Omdat nog dan wat meer te communiceren bij Huiskamers in de Wijk, bibliotheken en eventueel bij de wijkconciërges. Hoe ziet de wethouder dat?

De heer Merx: U bedoelt waar we het vorige week in de commissie over hebben gehad? We communiceren veel over de wijkwensen, volgens mij. En als we uw wensen daarin wat concreter kunnen aangeven en als dat past binnen de wijkwensen zoals het nu is ingevuld, want er zit een heel handboek achter waar inwoners van onze stad de wijkwensen beoordelen en aangeven, dat is een goed idee, dat past er binnen of dat past er niet binnen, dan zullen we dat zeker doen.

De voorzitter: Dan mevrouw Stolk. Gaat uw gang.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik had in de tweede termijn nog een oproep gedaan, en ik weet niet of dat aan de portefeuille handhaving is of aan de portefeuille veiligheid, over de babbeltrucs waarbij senioren voor duizenden euro's worden opgelicht. En het afgelopen voorval op de Zwijndrechtse brug. Daar zou ik toch wel graag even een reflectie op willen.

De heer Merx: Dat gaat het bestuursorgaan burgemeester doen.

De voorzitter: Dank. Onderdeel van het bestuursorgaan van college, burgemeester en wethouders, wethouder Merx. Dan gaan we naar wethouder De Jonge. Gaat uw gang.

Mevrouw De Jonge: Dank, voorzitter. Ook ik zal moties en amendementen langslopen die nieuw zijn, gewijzigd zijn. Allereerst de motie klimaatneutraal 2040 is ingediend. We hebben het al eerder gehad over het vraagstuk van een financiering van deze opgave vanaf 2026. Wij begrijpen ook de oproep die uw raad hiermee naar buiten brengt. En we weten ook dat er op dit moment heel veel onzeker is. En dat is eigenlijk ook naar de motie kijkende wat ik aan de indieners wil vragen, als wij de motie zo mogen lezen dat het gaat om nu te starten met een notitie op hoofdlijnen van, wat is er eigenlijk aan de hand? Hoeveel financiën hebben we nu? Welke zijn daarvan straks vervallen? En kunnen we dat als een levend document steeds meenemen in alle stappen van de begroting en de Perspectiefnota '26, dan kunnen wij deze als college omarmen.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter.

Mevrouw De Jonge: Verwacht u al gelijk in het najaar van dit jaar een heel compleet uitgewerkte strategie, dat gaan we echt niet voor elkaar krijgen vanwege de onzekerheden.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter.

Mevrouw De Jonge: Dat is even de checkvraag bij deze motie. Dan ga ik door naar de motie trafo...

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Toch even een vraag over uw beantwoording op de ingediende motie. En mijn vraag is dan vooral... We hebben heel recent gesproken natuurlijk over die klimaatneutraal 2040. En daarbij werden ook verschillende perspectieven geschetst. Er werd een tijdlijn gemaakt. En ik vroeg mij af, wat draagt dit nu dan extra bij ten opzichte van wat we toen allemaal met elkaar hebben vastgesteld?

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, wat ik in deze motie lees, is wat we al in inderdaad een klimaatneutraal programma hebben weggeschreven van, let erop, de financiële middelen zijn niet zeker na 2026. En eigenlijk zie ik dit als de oproep van, begin er tijdig aan. Kom al in het najaar met op hoofdlijnen van, waar denkt u dan als sommige potjes zouden gaan vervallen waar u die wilt gaan zoeken? Ik zie het echt in die zin van al vroegtijdig gaan nadenken en u meenemen in, waar zouden allemaal nog andere bronnen zijn dan dat we nu al kunnen inzetten?

De heer Safranti: Voorzitter.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Heel kort daarop aanvullend. Ik hoop in ieder geval vanuit onze fractie dat elke wethouder sowieso nadenkt over de potjes, ook na 2026. Maar dat geldt natuurlijk op elk dossier. Dan denk ik dat dat voor elke wethouder en elk onderwerp zouden we dat dan eigenlijk moeten doen. Hoe kijkt u daarnaar?

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, ik ga over mijn eigen portefeuille. En hier ligt een specifiek klimaatneutraal 2040 opgave. Ook in dat verband hebben we er al met elkaar over gesproken. En natuurlijk denken wij wel na. Maar ik vind het ook wel een mooie oproep om te zeggen van, beste wethouder, neem ons ook goed mee en laat ons meedenken over die strategie. Wat ik net aangaf, wel in die fasegewijze opbouw steeds, dat als wij weer meer weten dat we dat kunnen vertalen naar de Dordrechtse situatie van, we krijgen toch nog geld of helaas dat potje wat we nu hebben lijkt echt definitief er niet meer te zijn. Daar gaan we naar op zoek. Zo lees ik hem.

De heer Van der Meer: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: De intentie van de motie is inderdaad om de lijn door te trekken. Het gaat hier om een langjarige inspanning die deze raad wil plegen om klimaatneutraal te worden. Daar moet je op anticiperen. En als dat in een aantal stappen gebeurt, zo snel mogelijk, maar niet sneller dan het kan natuurlijk, dan is dat wat ons betreft akkoord. En ik hoop dat de wethouder het met ons eens is dat een verankering voor de mogelijkheid om een traject ook na deze collegeperiode goed voort te zetten verstandig is.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, daar kan dit college alleen maar mee instemmen, dat wij er zeker naar zullen kijken dat er na '26 nog programma's zijn die doorlopen. En dat wij er ook voor zullen zorgen, zover het in ons vermogen ligt, om daarvoor te sorteren.

De heer Safranti: Voorzitter.

De voorzitter: Eerst de heer Safranti.

De heer Safranti: Los van de motie wat er nu op dit moment ligt en het verhaal wat de wethouder aangeeft, landelijk zitten we op 2050 klimaatneutraal. Wij hebben de ambitie om 2040 te hanteren. Prima. Alleen iedereen hier in de kamer geeft aan dat we zware tijden tegemoet gaan. Maar hoe heilig is 2040 voor de wethouder, in dit geval? Kunnen wij dit niet bijvoorbeeld naar 2045 trekken? Moeten wij altijd het braafste jongetje van het klas zijn?

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, het college heeft de opdracht van de raad. U heeft het klimaatneutraal vastgesteld, u heeft het politiek akkoord als opdracht gegeven aan dit college. Wij handelen naar deze opdracht om in 2040 klimaatneutraal te zijn. We zetten alle middelen efficiënt in, om dat ook te kunnen halen. Wij voeren gewoon de opdracht uit die wij hebben gekregen van uw raad.

De heer Safranti: Voorzitter, en dan terugkomend op het verhaal van mijnheer Van der Spoel, die heel duidelijk een bepaalde boodschap wilde meegeven, waarom wordt dit dan nu wel zo gezien en het verhaal van mijnheer Van der Spoel niet, dat we tijdig daar aan de knoppen kunnen draaien?

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, u heeft, althans er zijn twee fracties die hier een motie indienen, daar reageer ik op. En het staat denk ik eenieder vrij om voor elk ander beleidsveld ook een motie in te dienen. Dat is ook gebeurd voor Agenda 2030. Daar heeft u net met wethouder Van der Linden een hele discussie over gehad. Volgens mij hoeft ik die niet te herhalen. Ik heb mijn reactie hierop gebaseerd, dat ik de oproep begrijp. En waar het mogelijk is goed gaan meenemen in de zoektocht voor klimaatneutraal. Dan ga ik door naar...

De voorzitter: Ik hoorde nog iemand. De heer Gündogdu, gaat uw gang.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Ik begrijp overigens heel goed het pleidooi van mevrouw De Jonge, zij het zo dat het college natuurlijk uit één mond spreekt. We hebben een heel warm pleidooi van mijnheer Van der Linden gehoord, met dien verstande dat hij aangeeft dat het college in ieder geval nog niet zover is om inzicht te geven in de financiën op dit moment richting Perspectiefnota 2026. Daarnaast geeft u aan, maar dit is een onderdeel duidend op deze motie vanuit mijn portefeuille. En ik ga me daar wel hard voor maken om daar met een voorstel of inzicht te komen. Ik probeer even te achterhalen wat u anders gaat doen dan dat mijnheer Van der Linden zojuist heeft aangegeven richting deze raad.

Mevrouw De Jonge: voorzitter, ik ga helemaal niks anders doen. Dit doen wij als college als geheel. Alleen u heeft ook in de stukken gezien, waar we het vandaag niet over hebben, waar we het nog met u over gaan hebben, namelijk het hele traject naar de Perspectiefnota 26, daar hebben we ook weer het Politiek Akkoord in toegevoegd. Daar ziet u in dat er na '26 geen geld meer is vanuit deze gemeente voor het programma. En we hebben aangegeven dat de landelijke bijdragen ook onzeker zijn naar '26. Dat is denk ik het grote verschil. Ik heb gewoon straks nul. En dat is volgens mij de oproep die de twee fracties hebben gedaan van, dat vinden wij echt geen fijne situatie. En we willen dat u alvast gaat nadenken. Ik hoef niet over ombuigingen en bezuiniging te denken. Ik heb nul. Mij wordt gevraagd van, kunt u kijken waar u uit waar dan ook geld gaat halen, zodat we het klimaatprogramma kunnen voortzetten. Is toch wel een iets andere vraag denk ik dan in kaart te brengen van, wat is er allemaal en wat zouden we daarop kunnen gaan bezuinigen? Dan ga ik door naar de aangepaste...

De voorzitter: Voordat u verder gaat nog een keer de heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Nog een laatste opmerking. Ik begrijp, ik hoor wat u aangeeft. Maar het is natuurlijk wel zo, u heeft straks helemaal niks. Maar u houdt een warm pleidooi voor deze motie om in de tussentijd wel te gaan zoeken naar mogelijke middelen voor dit programma, terwijl we zojuist hebben gesproken over de groep van 100 mensen die ons een raadgevend advies gaan geven over mogelijke bezuinigingen of minder doen of helemaal niet meer doen.

En het kan net zo goed zijn dat die 100 mensen aangeven, een klimaatneutraal stad vinden we heel belangrijk, maar daar hebben we geen geld voor over. Hoe wilt u dat dan duiden richting deze raad?

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, ik ga niet naar de gemeente kijken om daar geld weg te halen, tenzij er in de totale ombuiging blijkt dat mensen zeggen, als we het dan klimaatneutraal geven, dan ga je iets doen. Ik zie dit als een opdracht om buiten de gemeente te gaan zoeken van, waar liggen de kansen op subsidies, op Europese financieringsstromen, noem het maar allemaal op, die de gemeente kan gaan binnenhalen om ervoor te zorgen dat er geld is voor klimaatneutraal. Ook indirect lees ik dit niet als van, ga lekker bij je collega's maar wat weghalen. Ik krijg de opdracht van, zorg ervoor dat je in kaart gaat brengen van, waar zitten overal externe bronnen, potjes om dat geld weer naar de gemeente te zien krijgen. En ik zie instemmend geknik van de indienende partij. Dat heb ik dan ook nog goed geïnterpreteerd.

De heer Kuhlmann: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Over die Club van 100 willekeurig geselecteerde Dordtenaren ben ik even benieuwd, want dat doet een klein beetje denken aan het voorstel waar we eerder over gesproken hebben met het initiatief van ChristenUnie/SGP voor wat betreft het burgerberaad, waar uiteindelijk geen steun voor was in deze raad. Ik heb daar twee vragen over. In de eerste plaats, zou de wethouder... Ik denk dat ik dat gemist heb. Ik ben misschien niet altijd even scherp. Maar even kunnen helpen voor wat betreft de procedure. Welk besluit van de raad ligt eigenlijk ten grondslag aan de procedure die nu wordt ingezet? En het tweede is, rondom de vraagstelling, wat ik me kan herinneren, en dat was een goed punt in het voorstel van ChristenUnie/SGP rondom zo'n burgerberaad, is dat de vraagstelling, met welke vragen ga je naar deze 100 mensen toe, dat die door de raad worden vastgesteld. Ik ben even benieuwd, dat lijkt me hier natuurlijk ook aan de orde, op welk moment krijgen we als raad de gelegenheid om die vragen vast te stellen?

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, ik zou deze vraag graag eventjes willen aanhouden. Eerst de moties langslopen. Want mijn einde is om inderdaad even procesmatig in te gaan op de vragen met betrekking tot participatie. Ik heb ze opgeschreven. En dan zou ik nu wel graag naar de motie van de trafohuisjes willen.

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw De Jonge: Die is wat aangepast. En zoals ik ook al in een commissie heb aangegeven, natuurlijk ook wij als college zien liever mooie trafohuisjes in de wijken. Ze gaan er komen. We hebben ze nodig. Alleen we weten dat onze partner Stedin hierin gewoon aan de voorkant geen medewerking geeft en in de periode daarna heel erg terughoudend is en veel voorwaarden stelt. De motie zoals die er nu ligt, aangepast, komt het uit de wijk. Kunnen jullie er dan wel iets mee als college? Ja, wij kunnen natuurlijk altijd als wijkinitiatief ondersteunend zijn als mensen zeggen, ik heb een idee,

ik zou er iets mee willen. Wat ik bij deze motie wel opmerk, wij hebben daar geen capaciteit voor. We hebben geen financiële middelen om ook de mensen te helpen om die trafohuisjes voor elkaar te krijgen. Vanuit die kanttekening zeggen wij ontraden. Maar het idee van mochten er financiële middelen zijn en mensen willen iets, dan gaan we uiteraard daar wel op in.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Van Dam Timmers als eerste. Gaat uw gang.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Ik hoor de wethouder het veel hebben over financiële middelen. We hebben natuurlijk verschillende potjes in Dordrecht, onder andere de wijkwensen. Maar er zijn ook zat buurtbewoners. Ik ken er in ieder geval een hoop die als het gaat om het opleuken van hun buurt daar ook bereid zijn om dat zelf op te pakken en de samenleving aan zet te zijn. Hoor ik dan hierin van de wethouder dat ze dat wel iets moois zou vinden?

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, dat liet ik ook weten, wat dat betreft appreciatie vanuit het college van, als er inwoners actief zijn, ze willen iets, dan luisteren we ernaar. We kijken wat ze nodig hebben om ze verder te helpen. Ik vind dat we dat gewoon moeten doen. Maar komt er meer vraag, dan moet ik daar op dit moment echt de waarschuwing bij geven, dat kunnen we nu niet faciliteren.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Misschien nog een korte toevoeging. In het verleden zijn we er ook mee begonnen, met betrekking tot de rotondes die we hier in Dordrecht hebben, die een soort van geadopteerd worden door bedrijven of organisaties. Zou dat ook iets zijn wat wellicht zou kunnen helpen om te organiseren.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, ik vind dat een prima idee. Als we een initiatief krijgen, dan zullen we ook die vraag stellen van, wie zouden we erbij kunnen betrekken om te helpen om het te realiseren? Dat is denk ik de ultieme vorm van participatie die u voorstelt. Dank u wel daarvoor.

De heer Groenewege: Voorzitter.

De voorzitter: Ik zag volgens mij net ook de heer Hartmeijer nog. Gaat uw gang.

De heer Hartmeijer: Ik had een beetje min of meer dezelfde vraag als de collega's. Die kan over.

De voorzitter: Dank u wel. Ik hoorde nog iemand.

De heer Groenewege: Voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang, de heer Groenewege.

De heer Groenewege: Voorzitter, als ik als bewoner een dakkapel wil realiseren of een aanbouw, dan moet ik voldoen aan allerlei eisen van welstand. Maar als Stedin een elektriciteitshuisje wil neerzetten, dan lijkt het alsof Stedin hier de dienst uitmaakt. Is het niet zo dat Stedin ook gewoon moet voldoen aan eisen van welstand die wij stellen? Bijvoorbeeld de eis dat trafohuisjes gewoon in het wijkbeeld moeten passen en niet ontsierend moeten zijn. En dat er bij significante ontwikkelingen een Participatietraject met omwonenden moet plaatsvinden.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, hier heeft de Partij voor de Dieren helemaal gelijk in. Zij moeten gewoon netjes, conform ons vergunningstraject, een plan indienen waar ze komen, hoe ze eruitzien, op welke positie ze komen. Zij zijn niet anders behandeld dan elke andere aanvraag om iets in de openbare ruimte te doen.

De heer Groenewege: En voorzitter, als dat zo is, ziet het college dan kansen om die welstandseisen voor trafohuisjes aan te passen voordat Stedin op de stoep staat met hun lelijke ontwerp? Waarbij we, wat ik heb begrepen, keuze hebben uit twee kleurtjes, zwart en groen, en meer is het niet.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, dat heeft u heel goed gehoord. Dit is ook hoe wij met Stedin erover gesproken hebben. En als we misschien 10 jaar geleden met elkaar dit gesprek hadden gehad, hadden wij inderdaad misschien met Stedin aan tafel willen gaan zitten, hoe ziet dit eruit? Maar we zitten in een tijd waarin we op hoog tempo in alle wijken over het hele gebied van Stedin wel 10.000 van die huisjes moeten uitrollen. Er is geen tijd voor hen om elk individueel huisje op die manier te behandelen. Wij maken ook de keuze. De snelheid van onze energietransitie vraagt nu dat ze ze snel, binnen alle regels die er zijn, mogen plaatsen. En dat we dan hopelijk achteraf met ze in gesprek kunnen gaan van, ze staan er nu. Kunnen we ze toch wat leuker en mooier maken, zodat de buurt er zich hopelijk wat minder aan stoort. Dat was het denk ik bij deze. De motie informatie PFAS is ook licht aangepast. Al moest ik wel even zoeken, maar volgens mij lag het in het dictum dat er een keuze wordt gemaakt in welke communicatie uiting, brief, flyer... Onze reactie vanuit het college blijft wel hetzelfde. Dit gaat ons best wel aardig wat geld kosten. Er is een goede campagne opgezet. We gaan ook echt naar die plekken waar onze mensen komen met flyers. We zorgen voor een goede digitale website. Sinds dit weekend is ook in Apple al de app beschikbaar. En we blijven informatieavonden... Zoals gezegd, eenmalig iets in een papieren vorm te snel verouderd. En dan maken wij liever de keuze om dat geld te geven aan de plekken waar we de mensen ook echt aantreffen. De motie landelijk verbod PFAS die had al...

De heer Safranti: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Safranti.

De heer Safranti: En dat is hem nou juist. Wij treffen deze mensen niet. Wij kunnen deze mensen juist niet vinden. En mensen zijn niet op de hoogte van wat er speelt in de stad. En dat heb ik vorige keer ook in de raad proberen uit te leggen.

Er is een hele opstand geweest op de Oranjelaan. En mensen zeggen, wat is dit? Men weet niet eens wat... Ik kan wel refereren naar een button of naar een internetsite, maar daar schieten we niks mee op. De bedoeling van deze motie is, hou iedereen op de hoogte. Verwijs desnoods ook naar die button, naar het internet. Maar wees wel alert dat mensen op de hoogte zijn. En vorige keer ook aangegeven, ik heb inmiddels de derde brief van de gemeente binnen over Big Rivers, Bachfestival, Dordt in Stoom, boekenmarkt. Dat kan wel, maar een brief of een flyer naar de burgers over de PFAS, dat ziet u niet zitten.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, ik zie wel een onderscheid tussen de voorbeelden die u geeft. Natuurlijk ben ik ook blijer met de brief die ik van Big Rivers krijg, omdat ik weet dat er gewoon dit weekend in mijn wijk weinig mogelijk is als je het hebt over het verkeer. En dat ik even moet accepteren dat er reuring is. Heel goed dat dat gedaan wordt. Alleen PFAS is een complex dossier. Niet makkelijk te vatten in één A4. En op het moment dat wij hem laten drukken, is hij waarschijnlijk alweer verouderd, omdat er weer informatie komt van het RIVM. En als wij dit zouden doen dan zeg ik eerlijk gewoon van, het geld wat ik daarvoor moet inzetten, kies ik liever, en dat is ook het advies van mijn communicatiemedewerkers, ga naar de openbare plekken, ga naar de ontmoetingsruimtes waar de mensen komen, waar het gesprek ook kan hebben, waar je ook hun vragen kunt horen en voelen. Maar de motie ligt in uw raad ter stemming en ik hoor het.

De heer Safranti: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Safranti, tot slot.

De heer Safranti: We zijn al jaren bezig met dit dossier. Als ik terugkijk naar de twee jaar die we hier allemaal over het PFAS hebben en wat we bespreken en wat voor besluit ook we nemen. En wat zie je, dezelfde mensen, zelfde groep. En die groep wordt steeds niet groter, omdat mensen gewoon niet op de hoogte zijn wat er speelt.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, ik heb geen vraag gehoord. Ik ga door naar het amendement... De motie landelijk verbod hadden we het over gehad. Zien wij echt als een steun voor de inzet die we hebben. Geven we oordeel raad. Dan het amendement met betrekking tot het budget verschuiven. Hij is aangepast. Wat wij er nu in lezen, dat is gelijk misschien even een checkvraag, is dat de raad hiermee het college vraagt om te kijken naar het budget van schoon om te verschuiven naar de preventieve kant van het Dierenwelzijnsbeleid. En ik heb vanuit het programma Schoon en vanuit dierenwelzijn gezamenlijk advies gegeven dat ze daar samen naar kunnen gaan kijken, om te kijken of we dat meer naar de preventiekant van de ICEP-aanpak, zoals deze in het Dierenwelzijnsbeleid is genoemd. Dan heb ik moties, amendementen gehad. En kom ik bij het deel van de participatie van collega van financiën. Vanuit het programma Participatie zijn wij betrokken geweest om mee te denken en te adviseren op, hoe zou je nu participatie kunnen doen?

De heer Groenewege: Voorzitter, hier.

De voorzitter: De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Ik zag om me heen toch wel wat vragende blikken over dat amendement. Ik wil toch even een duidelijk antwoord. Is het een positief advies vanuit het college op het amendement?

Mevrouw De Jonge: Ik heb meegekregen dat het mogelijk is, zoals u het voorstelt, dat als we de budgetten van dierenwelzijn en schoon bij elkaar leggen, dat er van schoon ruimte zou zijn om meer naar de preventieve kant te gaan, wat we via de ICEP-aanpak zouden kunnen uitvoeren. Zo heb ik het meegekregen. Dan denk ik, het kan. Dat krijg ik mee.

Mevrouw Koene: Voorzitter.

De voorzitter: Ik zie mevrouw Koene. Gaat uw gang.

Mevrouw Koene: Aanvullend daarop. En dan is de wethouder er ook van overtuigd dat dat betekent dat er sprake is van lagere bestrijdingskosten met de tijd?

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, u stelt een vraag die we alleen maar kunnen gaan beantwoorden op het moment dat we dit ook gaan doen. Want er wordt nu voorgesteld om die ICEP-aanpak, die er nog niet is, uit te gaan voeren. Uw vraag is te beantwoorden op het moment dat er een termijn is geweest waarin op deze manier gehandeld is en we kunnen monitoren wat de effecten daarvan zijn geweest.

Mevrouw Koene: Voorzitter, de wethouder kan toch wel een klein beetje een idee geven van wat ze daarvan denkt wat het resultaat is?

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, ik ga hier geen slag in de lucht doen. Ik hou het bij het antwoord wat ik net heb gegeven. Dan ga ik proberen bij participatie wat over het proces te vertellen. U heeft bij de stukken, die inderdaad niet vandaag bij u voorliggen, maar aan u aangeboden zijn voor participatie, plan van aanpak daarvoor, voor de Perspectiefnota '26. De relatie met de motie zocht ik nog even. Maar ik denk, ik ben van het proces. Ik denk dat de wethouder Van der Linden dit goed heeft verwoord. Concreet de vraag die voorligt eigenlijk, wat gebeurt er precies met de honderd? En hoe de raad een positie krijgt? Dat is eigenlijk wat ik over heb gehouden. Zoals u ook in het participatieplan kunt lezen, gaan we twee fasen in bij de participatie op deze ombuigingen. De eerste fase is echt puur de dialoog aangaan met verschillende partijen, waarbij we in één maand tijd, september, misschien nog een klein beetje oktober, parallel, volgorde is niet eens bepalend, in dialoog willen met honderd mensen, willekeurig geselecteerd, zodat we een breedte van de organisatie krijgen. En we willen met hen het gesprek aangaan van, hoe kijkt u naar Dordrecht in 20, zeg het maar. We willen daarin gevoel krijgen van, wat vinden zij het belangrijkste, minder belangrijk, hoe gaan ze met elkaar in gesprek? Ook aangeven van, er zijn zaken waar jullie wel naar kunnen kijken. Liever niet naar andere zaken.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

Mevrouw De Jonge: Er ligt geen lijst. Er ligt niks concreets voor bij die mensen. Het is de uitvraag van, hoe kijkt u naar deze stad en wat wilt u college en raad meegeven als we moeten gaan kijken naar concrete maatregelen?

De voorzitter: Mevrouw Stolk, bij interruptie.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dan toch even de vraag aan de wethouder, A, wanneer gaat u starten met die Club van 100. En B, als u, wat wethouder Van der Linden aangaf, niet aan kan geven wat u gaat bespreken met die Club van 100 op basis van, volgens mij de heer Safranti gaf dat netjes aan in zijn betoog, gaan we onszelf dan niet in onze voet schieten en gaan we die mensen niet een worst voorhouden, terwijl we niet weten... Wij weten nog niet eens wat er gaat gebeuren. Ik ben echt benieuwd wat het college van plan is om met die Club van 100 te gaan doen.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, dat hebben we in dat participatieplan ook beschreven. Het is een open dialoog. Je wilt met deze mensen in gesprek gaan hoe zij de stad beleven, hoe ze zich daartoe verhouden, waar ze gebruik van maken, minder gebruik van maken. Het is de open dialoog. En dat is zoals het ook gebruikelijk is als je zegt, we willen eerst zonder in te kaderen al richting geven van, het moet ergens naartoe gaan. Dit is echt heel open van, wat wilt u het college en de raad meegeven voor de tweede fase, waarin we over de concrete maatregelen gaan spreken?

De heer Kuhlmann: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Ik begrijp nu, in antwoord op de vraag die ik heb gesteld, als dat het participatieplan de basis is voor deze aanpak. Het participatieplan hebben we nog niet. Dat is een concept vanuit het college wat we nog moeten bespreken. Ik vind het eigenlijk een beetje gekke volgorde. Maar ik wil me zeker wel aansluiten bij de opmerkingen van mevrouw Stolk en ook de heer Safranti. Dat is ook een element wat eerder ook in het initiatiefvoorstel van ChristenUnie/SGP zat. Namelijk om te voorkomen dat je een teleurstelling al vooraf inbouwt, dat het van groot belang is dat je als raad goed een correcte vraag stelt. En wat ik nu van de wethouder hoor is dat er dan in september, oktober toch een beetje vage gesprekken, nog niet heel helder van wat er gaat gebeuren. Ik wil aan de wethouder vragen, is het niet een beter idee om met deze raad, als het toch op die manier gaat, samen te kijken, wat zijn nu goede vragen die we aan deze mensen kunnen stellen? Zodat we dat op een goede manier kunnen doen.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, ik denk dat er hier twee dingen door elkaar worden gehaald, Want het college heeft zelf ook de verantwoordelijkheid om participatie op te tuigen. En we doen hier iets anders dan wat u steeds naar refereert, naar een burgerberaad dat hier aan tafel is geweest. Uit de totale mix die beschikbaar is aan allerlei instrumenten aan participatie, heeft het team wat zich bezighoudt met de ombuiging gekozen voor diverse elementen die ze willen inzetten. En dat is de zelfstandige verantwoordelijkheid van een college, om op haar dossiers de participatie te organiseren.

Wat dat betreft doen we net als in andere projecten dat we een participatieplan opstellen en dat uitvoeren, waarmee wij denken dat wij als college hebben opgehaald op de manier die wij ook willen verantwoorden en willen laten zien. En in dit geval ook met een hele brede dialoog in de stad, met andere organisaties, met uw raad. En dat we daarna verder gaan.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Er zijn een paar interrupties. De heer De Heer zag ik, de heer Safranti en mevrouw Stolk en ook de heer Van der Meer. Ik begin bij de heer De Heer. Gaat uw gang.

De heer De Heer: Voorzitter, wij waren natuurlijk heel wakker ineens toen we dat in de krant zagen staan en ook geboeid. We herkennen ook heel veel wat we daar lazen in relatie tot ons initiatiefvoorstel eerder. Ik merk inderdaad dat er een aantal vragen zijn die wij misschien ook hebben over nu het traject, hoe het er precies uit gaat zien. Daar zijn nog wat onduidelijkheden over. Is het misschien een idee om ook de onduidelijkheid dat weg te kunnen nemen, dat er wel tijdig bijvoorbeeld een RIB komt waarin wat meer details over deze Club van 100 toch ook wordt gedeeld met de raad, zodat waar we dan tegen die tijd de behoefte nog hebben daar nog met elkaar over in gesprek kunnen. Is dat misschien een voorstel om die onduidelijkheid op dit moment weg te nemen?

Mevrouw Stolk: Voorzitter, aanvullend.

De voorzitter: Misschien goed om de vraag even te... Want het gaat allemaal over hetzelfde onderwerp. Dan de heer Safranti. En dan kom ik bij mevrouw Stolk. Gaat uw gang.

De heer Safranti: Dank je wel, voorzitter. Inderdaad, wat mijn buurman ook aangaf, waarom moeten wij dit van de krant gaan lezen dat dit gaat spelen? Dat is diverse keren ook gebeurd. Dat hebben we hier een paar keer ook aangegeven dat we juist dit soort dingen niet vanuit de krant, vanuit de pers moeten zien of horen of meekrijgen. Dat is één. Daar heeft mijn buurman echt een heel goed punt in gemaakt. En mijn vraag is eigenlijk richting de wethouder, in dergelijke groepen zitten meestal dezelfde mensen. En hoe kunnen wij ervoor zorgen straks dat er een afspiegeling is in die honderd?

De voorzitter: Dank u wel. Dan mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, de heer Safranti slaat de spijker op zijn kop. Wij zouden graag willen weten ook wie er in die commissie zit die die mensen, die die Club van 100 samenstelt. Want ik denk dat wij daar misschien ook wel iets van vinden.

De heer Van der Spoel: Voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Voorzitter, ik heb een vraag aan de wethouder. Of ik het goed heb begrepen dat het in het gesprek met die honderd mensen, die aselekt zijn gekozen, gaat om de vraag, wat zijn de belangrijkste prioriteiten, de belangrijkste problemen waar de stad mee te maken heeft, waar we bij het nadenken over bezuinigingen rekening mee moeten houden? Dat zal mij een hele verstandige insteek lijken. Want als je krap bij kas zit, moet je prioriteiten stellen. En daar moeten we met de burgers over spreken.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. Ik schrik een beetje van de woorden eigenlijk van deze wethouder. Want zij gaf aan van, het is een bevoegdheid van het college om dit zo op deze manier in te vullen. Maar in het interview lees ik tot drie, vier keer toe uiteindelijk, het zijn uw eigen woord trouwens, daarna is het aan burgemeester en wethouders en uiteindelijk aan de gemeenteraad om besluiten te nemen. Continu komt die uiteindelijk bij de gemeenteraad terecht. Was het dan niet zo netjes geweest van dit college om dit eerst even voor te leggen aan de gemeenteraad als het inderdaad een advies is dat uiteindelijk bedoeld is voor ons?

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, er worden een pluraliteit aan vragen gesteld. Moet ik het uit de krant lezen? Nee, want wij hebben als college op 24 juni alle documenten vastgesteld die betrekking hebben op het hele proces met betrekking tot, hoe gaan we komen tot de Perspectiefnota '26? Die is in uw bezit geweest. En een week later is er een interview geweest met de krant. Ik denk dat wij de volgordelijkheid netjes hebben aangehouden, zoals die normaal ook aangehouden wordt.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Even over de volgordelijkheid. Volgens mij is het juist andersom. Dat u eerst de raad informeert en dan de krant? Het is iedere keer de wereld op zijn kop.

De voorzitter: Dat snap ik. Maar u heeft net allemaal vragen gesteld aan de wethouder. Die is zij nu aan het beantwoorden. Ik stel voor dat ze die beantwoording even kan afmaken. En dan kijken we of er daarna nog vragen resteren. Gaat uw gang.

Mevrouw De Jonge: Dank u wel. De vraag over, wie zitten er in die Club van 100? Dat weten wij ook niet. En dat willen wij ook helemaal niet weten. We hebben ons onderzoekscentrum de opdracht gegeven om tot een selectie van 1.000 mensen te komen, verdeeld over de stad, verschillende criteria toe te passen, zodat we inderdaad juist een hele brede afspiegeling van de Dordtse samenleving krijgen. En uit de aanmeldingen die daaruit voortkomen, wederom, wij weten niet wie en wat en hoe, wordt er gekeken van, hoe kunnen we tot 100 mensen komen die nog steeds die brede vertegenwoordiging van de stad weerspiegelen? Ik heb geen idee wie erin zit. Ik hoef het ook niet te weten, wat dat betreft. Achteraf leggen we allemaal gewoon netjes verantwoording af. En u krijgt altijd alle informatie in de vorm van verslagen.

Want dat hoort ook bij participatie, dat je de volgende fase informeert met wat er in de eerste fase is gebeurd. En waar gaan we het over hebben? Ik denk dat de heer Van der Meer dat heel goed heeft samengevat. Je gaat inderdaad aan de stad vragen, wat vindt u belangrijk? Prioriteiten. Welke vraagstukken ziet u waar u echt vindt dat dit college en raad zich verder mee moeten bezighouden in het grote palet dat er voor ons ligt. En dan de vraag van participatie. Ik denk dat niemand zich de eigenaren van participatie kan noemen. We hebben allemaal de opdracht, de verantwoordelijkheid als er iets speelt om te participeren. En dat geldt voor u als raad. U heeft uw eigen instrumenten en middelen. Dat geldt voor ons als college. Dat geldt zelfs voor mijn medewerkers als zij op uitvoeringsniveau iets gaan doen, dat zij eerst moeten nadenken van, wie zijn erbij betrokken? Wie zou ik willen informeren, betrekken, misschien zelfs mee laten beslissen? Dat is de zelfstandige verantwoordelijkheid die eenieder voor zichzelf moet invullen. Zo heeft dit college samen gekeken van, als wij moeten komen tot een lijst met maatregelen voor onze raad...

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Dan even de zin afmaken.

Mevrouw De Jonge: Dan willen wij dit niet vanuit onze bureaus gaan doen. Dan willen wij dit samen met de stad gaan doen, samen met de maatschappelijke organisaties, samen met de raad. En het is ons besluit geweest om fase één in te richten, zoals u in het plan van aanpak kunt lezen op de participatie. En u kunt ook lezen over participatie in fase twee, waarin we van meer een algemene dialoog overgaan naar de concreetheid, welke maatregelen kunnen we, willen we op die lijst gaan zetten die wij met u gaan bespreken, conform de besluitvorming zoals we dat altijd doen met u in de raad.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik wil even terugkomen op als we het hebben over die participatie. U geeft net aan, ik wil eigenlijk helemaal niet weten wie er in die Club van 100 zitten. Maar nog geen half uur of drie kwartier geleden heeft wethouder Van der Linden aangegeven dat die Club van 100 een zwaarwegend advies gaat geven. Hoe duidt u dat dan?

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, ze geven een advies. En natuurlijk nemen wij het super serieus, want anders moet je ze niet bij elkaar halen. We gaan die mensen vragen om een hele dag bij elkaar te zitten, om min of meer ons ook te helpen in dit proces van, waar vinden zij waar wij naar mogen kijken en niet naar mogen kijken? Ik val in herhaling. Dat is een advies wat je gewoon niet naast je neerlegt van, we hebben een leuke dag gehad. De kwalificatie is zwaarwegend, in die zin van dat is iets wat je verder mee gaat nemen in de uitwerking in fase twee. Dat wij ook moeten kunnen uitleggen. Als een deel van deze groep heeft gezegd, wij willen dat u naar cultuur gaat kijken. Stel wij besluiten als college, dat doen we niet om onze redenen, moeten wij dat kunnen uitleggen. Moeten wij hen ook kunnen vertellen. We hebben alles met elkaar moeten afwegen. Dat is onze verantwoordelijkheid vervolgens.

De heer Safranti: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Safranti.

De heer Safranti: Fijn dit allemaal ook zo te horen. Alleen we hebben nu daar honderd mensen zitten. En tachtig daarvan geven aan van, we gaan daarin bezuinigen of juist niet in bezuinigen. En uiteindelijk moeten wij het hier gaan beslissen, heb ik begrepen. In hoeverre houden we daar rekening mee? En aan de andere kant, als wij hier toch die beslissing gaan nemen, wat zullen die mensen dan niet denken? Van, het heeft toch geen zin gehad dat tachtig van de honderd daar een beslissing hebben genomen, want de raad beslist er toch iets anders over.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, een correctie op de bewoording. Deze honderd mensen maken geen besluiten. Ze nemen geen besluiten. Zij brengen heel breed in kaart wat voor, zoals wij het in ons jargon noemen, de beleidsvelden. Wat zijn belangrijke thema's, onderwerpen voor deze groepen? Die brengen zij in kaart. Zij geven ons mee een gevoel van waar zij zeggen, daar voelen wij ons nog comfortabel bij. Dat zouden we echt super jammer vinden als u als college met voorstellen komt die op dat terrein liggen. Ze geven advies. En dat moeten wij ter harte nemen. Dat moeten wij heel serieus nemen. En nogmaals, wij moeten ook kunnen uitleggen, op de momenten dat wij zeggen van, en dat gaan we toch niet volgen. Zo werkt participatie. En ik ben het met alle opmerkingen eens die hier van tevoren zijn gemaakt. Dat moeten wij heel duidelijk al aan de voorkant zijn, waarom we ze vragen, wat de bedoeling is van die dag en wat er met de uitkomsten wordt gedaan.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie nog een interruptie van Den Heijer. En daarna wil ik eigenlijk toch gewoon gaan schorsen, want het is al vijf over zes. En we hebben met elkaar afgesproken om zes uur schorsen, als we weten dat hetgeen niet voor half zeven kan worden afgerond. En mijn vermoeden is, met een eventuele schorsing over welke motie wel, welke niet, eventueel derde termijn nog wat duidingen hier en daar, dat we dat niet gaan redden, inclusief de stemmingen. Ik geef de heer Den Heijer het woord. En dan is er nog gelegenheid voor beantwoording. En dan ga ik gewoon schorsen. Zien we elkaar om acht uur weer. De heer Den Heijer, gaat uw gang.

De heer Den Heijer: Dank, voorzitter. Wij zijn het met de wethouder eens dat we dit proces heel serieus moeten nemen. En ik moet eerlijk zeggen, wij voelen nu echt wel een beetje het ongemak, dat we nu kort voor de zomer op het enige moment waar we hier nog enigszins sturing op kunnen geven als raad richting het college, dat we hier nu eigenlijk deze discussie gaan voeren. Ik zou eigenlijk het college de volgende vraag willen stellen. Is het college bereid om eerst na de zomer met ons gewoon een kaderstellende discussie in de commissie te voeren, waar we deze discussie kunnen voeren eer dat dit proces gestart wordt, zodat de raad dan op tijd in positie is en dit soort vragen kan stellen. Op basis waarvan is dit besluit genomen? Welke vragen gaan we stellen? Dat we dan de raad gewoon tijdig in positie brengen.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, ik begrijp de vraag. Hij is wel lastig, want we zijn al bezig met de inventarisatie, de duizend adressen. En ik heb nu niet de actuele informatie, want ik ben ook niet de portefeuillehouder. De laatste actuele stand heb ik niet. Maar het proces is al gestart. En in die zin doe ik toch een beroep op de rollen die wij hebben in dit proces, dat het onze verantwoordelijkheid is om als eerste de stap naar de samenleving te maken, om op te halen waar wij vervolgens mee aan de slag moeten.

De heer Den Heijer: Voorzitter, in de tweede instantie dan. Dit is voor deze raad gewoon een serieuze zaak. En het levert hier ontzettend veel discussie op. We zijn eigenlijk met ons groot ongeluk voor de toekomst nu bezig. Het enige wat wij vragen, tenminste mijn fractie dan, zullen we na de zomer eerst met elkaar gewoon in de commissie hierover spreken, omdat er echt heel veel elementen in die hele notitie staan. Het zijn hartstikke veel stukken die er nog bijgevoegd zijn. En tegelijkertijd zitten er ook gewoon stukken tussen waar mijn fractie minder enthousiast over is. En zeker omdat de raad gewoon het budgetrecht heeft en uiteindelijk het laatste woord heeft en als eerste in positie komt als de participatie gestart wordt, ook in het kader van de vraagstelling, lijkt me het alleszins redelijk dat we na de zomer daar eerst met elkaar van gedachten over wisselen.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Voorzitter.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Dank, voorzitter. Een beetje aardig doen. Dat is zijn laatste raadsvergadering.

De voorzitter: Nee, ik ben hartstikke aardig, maar ik denk dat de meeste mensen ook wel even willen pauzeren.

Mevrouw Stolk: Helemaal mee eens, want ik heb ook honger. Maar ik steun het voorstel van de heer Den Heijer.

De voorzitter: Dank.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Voorzitter.

De heer Katif: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Katif.

De heer Katif: Ook Beter voor Dordt sluit zich aan bij de bewoordingen van de heer Den Heijer.

De heer Safranti: Voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Safranti ook?

De heer Safranti: Dat geldt natuurlijk ook voor ons, want we hebben dat pleidooi niet voor niets gedaan.

De voorzitter: Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Ook wij sluiten ons aan bij het pleidooi van de heer Den Heijer. Het heeft ons heel erg verrast dat er ineens een Club van 100 is.

De voorzitter: Wethouder.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, ik hoor u. Ik hoorde ook vanuit de CU/SGP al van, kan er een raadsinformatiebrief komen. Dat is iets wat ik op korte termijn nog wel kan toezeggen, hoop ik, als de medewerkers nog even in huis zijn. En zoals ook in het plan van aanpak staat, met de raad is al een sessie aangegeven om die te houden. Ik zie dat ook gelijk als invulling van de VVD. En ik hoor u ook goed van, in die zin wat nog niet in uitvoering is, zet dat op hold. Maar wat ik net zeg van, er zijn al eerst stappen genomen. Ik weet even niet de stand van zaken. Die kan ik echt niet natuurlijk terugdraaien. Daar moeten we dan mee omgaan, zoals nu de situatie is. We hebben uw oproep gehoord.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan schors ik nu de vergadering. En ik wil voorstellen, ook op verzoek.... Nog heel even. Mensen, voordat we weggaan. Ik wil de vergadering schorsen tot kwart over acht. Dan heeft u twee uur de tijd om te eten en ook met elkaar even na te denken over de moties en amendementen. Zien we elkaar kwart over acht hier weer terug. Vergadering is geschorst. Dames en heren, de vergadering is heropend. En ik wil u om stilte verzoeken. De vergadering is geopend, mensen. Gaat u snel zitten. Het is kwart over acht geweest. Ik wil de heer Schalken verzoeken om de vergadering kort over te nemen, zodat ik als portefeuillehouder ook nog kort het woord kan richten over de tweede termijn vanuit het college.

De plaatsvervangend voorzitter: Portefeuillehouder, gaat uw gang.

De heer Kolff: Dank. Er ligt één amendement wat in mijn portefeuille valt. Dat is het amendement A9 over vuurwerk. Daar hebben we zowel de vorige raad als in de commissie uitvoerig over gesproken. Daar heb ik eigenlijk niet zoveel aan toe te voegen, behalve dat er een toezegging door mij is gedaan over de communicatie. En die toezegging is inmiddels ook al uitgevoerd. Op de website staat inmiddels een heldere lijst van de vuurwerkvrije zones in Dordrecht, die goed toegankelijk is. En die zullen we ook tijdens de jaarwisseling en rondom de jaarwisseling duidelijker nog toegankelijk maken met een button op de homepage. Als het gaat om het andere deel van het amendement, dan blijft het advies van het college staan dat we dat deel ontraden. En wel om de redenen die al uitvoerig aan de orde zijn geweest. Dan nog mevrouw Stolk, voorzitter. Die heeft een vraag gesteld over, laat ik het zeggen, een aantal nare vormen van criminaliteit in de richting van met name ouderen. Nou zijn er allerlei vormen van criminaliteit die naar zijn. Maar ik kan me voorstellen dat met name kwetsbare oudere mensen die over straat lopen of thuis worden belaagd anderszins digitaal ook slachtoffer zijn van criminaliteit, dat we daar van alles aan moeten doen. En dat doen we ook.

Zowel in de preventieve sfeer als ook de aandacht vanuit de politie. Het staat ook in het Integraal Veiligheidsplan van de gemeente opgenomen. En daarom ligt er ook een stevige prioriteit bij vanuit de politie. Dat neemt niet weg dat dit soort voorvallen er altijd zullen blijven. Dat kunnen we helaas niet voorkomen. Maar het gaat er ook om als het gebeurt hoe je ermee omgaat. Maar het heeft onze volle aandacht en ook stevige prioriteit, in het kader van een veiligere stad. Dank voor die vraag. En ik hoop dat u daarmee in ieder geval uit de voeten kunt.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De plaatsvervangend voorzitter: Ik zie nog een interruptie van mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Als dat mag, voorzitter?

De plaatsvervangend voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Stolk: Dank voor de toelichting, voorzitter. Uiteraard zijn we daar content mee. Alleen de laatste tijd heel veel in de stad worden senioren van hun pinpas afhandig gemaakt. Misschien dat daar de komende tijd wat meer aandacht op gevestigd kan worden.

De plaatsvervangend voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Kolff: We hebben nu niet direct een verschuiving van prioriteiten, want alle aandacht van de politie die ergens op inzet, die wordt ergens anders weer afgenomen. Maar dit vraagstuk heeft al prioriteit. En wat ons betreft is dit zeer ernstig, zowel vanuit het gemeenteperspectief als vanuit het, laat ik het zeggen, OM perspectief. Als hier daders van te pakken zijn, dan worden die ook zeker door het OM voorgeleid en bestraft. En vanuit de politie is er ook prioriteit voor. Zowel regionaal als lokaal heeft dit prioriteit bij ons. En we willen gewoon niet dat onze oudere inwoners slachtoffer zijn van dergelijke vormen van criminaliteit.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel.

De heer Kolff: Dat was het, voorzitter.

De plaatsvervangend voorzitter: Geef ik het woord weer terug aan u, voorzitter.

De voorzitter: Dan hebben we daarmee de tweede termijn van raad en college gehad. En ik had gezegd dat er nog een mogelijkheid is voor een korte derde termijn, ook op verzoek van uzelf. Want dat is uit de evaluatie gekomen van de vorige keer dat we een Kadernota bespraken, dat er wel ruimte zou moeten zijn om in de tweede termijn met elkaar het debat aan te gaan en in de derde termijn eventueel nog een motie of een amendement te kunnen intrekken of iets te kunnen wijzigen. Ik kijk even rond. En dan wil ik graag vingers zien wie van u behoefte heeft aan zo'n derde termijn, waarbij we niet opnieuw het volle debat aangaan, zoals we dat al hebben gedaan. Ik zie een aantal vingers. Ik ga dan, als dat het geval is, toch even iedereen langs.

En dan begin ik bij Beter voor Dordt. Is er nog behoefte bij u aan een derde termijn? Dat is niet het geval. De VVD-fractie? Dat bent u, mijnheer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Ik heb eigenlijk nog eentje voor de veengronden, voorzitter. Want eigenlijk het hele verhaal over de verbonden partijen heb ik niet terug gehoord van het college. En ik moet mij, eerlijk gezegd, namens mijn fractie ook van het hart dat het college, wat zal ik zeggen, wat secuurder zou om kunnen gaan met de beantwoording vanuit de raad. Ik heb daar vrij uitgebreid mijn betoog op toegespitst, over de verbonden partijen. Daar wil ik eigenlijk verder geen toelichting op doen. Ik verzoek het college om daar gewoon op te reageren. Dan heb ik het tweede punt wat mijn fractie van het hart moet, is het verhaal rondom de participatie. Eigenlijk net aan het einde werd dat gewoon een beetje ongemakkelijk. En daar heeft de wethouder aan het einde, werd mij ook verteld... Want op een gegeven moment was hij een beetje aan het stoppen en aan het wegllopen. Maar misschien is het goed om gewoon eens te meer helder te hebben wat we nu met elkaar verder gaan doen in dit proces. Ik snap namelijk heel goed dat de wethouder het een en ander al in gang heeft gezet en dat je daar natuurlijk niet meteen het mes in kunt zetten. Tegelijkertijd is denk ik een breed gevoelde behoefte in deze raad om met elkaar wel meteen na de zomer een soort kaderstellend gesprek te voeren in de commissie, waarin ook bijvoorbeeld de vraagstelling en helder participatieproces terugkomt. Eigenlijk wat we normaal gesproken altijd zouden doen bij stukken die uit het college komen. Ik zou graag bevestiging van het college willen hebben op dit punt. Verder blijven onze moties ongewijzigd. En zal ik even nog iets openen. Zijn er nog dingen die voor ons nog veranderd zijn? Wij stonden in principe positief, tenminste gematigd positief tegenover die klimaatmotie. Maar ook gehorende nu de beraadslaging met het Perspectiefnota traject wat voor ons ligt, lijkt dat ons eerlijk gezegd weer eerder aan de orde te komen in een later stadium. We zullen dan nu daarmee tegenstemmen. En verder zult u het zien hoe de fractie van de VVD stemt.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan gaan we naar de VSP-fractie. Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, niet veel meer vanuit de VSP. Alleen ik sluit wel aan bij de woorden van de heer Den Heijer, als het gaat over het participatietraject. Eens. En daar wil ik het even bij laten.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan ga ik naar GroenLinks. Nee, geen behoefte aan een derde termijn. Partij van de Arbeid. Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Wij trekken onze motie voor betere en veilige fietsroutes in. En we dienen hem graag opnieuw in als we het over de Mobiliteitsnota gaan hebben. Wel even van het hart dat het beeld gesuggereerd werd over bezuinigingen die we zouden willen doorvoeren op de fietspaden in het fietspark, of in het Stadspark. Dat is gewoon niet waar. Dat staat ook niet in de motie. En dat framet het ook verkeerd. We vinden enkel dat is vijftig miljoen voor recreatieve fietspaden in het Stadspark zelf te veel is. En daarom stellen we voor om te investeren in het hele fietsnetwerk voor alledaags gebruik, in plaats van enkel in het park. Dat over die motie. We trekken ook de motie voor het Huisvestingsfonds op dit moment in.

En we dienen hem dan weer opnieuw in als we het over de woningbouwvoorraad gaan hebben. En dan als laatste, wij sluiten ook graag aan bij het voorstel van de VVD om na de zomer verder te praten over de Club van 100 en de wijze waarop we met hen in gesprek gaan. Dat was het voor nu.

De voorzitter: Dank u wel. En daarmee zijn de moties 19 en 20 ingetrokken. Dan ga ik naar de overkant, de ChristenUnie/SGP-fractie. De heer Struijk, gaat uw gang.

De heer Struijk: Nee, dank u, voorzitter. We maken er geen gebruik van.

De voorzitter: Prima. Dan gaan we naar de Partij voor de Dieren. Gaat uw gang, de heer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u wel, voorzitter. We zijn blij met de toezegging van de wethouder op onze motie, het lot van oude bomen in handen van de raad. Een goede invulling, denken wij. Die motie trekken wij in. Dan het amendement rattenoverlast. Ook daar zijn we blij met de woorden vanuit het college. Positief, maar we hebben ook signalen gekregen via de app dat de formulering misschien wat duidelijker kan. Zeker bij een amendement is dat wel belangrijk. Ik heb even zitten afstemmen met het college en ambtelijke ondersteuning over een nieuwe formulering van de eerste alinea en het begin van de tweede. Dat hebben we gerealiseerd. Aan de inhoud is niets veranderd. De formulering is alleen verbeterd. En ik zou ook de partijen die zich afgelopen jaren druk hebben gemaakt om rattenoverlast... Ik kijk de VSP aan, Op Ons Eiland, DENK, Beter voor Dordt. Als deze partijen tegen dit amendement stemmen, moeten zij naar Crabbehof met het verhaal, wij hebben een derde bezuinigd op de rattenbestrijding en daar hebben we niks om tegenover te stellen. Als u instemt met dit amendement, dan kunt u nog zeggen, we hebben bezuinigd op de rattenbestrijding, maar we hebben ook geïnvesteerd in betere preventie, want wij willen dat uw wijk schoon wordt en dat rattenpopulaties op lange termijn op normale niveaus blijven.

De heer Safranti: Voorzitter.

De heer Groenewege: Dat is een oplossing voor de problemen in die wijk. En niet tot het einde der tijden ratten bestrijden met dweilen met de kraan open.

De voorzitter: Dank u wel. Interruptie van de heer Safranti.

De heer Safranti: Dank je wel, voorzitter. Ik hoor DENK. Dan moet ik wel reageren, denk ik. Het was meer een dreiging van, o wee als het... Wij zitten daar gewoon heel anders in. Wij denken meer aan preventie dan aan de dieren in dit geval. Dat wil ik even aan mijnheer Groenewege aangeven, dat we een andere methode kiezen dan de methode van mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Voorzitter, als DENK voor preventie kiest, dan lijkt het me logisch dat ze voor ons amendement pleit, wat budget vrijmaakt voor preventie. Maar daar hou ik het even bij. Ik zal het gewijzigde amendement naar u toe brengen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de CDA-fractie. Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel, voorzitter. Ik kan het heel kort houden. We sluiten ons samen bij het verzoek omtrent de Club van 100. En voor de rest houd ik het erbij.

De voorzitter: Helder. Dank u wel. Gaan we naar DENK. De heer Safranti.

De heer Safranti: Dank je wel, voorzitter. Vanuit ons kan twee dingen. De motie 15A hebben we aangepast naar aanleiding van de uitspraak ook van de wethouder. Die hebben we aangepast naar Q1 2025. Die wil ik vooralsnog even indienen, de gewijzigde motie.

De voorzitter: Dat is 15A. En dat wordt dan 15B?

De heer Safranti: Bijvoorbeeld. En het tweede punt, dat hebben volgens mij ook meerdere partijen hier genoemd. Dat gaat over het participatieproces. Dat heeft in mijn ogen geen schoonheidsprijs gewonnen. Alleen wacht ik ook zo toch de uitspraak van de wethouder even af hoe zij, of in dit geval de wethouder erover denkt om na de vakantie of na het zomerreces met eventuele stappen te komen. Daar wil ik het bij laten.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dat wordt dan motie 15B. En 15A is daarmee ingetrokken. Dan ga ik naar Gewoon Dordt. Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Sorry, voorzitter, ik zat nog iets op te zoeken. Het zal heel summier zijn. Daarnet heb ik al een aantal dingen gezegd over de moties en amendementen. Wij gaan wel het amendement steunen van de rattenoverlast, in de veronderstelling dat het niet onlogisch is dat preventie leidt uiteindelijk tot lagere bestrijdingskosten. En met betrekking tot de participatie, ik heb nu inmiddels begrepen waar dan een schets staat van wat de bedoeling is vanuit het college. Maar het is nu veel te veel een soort speeltje van het college. Dat vinden wij niet oké. En we sluiten ons aan bij de eerdere sprekers dat we het gewoon moeten agenderen en dat eerst goed met elkaar te bespreken. En dan ligt het maar even stil. Ik bedoel, dat zullen mensen in de stad ook absoluut begrijpen als je ze uitlegt waarom je dat doet.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar Op Ons Eiland. De heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, Dank je wel. Dan hebben we het over het amendement rattenoverlast. Ik heb natuurlijk mijnheer Groenewege zijn pleidooi gehoord. Maar vooral datgene wat hij inbracht, dat tot drie keer toe het college niet de juiste informatie zou hebben gegeven, ook op technische vragen die zijn gesteld. Dat heeft ons doen besluiten om dit amendement wel te ondersteunen. Vervolgens voorzitter, er is zojuist door diverse collega's ook ingebracht rondom de Club van 100 of het participatietraject rondom de Perspectiefnota... Verdient wat op ons betreft ook niet de schoonheidsprijs. En in dat kader zijn wij benieuwd naar de reactie van het college rondom het voorstel om na de zomervakantie met elkaar nog in conclaaf te gaan. Dank je wel.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan ga ik naar de heer Hartmeijer, namens de SP-fractie. Gaat uw gang.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. Even ook inderdaad over het amendement van de ratten. Wij hebben in de commissie ook al gezegd, je gaat het gewoon nooit winnen van de ratten. Wat je ook doet, je kan met van alles komen, er moet gewoon vol ingezet worden op het voorkomen van afval. Het moet gewoon schoon zijn. Er moet gewoon alles uit de kast gehaald worden. En voor de moties straks nog stemverklaringen, denk ik. Dan laat ik het hierbij.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan ga ik naar Forum voor Democratie. Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter. Voor mij was er eigenlijk ook een vraag met het amendement over de ratten. En het leek me een heel goed plan. En ik vond het eigenlijk wel bijzonder dat het college niet heel erg enthousiast was. Maar de heer Groenewege geeft net aan een wijziging te hebben gedaan. En ik ben nog heel even benieuwd... Ik lees hem zo wel even. En reactie eigenlijk ook nog van het college hierop. En tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Fractie van Waardhuizen, de heer Stam.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Eigenlijk geen opmerkingen meer. Niets anders dan motie 15B, die opnieuw wordt ingediend met het eerste kwartaal. En in tegenstelling tot de vorige sprekers hoef ik eigenlijk, of wij de wethouder niet meer te horen. Het gaat ons erom dat er een gelijk speelveld ontstaat in de informatievoorziening richting de honderd mensen en de mensen waar wij afzonderlijk als partijen mee gaan praten. Op het moment dat wij die informatie krijgen en de toezegging dat het eerste kwartaal kan lukken, is dat wat ons betreft afdoende.

De voorzitter: Helder. Dank u wel. Dan hebben we daarmee de derde termijn van de raad gehad. Dan is dit wel de gelegenheid geweest om moties aan te passen of in te trekken. Ik kijk nog even naar de heer Katif voor een nabrander.

De heer Katif: Voorzitter, een technisch dingetje ten aanzien van motie de raad aan zet. We hebben met de indieners even overlegd. En ik zou graag de tweede bullet van het dictum willen verwijderen, oftewel wegstrepen. En dan alsnog de motie in stemming brengen. Motie 17, voorzitter.

De voorzitter: Tweede bullet van het dictum daar staat, hierin een overzicht te geven van de verschillende alternatieven. Die bullet bedoelt u?

De heer Katif: Ja, exact.

De voorzitter: En die wordt weggehaald. En dan wilt u de motie in stemming brengen?

De heer Katif: Ja.

De voorzitter: We zetten hem wel voor alle helderheid even opnieuw in het systeem. En dan noemen we hem M17A. Maar we kunnen er wel straks gewoon over stemmen. De tweede bullet wordt dan verwijderd. Dan wend ik mij tot het college, om te kijken of er nog reacties zijn. Volgens mij is dat wel het geval. Ik kijk even naar wethouder Van der Linden als eerste, vanaf zijn plek. Gaat uw gang.

De heer Van der Linden: Dank u wel, voorzitter. Ik neem kennis van het feit dat de fietsmotie is ingetrokken. De gewijzigde motie 15A kunnen we in deze vorm, we hebben ook even wat gewisseld tijdens de dinerpauze, omarmen, wat mij betreft. Ik stel me voor dat u hem wel in stemming wil hebben, om even te kijken wat er van overblijft. Maar ik denk dat dat dan wel veel steun ervaart. En de motie die als laatste gewijzigd is, zou ik even willen zien. Voorzitter, vindt u het in het kader van de tijd akkoord dat eerst de andere collega's even aan het woord komen?

De voorzitter: Jazeker. Dan ga ik nu door naar wethouder Burggraaf.

Mevrouw Koene: Voorzitter.

De voorzitter: Dat is niet wethouder Burggraaf. Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Ik hoor de heer Van der Linden 15A zeggen. En nou zie ik bij mij dat hij ingetrokken is.

De voorzitter: Het is 5A.

De heer Van der Linden: 15. Het is nu 15B.

De voorzitter: 15B.

Mevrouw Koene: Dat het ook nog duidelijk is, voorzitter.

De heer Van der Linden: De motie met acht briefhoofdjes erboven.

De voorzitter: Ik geef het woord aan wethouder Burggraaf. Gaat uw gang.

De heer Burggraaf: Volgens mij niet nodig, voorzitter.

De voorzitter: Niet nodig. Dat kan. Dan ga ik naar wethouder Van Benschop. Wilt u nog het woord? Nee? Wethouder Merx? Ook niet. En wethouder De Jonge. Gaat uw gang.

Mevrouw De Jonge: Dank u, voorzitter. Ik kom even terug op de vragen die nog gesteld zijn over de participatie. We hebben hier als college inderdaad naar aanleiding van het debat in de tweede termijn ook even met elkaar over gehad. En ik heb nog even ambtelijk afgestemd van, wat is de actuele informatie? U gehoord hebbende, en er is ook gevraagd om een raadsinformatiebrief op te stellen, gaan we doen. Die proberen we echt zo snel mogelijk ook bij u te hebben. Daarin kunnen we nog de uitleg geven in een wat rustiger tempo dan daarnet is gedaan, zodat u ook nog meer antwoord op uw vragen krijgt van, wat gaat er precies gebeuren?

Wat staat er precies in het participatieplan? En dan met name gericht op die eerste fase, want de tweede fase bent u gewoon aan zet. En ik hoor ook nog de oproep voor een gesprek hierover. U zag mij even net met de griffie afstemmen. Deze nieuwe raadsinformatiebrief kan bij het pakket, wat nog in uw Agendacommissie, ligt toegevoegd worden. En daarmee samen kan de griffie kijken wanneer die sessie ingepland kan worden. Ik heb in ieder geval begrepen van mijn medewerkers dat op 17 september er sowieso al een sessie met de raad staat ingepland. Wat ik wel wil meegeven wat ik al zei van, ik heb even gecheckt waar we staan in het proces. De brieven naar de inwoners zijn wel al verstuurd. En daar staat ook een datum in. Het zou al mooi zijn dat we wel hopelijk begin september gelijk het gesprek met elkaar kunnen hebben. Dan zou dat denk ik nog wel goed op elkaar afgestemd kunnen zijn. Ik hoop dat ik daarmee voldoende tegemoet ben gekomen aan uw vragen en kleine zorgen en de eerste zorgen misschien ook hebben weggenomen. En dat we elkaar daarover verder gaan spreken.

De voorzitter: Hartelijk dank. Ik zie nog een vraag van de heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Ik dank de wethouder daarvoor. Het is fijn dat het zo ingepast kan worden. Ik had nog een vraag, omdat ik even nazoekwerk heb gedaan na de commissiebehandeling afgelopen dinsdag. Dat gaat over het amendement van de ratten. Ons is niets anders bekend dat die 4 ton ingeboekt staat binnen die bezuiniging van de 3 miljoen. We vragen eigenlijk, hij werd nu omarmd, maar waar halen we dan nu die 4 ton dan vandaan? Of 40.000 euro. Waar halen we dan die 40.000 euro vandaan? Want die hebben we als besparing nu opgenomen. En er zou hier en daar wat geschoven kunnen worden. Maar als we een amendement aannemen, dan zal dat geld toch ergens vandaan gehaald moeten worden. Wat is daar die nieuwe informatie op.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, de informatie die ik heb gekregen recent is dat de drie miljoen is een inschatting geweest op basis van de gegevens, ook van de accountant van, waar kunnen we naar gaan zoeken? En ik kreeg al van de andere kant... Dat was voor mij ook na inderdaad nog doorvragen naar aanleiding van de commissie. Kreeg ik door van, losstaand even van die drie miljoen heeft het programma Schoon gekeken van, hoe zitten we nu in budget en hoe kun je dat gezamenlijk inzetten voor preventie en reactief? Vandaar heb ik het meegekregen van, als je die twee met elkaar combineert, kunnen we die ook zo met elkaar uitwisselen.

De voorzitter: Dank. Dan ga ik nog even terug naar wethouder Van der Linden.

De heer Van der Linden: Dank u wel, voorzitter. Ik moest net eventjes een fotokopietje ophalen. Wat dan verwijderd wordt, is het tweede bolletje. Waarbij een overzicht wordt gevraagd van de verschillende alternatieven. Dat is nou net één van de lastige dingen inderdaad om in dat hele korte tijdsbestek te doen. Wat u nu vraagt in de motie is om jaarlijks, nadat het voorlopig jaarresultaat bekend is bij het college, de raad door middel van een commissievergadering te betrekken bij het verwerken van dit resultaat. En dan in het raadsvoorstel en het raadsbesluit voor de bestemming aan te geven hoe de inbreng van de raad is verwerkt.

En deze werkwijze aan het eind van de collegeperiode, dat is nog twee keer, of eigenlijk volgend jaar alleen nog in '25, want in '26 is er een nieuwe collegeperiode, even zo te werken. Dan is het een lichte werkwijze. Ik denk dat we deze, als uw raad van oordeel is dat dit een nuttige toevoeging is, dat we hiermee kunnen werken. Daarmee geef ik hem oordeel raad. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank. Ik kijk even rond of we dan helemaal uit gedebatteerd zijn. Ik zie nog een vraag van de heer Safranti.

De heer Safranti: Geen vraag, maar ook eigenlijk een dankwoord richting wethouder De Jonge. Blijkbaar heeft ze goed gehoor gegeven aan het debat dat hier uitgebreid is gevoerd. En ik, vanuit mijn eigen fractie, ben daar wel blij mee.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan kunnen we volgens mij overgaan tot...

De heer Den Heijer: Voorzitter. Hier.

De voorzitter: De heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Het wordt vanuit alle kanten soms tegen me aan gebabbeld, maar ik weet niet of er door het college in is gegaan op dat punt van verbonden partijen. En ik hoef alleen een ja of een knik of een...

De heer Van der Linden: Voorzitter, daar kan ik iets op zeggen. Het was nogal druk in de afgelopen drie minuten. Even de administratie bijwerken. Want u heeft gevraagd om een toezegging dat we een collegebrief schrijven, of althans u informeren over hoe we het proces richting Perspectiefnota '26 kunnen aanpakken ten aanzien van proces verbonden partijen. Daar hebben we het vorige week in de commissie ook even over gehad. Toen heb ik een toezegging gedaan van, we kunnen best inzicht geven in hoe we met verbonden partijen omgaan als het gaat om begrotingsvoorbereiding. U spitst hem nu iets toe. En daar kunnen we gewoon goed mee werken. We kunnen u daar, ik denk, een RIB over doen toekomen. Maar anders kunnen we het ook verwerken in de rest van de aanpak richting Perspectiefnota. In ieder geval de toezegging dat we daar expliciet op terug kunnen komen.

De voorzitter: Voldoende zo? Dan kunnen volgens mij overgaan richting de stemming.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Is het mogelijk om heel even te schorsen? Dat we een paar van die nieuwe moties nog even kunnen bekijken? We hebben even overleg nodig nog. Vijf minuten hebben we genoeg.

De voorzitter: Dat is goed. Laten we vijf minuten schorsen. Beste mensen, we gaan straks vijf minuten schorsen, maar het is toch wel een bijzonder moment.

De gemeenteraad van Leiden heeft zojuist bekendgemaakt dat onze wethouder Peter Heijkoop hun nieuwe burgemeester wordt. En daar zijn we met elkaar natuurlijk buitengewoon trots op. Ik ga er echt vanuit dat Dordrecht Peter Heijkoop gaat missen, want hij is natuurlijk een zeer betrokken, bevlogen, ervaren wethouder. En in dit team weet ik ook zeker dat hij gemist zal worden. En dat geldt denk ik voor meer mensen in de stad en ook in de raad. Maar we gunnen het hem zeer. We gunnen het ook Leiden denk ik zeer. Een bevlogen, jonge, dynamische wethouder die burgemeester van zo'n mooie stad wordt. Universiteitsstad met een vergelijkbaar profiel op sommige vlakken als Dordrecht. Zijn we zeer trots op. Ik denk dat het inderdaad een terecht applaus is wat u hebt gegeven. En ik wil hem vanaf deze plek namens ons allen heel veel succes en plezier toewensen in die functie die hij vanaf 19 september zal gaan bekleden. Nog even een applaus. En dan is nu de vergadering... Laten we voor tien minuten schorsen. Beste mensen, we gaan weer verder. De vergadering is heropend. Volgens mij kunnen we overgaan tot de stemming. Ik kijk nog even naar de CDA-fractie, die om schorsing had verzocht. Is het allemaal in orde zo? Ja. Alle moties en amendementen zijn verder in stand, zoals ze nu nog voorliggen? Dan stel ik voor dat we gaan stemmen. Dan hebben we dat gehad. Kunnen we daarna met elkaar rustig napraten over de bijzondere avond die we vanavond met elkaar beleven. Ik krijg zelfs allemaal berichten vanuit het hoge noorden, vanuit Friesland, van een u ook bekend persoon. Die ook zit mee te leven. Het gaat rond door het hele land. We beginnen met het amendement. Er is één amendement. Amendement A1A van de Partij voor de Dieren. Voorkom rattenoverlast en bespaar op bestrijding. Zijn er nog stemverklaringen? De heer Den Heijer, gaat uw gang.

De heer Den Heijer: Dank, voorzitter. De fractie van de VVD stemt tegen dit amendement. En we hebben er gelijk in de stemverklaring ook een oproep bij naar het college. Dat het ook op geen enkele wijze ten koste mag gaan van de rattenbestrijding zelf en het schoonhouden van onze stad.

De voorzitter: Dank. Andere stemverklaringen?

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, daar kan Beter voor Dordt zich bij aansluiten.

De voorzitter: Anderen nog? Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, de VSP sluit zich aan bij de stemverklaring van de VVD. Ik wilde zeggen VSP.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen Nog?

Mevrouw Schnabel: Voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang, mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Wij gaan voor deze motie stemmen. We vinden het geen automatisch gevolg dat het om dieren gaat, dat het ook weer terug naar dieren moet gaan. Maar we zijn blij met dit educatieve onderdeel.

De voorzitter: Dank. Het is een amendement, voor alle duidelijkheid. De heer Stam.

De heer Stam: Voorzitter, wij sluiten ons ook aan bij de stemverklaring van de VVD. Verder nog? Dan gaan we stemmen. U kunt uw stem gewoon ook laten gelden door te stemmen. Het hoeft niet per se in een stemverklaring. Voor is plus. Tegen is min. Amendement is verworpen. 22 tegen, 13 voor. Voor waren de fracties DENK, Forum voor Democratie, Gewoon Dordt, GroenLinks, Op Ons Eiland, Partij voor de Dieren, Partij van de Arbeid en de SP. En de overige fracties tegen. Dan kom ik bij het voorstel zelf. Zijn er nog stemverklaringen? Is niet het geval. Wel het geval. De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u wel, voorzitter. De Partij voor de Dieren kan niet instemmen met de Perspectiefnota. De nota bevat kennelijk bezuinigingen waar de raad geen kennis van heeft kunnen nemen. Trekt onvoldoende budget uit voor het Dierenwelzijnsbeleid. Regelt geen dekking voor een fatsoenlijk Bomenbeleid. Er zijn tekorten op het Klimaatbeleid. Kortom, geen Perspectiefnota waar een handtekening van de Partij voor de Dieren onder verschijnt.

De voorzitter: Anderen nog? Zo niet, dan gaan we stemmen op het voorstel zelf. Voor is plus. Tegen is min. Voorstel is aangenomen. 32 stemmen voor, 3 stemmen tegen. Tegen Partij voor de Dieren en de SP. En de overige fracties voor. Zeg ik goed toch? Hij is goed bezig. Heel goed. Overigens best knap dat je als portefeuillehouder gewoon 32 stemmen voor krijgt, terwijl je in Leiden zit. We gaan naar de moties. Allereerst motie M3A van de VVD, Op Ons Eiland, DENK, Forum voor Democratie en VSP. Motie Dordt krijgt waar het recht op heeft, een universiteit. Zijn er nog stemverklaringen? De heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Voorzitter, geen steun. Wij steunen de lijn van de wethouder. Niet proactief nu inzetten, maar gewoon kijken of er een kans zich voordoet. Dank.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen nog? Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Ik sluit mij graag aan bij de heer Hartmeijer.

De voorzitter: Verder nog? Zo niet, dan gaan we stemmen op motie M3A. Voor is plus. Tegen is min. Excuus. De heer Stam, gaat uw gang.

De heer Stam: Wij zullen tegenstemmen. Op basis van bevolkingssamenstelling en marktvraag lijkt er meer behoefte aan vakgerichte opleidingen. Laten we ons daar meer op richten, in plaats van jarenlang tevergeefs om een universiteit te gaan smeken.

Mevrouw Schnabel: Voorzitter.

De voorzitter: Zijn we er nu? Nee. Zegt u het maar, mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Wij sluiten ons graag aan bij hetgeen de heer Stam erover aangeeft.

De voorzitter: Heel goed. Dank u wel. Anderen nog? Mevrouw Kruger. Graag met microfoon hoor. Dan kunnen we u goed verstaan.

Mevrouw Kruger: Ik zit op het verkeerde knopje te drukken, zie ik.

De voorzitter: Dat is al best wel lang bij die knopjes. Gaat uw gang.

Mevrouw Kruger: Excuus. GroenLinks zal zeker voorstemmen. Wij vinden wel wat de wethouder heeft meegegeven voldoende. We willen niet lukraak opleidingen binnenhalen, maar met visie gericht werken aan een versteviging van het Dordtse onderwijsbeleid.

De voorzitter: Dank u zeer. Verder nog? Dan gaan we stemmen op de motie M3A. Voor is plus. Tegen is min. De motie is aangenomen. 22 stemmen voor, 13 tegen. Tegen CDA, ChristenUnie/SGP. Gewoon Dordt, Partij van de Arbeid, SP en Fractie van Waardhuizen. De overige fracties voor. Er staat een microfoon aan bij u, mijnheer Van Dam Timmers. Dank u wel. Daarmee is de motie aangenomen. Gaan we naar motie M4A van de VVD, VSP, Beter voor Dordt, DENK, Forum voor Democratie, ChristenUnie/SGP en CDA. Om de ozb behapbaar te houden. Zijn er nog stemverklaringen? De heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. Steun, omdat het ook mensen met lagere inkomens zou raken. Het leven is al erg duur geworden. En iets incidentieels wordt opgelost met een structurele verhoging. Daar zijn we ook niet voor. En er staat een alternatief in de motie. Steun.

De voorzitter: Hartelijk dank. Anderen nog? De heer Venderbos.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter, dank. De Partij voor de Dieren is tegen deze motie. Uitgaven moeten ergens van betaald worden. En we zijn van mening dat de meeropbrengst van de ozb een redelijke dekking ervoor kan vormen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Stam.

De heer Stam: Ondanks de sympathieke gedachte, is het niet zo dat inkomsten en uitgaven ozb een-op-een te koppelen zijn. Zelfs nu er blijkbaar meer opbrengsten zijn, zijn dit zogenaamde opbrengsten die dienen als algemeen strekkingsmiddel. Daarbij heeft de raad eerder ingestemd met de kaders en de aanpassingen van het tarief. Fractie van Waardhuizen zal daarom tegenstemmen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Voorzitter, wij zullen ook tegenstemmen, omdat het voor het komend jaar geregeld is hoe het tekort opgevangen moet worden. En voor de komende jaren willen we het graag mee kunnen wegen in de discussie over bezuinigingen en dat soort zaken.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel, voorzitter. Wij vinden dit een sympathiek voorstel. We steunen het daarom ook. We hebben wel een opmerking. Wanneer je nu kwietschelding aanvraagt, mag je bijna geen spaargeld op je rekening hebben staan. En we willen bij deze ook aandacht vragen, laten we dat gelijktrekken met de tarieven die de Sociale Dienst ook hanteert.

De voorzitter: Hartelijk dank. Anderen nog? Dan gaan we stemmen op motie M4A. Voor is plus. Tegen is min. De motie is aangenomen. 25 voor, 10 tegen. Tegen Gewoon Dordt, GroenLinks, Partij voor de Dieren, Fractie van Waardhuizen. Overige fracties voor. Dan kom ik bij motie M5A van de VVD, DENK en Forum voor Democratie. Zorg betaalbaar voor iedereen. Zijn er nog stemverklaringen? De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u wel, voorzitter. De Partij voor de Dieren is tegen deze motie. We snappen de inzet voor werkende armen, maar niet als die ten koste gaat van andere armen.

De voorzitter: Dank u zeer. Mevrouw Van Vugt zag ik.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel, voorzitter. Over de aandacht voor werkende armen zijn we heel positief. Maar nu we weten dat het college nog met een voorstel naar de raad komt en dat er breed gekeken wordt naar de groep tot 140 procent van het sociaal minimum, wachten we eerst dat voorstel af, zodat we de haalbaarheid en betaalbaarheid mee kunnen nemen in de definitieve afweging. Op dit moment stemmen we tegen.

De voorzitter: Dank. Anderen nog?

De heer De Heer: Voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang, de heer Burakçin.

De heer Burakçin: We sluiten ons bij het CDA.

De voorzitter: Dank u wel. De heer De Heer.

De heer De Heer: Voorzitter, wij zijn positief over het doel van deze motie. He verzachten van de omstandigheden voor deze groep werkende armen, maar zeker ook door de argumentatie van de wethouder niet overtuigd van dit middel. Daarom stemmen we tegen.

De voorzitter: De heer Stam.

De heer Stam: Wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van het CDA.

De voorzitter: Dank u wel. Verder nog? Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Wij steunen ook de woordvoering van het CDA en de ChristenUnie/SGP. We zullen tegenstemmen.

De voorzitter: Nog niet gaan stemmen. Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Wij sluiten ook aan bij het CDA.

De voorzitter: Verder nog? Dan gaan we stemmen op M5A. Voor is plus. Tegen is min. Zorg betaalbaar voor iedereen. De motie is verworpen. 20 stemmen tegen, 15 voor. Voor de fracties Beter voor Dordt, DENK, Forum voor Democratie, Op Ons Eiland, VSP en de VVD. En de overige fracties tegen. Dan gaan we naar motie M8A van de ChristenUnie/SGP. Meer preventie bij relatieproblemen. Zijn er nog stemverklaringen? Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel. Onze aanvankelijke bedenkingen zijn weggenomen. We willen dit initiatief graag een kans geven, zeker als het op de langere termijn narigheid kan voorkomen en ook nog eens heel veel kosten zou kunnen besparen.

De voorzitter: Hartelijk dank. Anderen nog? De heer Safranti.

De heer Safranti: Dank je wel, voorzitter. Ik sluit aan bij de woordvoering van het CDA. Daarbij wil ik ook wel aangeven dat de punten die hier genoemd zijn door ons ook meegenomen zijn. Daarom stemmen wij mee.

De voorzitter: Verder nog? De heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Op dit moment zal de fractie van de VVD hiermee instemmen. Maar ook daarbij aangevend dat uiteindelijk wat het resultaat hiervan gaat zijn, zullen we opnieuw financieel en inhoudelijk wegen.

De voorzitter: Hartelijk dank. De heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, fractie Op Ons Eiland zal ook instemmen met deze motie, mede door het warme pleidooi van de fractie ChristenUnie/SGP.

De voorzitter: Verder nog? Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank u wel. Forum voor Democratie zal instemmen met deze motie. Vooral ook de aanpassingen die zijn gedaan. En het is een aanpak die dingen bij de kern aanpakt. Daar zijn we voor.

De voorzitter: Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Met de aanpassingen die gedaan zijn, zijn wij ook voor de motie. En we sluiten ons verder aan bij het CDA over hetgeen er gezegd is.

De voorzitter: Verder nog? Zo niet, dan gaan we stemmen op motie M8A. Voor is plus. Tegen is min. De motie is aangenomen. 24 stemmen voor, 11 stemmen tegen. Tegen de fracties van GroenLinks, Van Waardhuizen en VSP. De overige fracties voor. Gaan we naar motie M9 van ChristenUnie/SGP, GroenLinks, Partij voor de Dieren en Forum voor

Democratie. Over de vuurwerkvrije zones en betere communicatie. Zijn er nog stemverklaringen? De heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Dank. Geen steun voor deze motie. Wij volgen de lijn van de portefeuillehouder dat organisaties zelf actief kunnen aangeven of ze overlast ervaren op 31 december. Geen steun.

De voorzitter: Hartelijk dank. Anderen nog? De heer Den Heijer.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter.

De heer Den Heijer: Daar sluit de fractie van de VVD zich bij aan.

De voorzitter: De heer Schalken zag ik.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, Beter voor Dordt sluit zich daar ook bij aan. En volgens mij heeft de portefeuillehouder ook wel een toezegging gedaan met betrekking tot de bekendmaking en de uitingen naar buiten.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Safranti zag ik nog.

De heer Safranti: Dank je wel, voorzitter. Wij zijn tegen. En wij denken nog steeds dat het landelijk geregeld moet worden.

De voorzitter: Dank. Dan ga ik naar de heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, wij willen de woordvoering of de stemverklaring van de SP ondersteunen.

De voorzitter: Anderen nog? Zo niet, dan gaan we stemmen op motie M9. Voor is plus. Tegen is min. De motie is verworpen. 23 tegen, 12 voor. Voor waren de fracties ChristenUnie/SGP, Forum voor Democratie, GroenLinks en Partij voor de Dieren. De overige fracties tegen. Dan gaan we naar motie M10A van het CDA en DENK. Goede informatievoorziening over PFAS. Zijn er nog stemverklaringen? De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u wel. De Partij voor de Dieren is voor deze motie. Het college stuurt ook allerlei brieven over Big Rivers en de Dordtse boekenmarkt. Eén brief over zo'n belangrijk onderwerp als PFAS lijkt ons heel redelijk.

De voorzitter: De heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Voorzitter, ook steun. Heel veel mensen volgen politiek niet of lokaal nieuws. En het lijkt me een goed middel om toch mensen op de hoogte te stellen.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen nog? Mevrouw Pichel en dan de heer Stam.

Mevrouw Pichel: Dank, voorzitter. Wij zullen deze motie niet steunen. Uiteraard geen probleem om brieven te versturen. Daar ligt het niet aan. Maar het is meer de invulling van de motie. En wat is goede informatievoorziening? Die is ons nog niet helemaal helder gebleken. Zoals het nu is, lijkt ons voldoende.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Stam.

De heer Stam: Wij zullen tegen deze motie stemmen, omdat we van mening zijn dat er inmiddels meer dan voldoende informatie wordt verstrekt via allerlei communicatiekanalen.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen nog?

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

Mevrouw Kruger: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van de heer Stam.

De voorzitter: Dank u wel. Ik hoorde stereo. Wie nog meer?

Mevrouw Kruger: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Ik ben een stereo. Wij sluiten ons aan bij de woordvoering van mevrouw Pichel en de heer Stam.

De voorzitter: Verder nog? Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Voorzitter, wij sluiten ons daarbij aan en zullen ook tegenstemmen.

De voorzitter: Dank u wel. Maar dat zijn niet echt stemverklaringen. Maar oké. Laten we gaan stemmen. Voor is plus. Tegen is min. De motie is verworpen. 23 tegen, 12 voor. Voor de fracties Beter voor Dordt, CDA, DENK, Op Ons Eiland, Partij voor de Dieren en de SP. En de overige fracties tegen. Gaan we de motie M11A van het CDA. Een esthetisch goed passend elektriciteitshuisje, een parel voor de wijk. Zijn er nog stemverklaringen? De heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. Ik vind het een heel mooi idee. En ik hoop op basis van de beantwoording van de wethouder dat misschien een groep bewoners of een kunstenaarscollectief zo'n huisje kan adopteren op een of andere manier. Dat zou mooi zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen nog? Mijnheer Stam.

De heer Stam: Wij zullen ook tegenstemmen uit financiële overwegingen. Maar wij zijn wel heel gecharmeerd van de opmerking van de heer Schalken, dat er wellicht adoptiemogelijkheden zijn.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, en dat was een toevoeging waardoor wij voor deze motie gaan stemmen.

De voorzitter: Helder. Anderen nog? De heer Safranti.

De heer Safranti: Het gaat niet om een stemverklaring, maar meer over het indienen vanuit ons. Volgens mij had ik deze mede ingediend, maar ik weet het niet meer zeker. Niet? Oké. Ik zag mijn naam er niet meer bij.

De voorzitter: U staat er niet op. Maar u kunt in elk geval voorstemmen. Anderen nog? Zo niet, dan gaan we stemmen voor motie M11A. Voor is plus. Tegen is min. 27 stemmen voor, 8 stemmen tegen. Tegen de fracties Forum voor Democratie, Op Ons Eiland, Van Waardhuizen en VSP. De overige fracties voor. We gaan naar motie M12 van Op Ons Eiland en Beter voor Dordt over zwerfafval wat niet bij Dordrecht hoort.

Mevrouw Schnabel: Voorzitter.

De voorzitter: Zijn er stemverklaringen? Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Een echte stemverklaring. Wij zullen tegen deze motie stemmen, omdat we graag eerst resultaten afwachten van de motie die we hebben ingediend over afval zen en pasjesvrij.

De voorzitter: Anderen nog? Mijnheer Stam.

De heer Stam: Wij zullen tegenstemmen. De motie schetst te weinig zicht op echte verbeteringen en blijft in algemeenheden hangen die enigszins al bekend zijn. Daar staat tegenover dat we deze motie wel sympathiek genoeg vinden en voorstellen deze na het reces verder uit te werken in concrete stappen en bij de begrotingsbehandeling opnieuw in te brengen met een duidelijk kostenplaatje met bijbehorend dekkingvoorstel.

De voorzitter: Anderen nog? Dan gaan we stemmen op motie M12. Voor is plus. Tegen is min. De motie is aangenomen. 21 stemmen voor, 14 tegen. Tegen CDA, Forum voor Democratie, Gewoon Dordt, GroenLinks, Partij van de Arbeid en Van Waardhuizen. De overige fracties voor. Gaan we naar motie M13 van de SP-fractie en Op Ons Eiland. Over het landelijke PFAS verbod. Zijn er nog stemverklaringen? De heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Voorzitter, de SP pleit voor een landelijk verbod. Nederland zou daarmee een stap naar voren doen, waar andere landen hopelijk volgen. Wij als raad kunnen hier slechts Den Haag daartoe oproepen. Vandaar deze motie, ook eigenlijk als steun in de rug van de wethouder die hier al goed mee aan de slag is.

De voorzitter: Anderen nog? De heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Horende het college die het eigenlijk in dezelfde lobbypuzzel legt als een Europees PFAS verbod. Als er iets bijdraagt aan dat voor elkaar krijgen en als deze motie daarbij van dienst is, zoals het college ook zegt, dan zal de VVD voorstemmen.

De voorzitter: Dank. Anderen nog? Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank, voorzitter. En wij zullen tegen deze motie stemmen, omdat er een bepaalde haalbaarheid moet zijn in de motie en omdat het college toch ook al bepaalde stappen neemt.

De voorzitter: Dank. Verder nog? Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Ik sluit me aan bij de woorden van mevrouw Pichel.

De voorzitter: Dan gaan we nu stemmen op motie M13. Voor is plus. Tegen is min. Deze motie is ruim aangenomen. 29 voor, 6 tegen. Tegen de fracties ChristenUnie/SGP, Forum voor Democratie en Gewoon Dordt. De overige fracties voor. Dan motie M14 van de SP. Niet meewerken aan bezuinigingen van het Rijk. Zijn er nog stemverklaringen? De heer Venderbos.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter, de Partij voor de Dieren is tegen deze motie, omdat de gevolgen van deze motie naar de mening van de Partij voor de Dieren niet in het belang van de Dordtenaren zijn.

De voorzitter: Verder nog? Dan gaan we stemmen op M14. Voor is plus. Tegen is min. De motie is verworpen. 33 tegen, 2 voor. Voor de fracties van DENK en de SP. En de overige fracties tegen. Gaan we naar motie M15B. Daar staat overigens boven, Leuk Sociaal Dordrecht. Maar die fractie bestaat niet. Dat hebben we veranderd in fractie Van der Spoel, Partij van de Arbeid, DENK Dordrecht, VSP, Op Ons Eiland, Forum voor Democratie, SP Dordrecht en Fractie van Waardhuizen. De motie we doen nu nog niets wat ook later kan. Zijn er nog stemverklaringen? Gaat uw gang, de heer Uysal.

De heer Uysal: Dank, voorzitter. De titel is allereerst misleidend. Ten tweede gaan we de Agenda 2030 begin 2025 evalueren. En dan is ook het moment om daar een keuze in te maken en om dat ook te betrekken in de financiële afweging die we gaan maken. Hij is overbodig. Om die reden gaat de fractie GroenLinks tegenstemmen.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen nog? Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Wij zullen voorstemmen, maar wel met de opmerking dat het echt onderdeel moet uitmaken van het bezuinigingsproces.

De voorzitter: Verder nog? Mijnheer Den Heijer.

De heer Den Heijer: De fractie van de VVD zal ook voorstemmen, omdat het eigenlijk in zekere mate gewoon een informatieverzoek is. En als die tijdig opgeleverd kon worden, gelijktijdig met de evaluatie van Agenda 2030 dan is de raad ook in positie.

De voorzitter: Verder nog? De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Voorzitter, de Partij voor de Dieren staat altijd positief tegen informatieverzoeken, zelfs als ze een verschrikkelijke titel hebben. Wij zullen ook voorstemmen.

De voorzitter: Anderen nog? Dan gaan we stemmen. Motie M15B. Voor is plus. Tegen is min. De motie is aangenomen. 26 voor, 9 tegen. Tegen de fracties Beter voor Dordt, Gewoon Dordt en GroenLinks. De overige fracties voor. Komen we bij motie M16 van Beter voor Dordt, VVD, GroenLinks, VSP, DENK en Op Ons Eiland en Forum voor Democratie. Grip en sturing op risicovolle projecten. Zijn er nog stemverklaringen? Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Ook hier stemmen we voor. Maar wel met de opmerking dat het onderdeel hoort te zijn van de P&C-cyclus, als vast onderdeel.

De voorzitter: Anderen nog? De heer Stam.

De heer Stam: Wij stemmen juist tegen op die argumentatie.

De voorzitter: Anderen nog? Dan gaan we stemmen op motie M16. Voor is plus. Tegen is min. De motie is aangenomen. 32 voor, 3 tegen. Tegen de fracties Gewoon Dordt en Van Waardhuizen. De overige fracties voor. Gaan we naar motie M17A van Beter voor Dordt, VSP en DENK. De motie de raad aan zet. Zijn er nog stemverklaringen? Zo niet, dan gaan we stemmen op M17A. Voor is plus. Tegen is min. De motie is aangenomen. 19 stemmen voor, 16 tegen. Tegen de fracties CDA, ChristenUnie/SGP, Gewoon Dordt, GroenLinks, Van Waardhuizen. De overige fracties voor. En dan gaan we tot slot naar motie M18 van GroenLinks en ChristenUnie/SGP. Financiering klimaatneutraal 2040. Zijn er nog stemverklaringen?

Mevrouw Schnabel: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u wel. De Partij voor de Dieren is voor deze motie. We willen wel benadrukken, niet alleen na 2026, maar nu al komen we geld tekort om de doelen te halen. En ook dat heeft de aandacht van het college nodig.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zag ik mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel, voorzitter. Na de beantwoording van de wethouder stemmen wij ook voor deze motie.

De voorzitter: De heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: De CDA-fractie stemt voor deze motie. Maar we vinden het wel een beetje een motie voor de Bühne, omdat we ook vinden dat een wethouder op elk beleidsterrein in feite bezig moet zijn met de wat langere termijn. Want zo kunnen we eindeloos doorgaan met langetermijnplannen.

De voorzitter: Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank, voorzitter. FvD gaat voor deze motie stemmen. En ik denk dat ik daarom ook heel graag even een stemverklaring wil geven. Want het heeft er natuurlijk niet mee te maken dat wij ineens voor een klimaatneutraal beleid zijn. Maar de wethouder geeft aan een hele interessante exercitie te doen om geld te vinden. En daar zie ik heel graag de resultaten van. Want als dit lukt op dit onderwerp, dan zouden we dat ook kunnen extrapoleren naar andere onderwerpen. Ik zie graag wat er gebeurt.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan de heer Stam nog.

De heer Stam: Voorzitter, wij zullen tegenstemmen, omdat wij van mening zijn dat ook dit onderdeel, onderdeel moeten uitmaken van het brede palet van bezuinigingsvoorstellen.

De voorzitter: Verder nog? De heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Daar sluit de fractie van de VVD zich bij aan.

De voorzitter: Zijn we er dan? Gaan we stemmen op motie M18. Voor is plus. Tegen is min. De motie is aangenomen. 18 voor, 17 tegen. Ik word er emotioneel van. Tegen Beter voor Dordt, DENK, Gewoon Dordt, Op Ons Eiland...

Mevrouw Wepster: Tegen was Fractie van Waardhuizen, VSP, VVD en Beter voor Dordt en DENK. Ik neem het even over zolang de voorzitter nog niet helemaal goed kan spreken. Dit waren alle moties en amendementen. Daarmee zijn we bijna aan het einde gekomen van deze raadsvergadering. Er zijn twee eigenlijk één, twee zaken waar ik nog aandacht voor wil vragen. Dat heeft de voorzitter aan het begin al gedaan. Dat is de barbecue. Als het goed is, heeft u daar allen inmiddels de uitnodiging voor ontvangen. U wordt gezocht zich aan te melden. Als u zich niet aanmeldt, wordt er ook niet op u gerekend. We hopen natuurlijk dat u zich allemaal aanmeldt. En uiteraard even aandacht voor het afscheid van onze voorzitter op 29 augustus, donderdagavond. Om zeven uur is dan de buitengewone raadsvergadering.

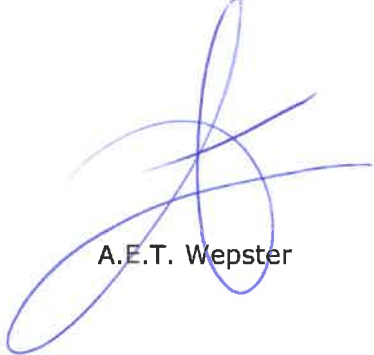
De voorzitter: Dank. Hopelijk met stem.

Mevrouw Wepster: Met stem.

De voorzitter: Dank voor het tijdelijk overnemen. Heel fijn. Ik wil u allemaal heel hartelijk danken voor de plezierige raadsvergaderingen die we door de jaren heen hebben gehad. Dit is wat mij betreft de laatste raadsvergadering die echt telt als raadsvergadering. Heel veel dank voor alle goede samenwerkingen, voor de goede sfeer, voor de fijne, warme contacten. We spreken elkaar nog na het zomerreces, maar ik wens u ook een heel goed zomerreces toe. Geniet ervan. Kom even lekker bij. En dan zien we elkaar eind augustus weer. Ik sluit de vergadering. Dank u wel.

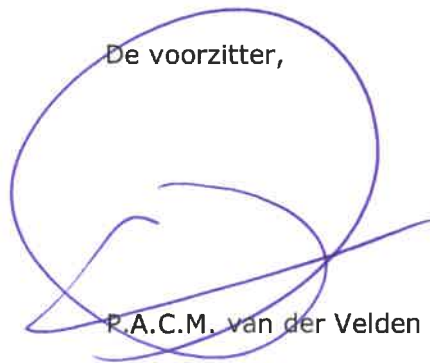
Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 24 september 2024.

De griffier,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

A.E.T. Wepster

De voorzitter,

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, prominent circular loop at the top, followed by several smaller loops and a long horizontal stroke extending to the right.

P.A.C.M. van der Velden